

RAPALA®

Vuosikertomus 2009

Tämfelt Corp		
Vaccon	+0,95	+0,8
Kulutustavarat ja -palvelut	+2,13	+0,1
Alma Media	+0,49	+0,1
Amer Sports	-0,36	-0,1
Ilkka-Yhtymä 2	+5,77	+5,7
Pohjois-Karjala (LP)	0,00	0,0
Rapala VMC (LP)		
Viking Line	-0,61	-0,6
Päivittäistavarat	-0,54	-0,5
Atria Oyj (LP)	+0,4	+0,4
HKScan A (LP)	+2,1	+2,1
Olvi A		
Olvi Vaihdo-os		

SISÄLTÖ

Liiketoiminta ja strategiset painopistealueet

- Vankalla kokemuksella varustettu – Valmiina kasvun jatkumiseen 4-5
- Rapala ja vuosi 2009 lyhyesti 6-7
- Toimitusjohtajan katsaus 8-9
- Strategia, vahvuudet ja painopistealueet 10-11
- Konsernin kalastustuotteet – Uistimet 12-15
- Konsernin kalastustuotteet – Koukut 16-17
- Konsernin kalastustuotteet – Siimat 18-19
- Konsernin kalastustuotteet – Tarvikkeet 20-21
- Konsernin muut tuotteet 22-23
- Kolmansien osapuolien tuotteet – Kalastus 24-25
- Kolmansien osapuolien tuotteet – Metsästys, talviurheilu ja ulkoilu 26-27
- Maailmanmestareita 28

Tilinpäätös

- Hallituksen toimintakertomus 30-32
- Tilintarkastuskertomus 33
- Konsernitilinpäätös, IFRS 34-67
- Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut ... 68-70
- Emoyhtiön tilinpäätöslukuja, FAS 71-72
- Riskienhallinta 73-75
- Yritysvastuu ja kestävä kehitys 76-80
- Osakkeet ja osakkeenomistajat 81-83
- Hallitus ja johto 84-85

Sijoittajainformaatio

- Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 86-88
- Tietoa osakkeenomistajille 89
- Liiketoimintayksiköiden sijainti 90-91
- Esimerkkejä Rapalan tuotevalikoimasta 92-93

Rapala®

Rapala VMC Oyj (Rapala) on maailman johtava uistimien, kolmihaarakoukkujen, kalastajan tarvikkeiden ja fileointiveitsien valmistaja ja myyjä. Rapalalla on myös vahva maailmanlaajuinen markkina-asema muissa urheilukalastuksen tuotekategorioiden ja se on yksi Pohjoismaiden johtavista ulkoilu-, metsästys- ja talviurheilutuotteiden jakelijoista. Konsernin jakeluuyhtiöverkosto on alan kattavin. Konsernin päätuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa, Ranskassa, Virossa, Venäjällä ja Kiinassa. Konsernin brändiportfolioon kuuluu alan johtava brändi, Rapala, ja muita maailmanlaajuisesti tunnettuja brändejä kuten VMC, Storm, Blue Fox, Luhr Jensen, Williamson, Marttiini ja Sufix.

Konsernin liikevaihto vuonna 2009 oli 235 miljoonaa euroa ja Rapala työllistää yli 2 000 henkilöä 31 maassa. Rapalan osakkeella on käyty kauppaa NASDAQ OMX Helsingissä vuodesta 1998.

1936

1945

1959

LIFE MEMORIES OF MARILYN

1962

Vankalla kokemuksella varustettu – Valmiina kasvun jatkumiseen

60 vuoden kokemus kalastusvälineliiketoiminnasta, yli 70 vuoden kokemus uistinten valmistuksesta ja yli 840 maailmanennätystä – Rapalassa ja sen tuotteissa yhdistyy kokemuksen tuoma osaaminen. Menestyksekkään historian, ainutlaatuisen jakelu- ja tuotantoverkoston sekä brändiportfolion tukemana konserni on valmis jatkamaan kasvuaan.

Pakko - Keksintöjen äiti (1936–1945)

Rapalan perustaja Lauri Rapala syntyi köyhiin oloihin Suomessa 1905. Hän sai elantonsa työskentelemällä metsä- ja maataloustöissä sekä kalastamalla. Hankkiakseen paremman toimeentulon itselleen ja perheelleen Lauri alkoi kehittää uistinta, joka kasvattaisi kalasaaliita. Vuonna 1936 hän onnistui veistämään karkeatekoisen uistimen, joka liikkui tasapainottomasti ja houkuttelevasti vaappuen. Tämä liike on edelleen tuttu monista Rapala-vaapuista. Rapalan tarina oli alkanut.

Yritys syntyy (1945–1955)

Toisen maailmansodan jälkeen Lauri elvytti pienimuotoisen uistinvalmistuksensa, joka oli kukoistanut juuri ennen sotaa. Hän oli varma, että oli löytänyt onnistuneen muodon vaappuun, ja jatkoi sen kehittämistä. Alussa Lauri valmisti itse kaikki uistimet, mutta pian niitä tehtiin koko perheen voimin. Tuotantotekniikat ja -prosessit kehittyivät askel askeleelta 50-luvun aikana. Kasvaneista tuotantomääristä huolimatta Lauri vaati, että jokainen uistin koeuitetaan oikean uintiliikkeen varmistamiseksi. Vielä tänä päivänä kaikki Rapala-vaaput koeuitetaan ennen pakkaamista.

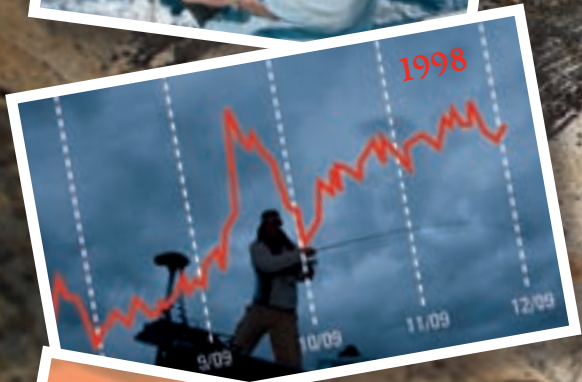
Amerikkalainen unelma (1955–1965)

Helsingin olympialaisia vuonna 1952 katsomaan tulleet turistit olivat ensimmäisten joukossa, jotka veivät Rapalan uistimia Suomen ulkopuolelle. Vuonna 1955 alkoi vientikauppa Ruotsiin ja Norjaan sekä myöhemmin USA:han. Virallisesti Rapala-Uistin-yhtiö (Lauri Rapala ja Pojat) perustettiin vuonna 1957. 1950-luvun loppupuolella Rapala-uistinten maine alkoi levitä USA:ssa, ja vuonna 1959 Ron Weber ja Ray Ostrom käynnistivät niiden jakelun. Myöhemmin yhtiöstä syntyi Normark Corporation. Vuonna 1962 Life-aikakauslehti julkaisi laajan artikkelin Rapalasta. Sattumoisin lehden samassa numerossa oli juuri kuolleen Marilyn Monroen elämäkerta. Lehden levikki rikkoi kaikki ennätykset. Suuren julkisuuden seurauksena Rapalalle tuli kasoittain tilauksia, jotka johtivat mittaviin tuotantokapasiteetin lisäyksiin.

Kansainvälistä yhteistyötä (1965–1975)

Samaan aikaan kun Rapala jatkoi kasvuaan ja saavutti kansainvälistä tunnettavuutta, markkinoille ilmestyi Rapala-uistinten kopioita. Yhteen aikaan Amerikan viehekaupassa oli yli 40 Rapala-uistinten kopiota eri puolilta maailmaa. Noista ajoista lähtien Rapala on puolustautunut kopiotuotteita vastaan lakitoimin, mutta pyrkinyt ennen kaikkea jatkuvaan korkeaan laatuun, joka erottaa sen tuotteet kopioista. Vientikauppa laajeni 60-luvun puolivälissä Amerikasta Kanadaan. Seuraavaksi Rapala vahvisti jakeluaan Ruotsissa ja solmi ensimmäiset yhteydet ranskalaisten Ragot- ja VMC -yritysten kanssa. 60-luvulla esiteltiin useita uusia uistimalleja ja 1967 julkistettiin ensimmäinen Rapala-fileointiveitsi, josta alkoi yhteistyö Marttiin kanssa. 1970-luvun puoliväliin tultaessa Normark oli perustanut jakeluyhtiöt Kanadaan, Iso-Britanniaan ja Ruotsiin. Samoihin

aikoihin Rapala allekirjoitti jakelusopimukset Tanskaan ja Ranskaan. Uusi Vääksyn-tehdas avattiin vuonna 1973.

Perheyrittys ja sukupolven vaihdos (1975–1989)

Lauri Rapalan kuoleman jälkeen vuonna 1974 yrityksen nimi muutettiin Rapala Oy:ksi. Toimitusjohtajaksi nimitettiin Laurin vanhin poika, Risto. Nuoremilla veljillä Eskolla ja Ensiolla oli yrityksessä omat vastuualueensa. Tuotantotapoja ja -teknologiaa kehitettiin edelleen ja kapasiteettia lisättiin merkittävästi. Kun vuosien 1936–1975 välisenä aikana valmistettiin 25 miljoonaa uistinta, niin vuoteen 1988 mennessä niitä oli valmistettu 100 miljoonaa. Uistinvalikoimaa laajennettiin edelleen, Blue Fox -lippubrändi esiteltiin ja Irlantiin perustettiin tehdas. Näihin aikoihin yhtiö hankki myös Flipper-veneitä valmistavan yhtiön sekä matkailuvaunu-liiketoiminnan.

Muutoksen aika (1989–1998)

Vuonna 1989 Eskon poika Jarmo Rapala, joka oli johtanut tuotekehitysosastoa 80-luvun puolivälistä lähtien, nimitettiin Rapalan toimitusjohtajaksi. Samanaikaisesti Jorma Kasslin nimitettiin yhtiön varatoimitusjohtajaksi. Uusi johto järjesti liiketoiminnan muutamassa vuodessa uudelleen myyden sekä vene- että matkailuvaunu-liiketoiminnat ja ostamalla Normarkin jakeluyhtiöt USA:ssa, Kanadassa, Iso-Britanniassa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Hollannissa ja Suomessa sekä Ragot-yhtiön Ranskassa. Vuonna 1991 Rapala aloitti jakeluyhteistyön Shimanon kanssa. Muutoksia seurasi johdon ja tiettyjen investointipankkien toteuttama yhtiön osto perheeltä ja Rapala Normark Oy:n listaaminen Helsingin arvopaperipörssiin vuonna 1998.

Yrityksen ja tuotevalikoiman laajentuminen (1998–2005)

1990-luvun loppupuolella Rapala osti Storm-uistinten liiketoiminnan USA:ssa ja norjalaisen jakeluyhtiö Elben, perusti jakeluyhtiön Japaniin ja alkoi kehittää valmistusyksikköä Virossa. Ranskalainen koukkuvalmistaja VMC ostettiin vuonna 2000, ja kiinalainen uistinvalmistaja Willtech vuonna 2001. Nämä hankinnat lisäsivät huomattavasti konsernin valmistuskapasiteettia ja tekivät Viellardin perheestä ja William Ng:sta Rapalan suuria osakkeenomistajia. Jakeluverkostoa laajennettiin Itä-Eurooppaan, Sveitsiin ja Brasiliaan. Samanaikaisesti tuotevalikoimaa laajennettiin

käsittämään laaja valikoima kalastajien työkaluja, kuten vapoja, keloja ja siimaa. Williamson ja Guigo -merikalastusliiketoiminnat hankittiin vuonna 2004.

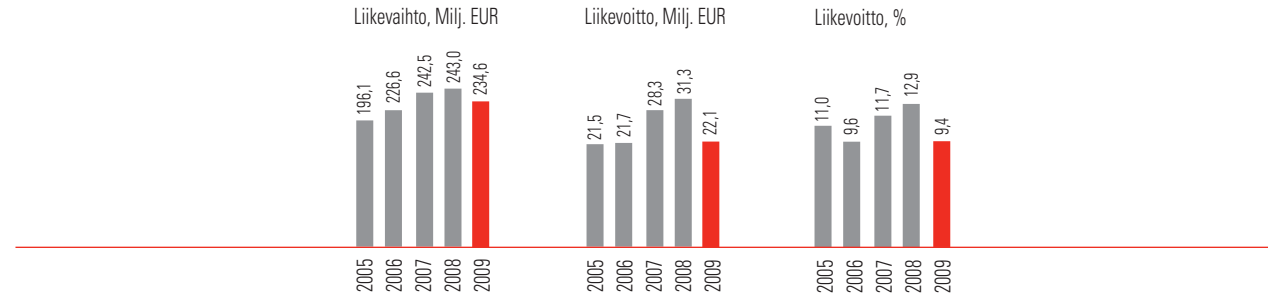
Kannattava kasvu jatkuu (2005–)

Uusi vahvan kasvun kausi alkoi vuonna 2005, kun Rapala jatkoi kannattavan kasvun strategiansa toteuttamista. Kymmenen kuukauden aikana konserni osti tai perusti jakeluyhtiöt Etelä-Afrikkaan, Australiaan, Malesiaan, Kiinaan, Thaimaahan ja Sveitsiin. Lisäksi ostettiin uistinvalmistaja Luhr Jensen USA:ssa, veitsivalmistaja Marttiini Suomessa, kalastussiima-toimittaja Tortue Ranskassa ja murtomaahiihtosuksien valmistaja Peltonen Suomessa. Näiden jälkeen Rapala on perustanut uistintehtaan ja useita jakelupisteitä Venäjälle, jakeluyhtiöt Etelä-Koreaan, Romaniaan, Islantiin ja Slovakiaan, ostanut Terminator-uistinliiketoiminnan USA:ssa ja laajentanut jakeluyhteistyötään Shimanon kanssa useisiin maihin. Samanaikaisesti konserni on kehittänyt laajan valikoiman uusia tuotteita ja tuoteryhmiä kuten Rapala Pro Wear -vaatemalliston, Rapala Vision Gear -kalastajien aurinkolasit sekä kalaferomia sisältävät Trigger X -houkutusaineet sekä useita uusia uistinperheitä mukaan lukien palkitut MaxRap-uistimet. Uusimpana hankintana konsernin brändiportfolioon ja tuotetarjontaan on Suffix-siimabrändi ja laaja valikoima kalastus-siimoja, joiden myötä Rapalasta on tulossa yksi maailman johtavista siimatoimittajista. Konserni on lisäksi parantanut kannattavuuttaan mm. muuttamalla toimintamalliaan Kiinassa, organisoimalla uudelleen uistinvalmistuksensa Euroopassa sekä yhdistämällä toimintansa Ranskassa. Lisäksi kasvavirtaa on parannettu kehittämällä toimitusketjun ja käyttöpääoman hallintaa.

Nykyisellä tuotevalikoimallaan, ainutlaatuisella jakeluverkostollaan, tuotanto- ja hankintakapasiteetillaan sekä brändeillään konserni on valmis jatkamaan kannattavaa kasvuaan.

Rapala ja vuosi 2009 lyhyesti

Ydinliiketoimintana kalastusvälineet

Rapalan ydinliiketoiminta on kalastusvälineeliiketoiminta ja sen organisaatio voidaan jakaa kolmeen liiketoimintasegmenttiin:

1. Konsernin kalastustuotteet, kuten uistimet, koukut, siimat sekä kalastajan työkalut ja tarvikkeet,
2. Konsernin muut tuotteet, kuten murtomaasukset, lahjatavarat ja alihankintapalvelut, ja
3. Kolmansien osapuolien tuotteet urheilukalastukseen, metsästyksen, talviurheiluun ja ulkoiluun.

Rapala on kiistaton markkinajohtaja vaapuissa ja metalliuistimissa, kolmihaarakoukuissa ja fileointiveitsissä. Se asema on vahva myös kalastajan työkaluissa ja vahvistuu koko ajan siimoissa. Metsästyks-, ulkoilu- ja talviurheilutuotteet sopivat mainiosti myytäväksi Rapalan jakeluverkoston kautta Pohjoismaissa tasottaen kalastusvälineeliiketoiminnan kausiluonteisuutta.

Rapalan strateginen tavoite on kannattava kasvu. Tämän strategian perustana on kolme olemassa olevaa vahvuutta:

1. kalastusvälineiteollisuuden laajin jakeluverkosto,
2. useita alan johtavia tuotemerkkejä sisältävä brändiportfolio, sekä
3. ainutlaatuinen tuotanto-, osto- ja tuotekehitysorganisaatio.

Rapala vuonna 2009 – voimakas kassavirtaparannus haastavana vuonna

Konsernin strategian toteuttaminen jatkui vuonna 2009. Erytystä huomiota kiinnitettiin kassavirran positiivisen käänteen aikaansaamiseen ja Kiinan tuotantotoiminnan uuden liiketoimintamallin käyttöönottoon.

Käyttöpääoman alentamiseksi ja kassavirran parantamiseksi aloitettiin konsernin valmistus- ja jakeluyksiköissä merkittävä toimitusketju- ja logistiikkaprojekti ja siihen liittyvien yhtenäisten konserninlaajuiseen käyttöön tulevien tietojärjestelmien hankinta ja käyttöönotto. Projekti jatkuu, ja lisää tuloksia odotetaan vuonna 2010.

Kiinan tuotantotoiminnan uusi toimintamalli saatiin valmiiksi vuonna 2009 ja se koostuu neljästä omasta tehtaasta ja useista kymmenistä alihankkijoista. Toimintamalli mahdollistaa tuotannon nopean sopeuttamisen kysynnän muutoksiin sekä aiempaa lyhyemmät läpimenoajat ja paremman toimitusvarmuuden.

Vuonna 2008 hankitun Suffix-siimaliiketoiminnan integraatio saatettiin loppuun vuonna 2009.

Yrityskauppaneuvottelut ja yhteistyöhankkeet jatkuivat vuonna 2009. Rapala hankki Ultrabite-nimisen kalaferomonibrändin ja solmi yksinoikeussopimukset patentoidun kalaferomoniteknologian kaupallistamisesta urheilukalastuksessa maailmanlaajuisesti.

Laajentaakseen ja vahvistaakseen konsernin jakeluyhtiöverkostoa Rapala perusti jakeluyhtiöt Romaniaan vuonna 2009 sekä Islantiin ja Kiinaan (lahjatavarat) vuoden 2010 alussa. Uuden jakeluyhtiön perustamistoimet ovat käynnissä myös Valko-Venäjällä (kalastustuotteet).

Konsernin liikevaihto laski hieman edellisvuodesta ja oli 234,6 milj. euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla liikevaihto aleni prosentoin. Liikevoitto laski 23,5 milj. euroon. Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali oli 10,0 %.

Positiivisia merkkejä markkinatilanteen elpymisestä näkyi monissa maissa toisella vuosipuoliskolla erityisesti uistin- ja talviurheiluliiketoiminnassa. Toisaalta maailmantalouden yleinen epävarmuus voi kuitenkin jatkaa kuluvana vuonna työttömyyden kasvaessa useissa maissa. Lyhyen tähtäimen näkymät ovat kuitenkin varovaisen optimistiset. Nykyisessä talous- ja markkinatilanteessa sekä tilikauden 2010 liikevaihdon että liikevoittomarginaalin ilman kertaluonteisia erii arvioidaan kasvavan vuodesta 2009 siitä huolimatta, että konserni jatkaa varastojensa alentamista.

Toimitusjohtajan katsaus

“Vuoden 2009 pääteemana oli vahva panostus käyttöpääoman hallintaan ja kassavirtamme parantamiseen. Samanaikaisesti toteutimme suuria muutoksia tuotanto- ja alihankintatoiminnoissamme Kiinassa, vahvistimme Rapalan maailmanlaajuisia jakeluverkostoa sekä saimme Suffix-siimaliiketoiminnan integraatioprosessin päätökseen.”

Vuoden 2008 lopussa aloitetun merkittävän käyttöpääoman alentamishankkeen vaikutukset alkoivat näkyä vuonna 2009. Tämän kehityksen tukemiseksi aloitettiin suuri konsernin sisäisten toimitusketjujen kehittämishanke, joka jatkuu vuonna 2010. Ensimmäistä kertaa toimintamme aikana meillä on nyt ajantasaista logistiikka- ja tuotetietoa saatavilla maailmanlaajuisesti, mikä edesauttaa tuotannon suunnittelun kehittämisessä ja asiakkaiden saaman palvelun laadun parantamisessa.

Vuonna 2009 saatiin valmiiksi konsernin Kiinan-tuotantotoimintojen uusi toimintamalli, jonka avulla voimme sopeuttaa kapasiteettiamme nopeammin ja vastata markkinoiden tarpeisiin entistä nopeammin ja tarkemmin. Uuden toimintamallin myötä myös toimitusajat lyhenevät ja asiakaspalvelu paranee.

Vuonna 2008 hankitun Suffix-siimaliiketoiminnan integrointi jakeluverkostoomme ja yhteistyö taiwanilaisen yhteistyökumppanimme Yao I:n kanssa edistyivät erittäin hyvin. Konsernin omien siimabrändien myynti kasvoi edellisvuoden viidestä miljoonasta eurosta 12 miljoonaan euroon vuonna 2009, ja aiomme kasvattaa siimamyntiämme voimakkaasti myös lähivuosien aikana.

Vahvistaaksemme kalaferomonipohjaisten syöttien liiketoimintaamme, hankimme Ultrabite-tuotemerkin ja allekirjoitimme sopimuksen tämän patentoidun feromoniteknologian kaupallistamisesta yksinoikeudella urheilu-

kalastusmarkkinoilla. Laajentaaksemme jakeluverkostoaamme edelleen, perustimme uuden jakelu-yhtiön Romaniaan. Tammikuussa 2010 perustimme jakelu-yhtiön myös Islantiin ja lahjatarvaliiketoimintaan keskittyvän jakelu-yhtiön Kiinaan.

Tuotekehitysorganisaatiomme kehitti jälleen menestyksekkäitä innovaatioita ja uusia tuotteita. Lanseerasimme lukuisia uusia tuotteita ja esittelimme vuoden 2010 sesongille hienoja uutuuksia, muun muassa tuotekilpailuissa voittoa MaxRap -uistimen. Vuonna 2009 Rapalan tuotteilla saatiin jälleen useita maailmanennätysaaliita. IGFA:n rekisterien mukaan tuotteillamme on saavutettu jo yli 840 maailmanennätysaaliita tähän mennessä.

Vaikka vuoden 2009 taloudellinen tulos jäi edellisvuoden ennätystasoa heikommaksi, olemme melko tyytyväisiä päättyneeseen vuoteen ottaen huomioon haasteellisen yleistaloudellisen ja liiketoimintaympäristömme tilanteen sekä kassavirran parantamiseen tähänneet toimenpiteemme. Käyttöpääoman hallinnan voimakkaan tehostamisen myötä kassavirtamme parani merkittävästi. Vahva taloudellinen asemaamme mahdollistaa meille aktiivisen roolin urheilu- ja ulkoiluvälineliiketoimintojen käynnissä olevassa kansainvälisessä konsolidoitumiskehityksessä.

Vuoden 2009 aikana Rapalan osakkeen hinta nousi yli 30 prosenttia, mikä on melko lähellä pohjoismaisten yleisindeksien kasvua ja jonkin verran

parempi kuin mitä Suomen osakemarkkinaindeksit keskimäärin paranivat.

Yleinen markkinatilanne ja liiketoimintaympäristö piristyivät hieman vuoden 2009 loppupuolella, mutta yleiset näkymät vuodelle 2010 näyttävät edelleen haasteellisilta. Toisaalta yleinen epävarmuus on vähentynyt vuodentakaisesta ja käynnissä oleva käyttöpääoman parantaminen sekä liiketoiminnan kehittäminen vahvistavat taloudellista asemaamme ja kilpailukykyämme.

Vuonna 2010 varastojen alentaminen jatkuu. Päätavoitteenamme on kassavirran parantaminen ja hyötyjen saaminen Kiinan-tuotantotoimintojemme uudesta toimintamallista. Samanaikaisesti jatkamme kannattavan kasvun strategiamme toteuttamista.

Lopuksi haluan kiittää henkilöstöämme, asiakkaitamme ja muita yhteistyökumppaneitamme menestyksellisestä vuodesta 2009 ja toivottaa kaikille onnea uusiin haasteisiin vuonna 2010.

Jorma Kasslin
Toimitusjohtaja

Sourcing Design

Strategia, vahvuudet ja painopistealueet

Rapalan visio on tulla markkinajohtajaksi kalastusvälineiteollisuudessa. Tämä asema saavutetaan kannattavan kasvun strategialla. Viimeisten vuosien aikana konserni on toteuttanut merkittäviä hankkeita, jotka parantavat kannattavuutta samalla kun konsernin kasvu jatkuu. Vuonna 2009 tämä kasvu pysähtyi hetkellisesti maailmantalouden ongelmien seurauksena ja konsernin toiminta painottui positiivisen kassavirtamuutoksen aikaansaamiseen.

Strateginen tavoite

Rapalan strateginen tavoite on kannattava kasvu. Strategian perustana on kolme vahvuutta: kalastusvälineitoimialan johtava maailmanlaajuinen jakeluverkosto, vahva brändiportfolio, johon kuuluu useita johtavia tuotemerkkejä sekä ainutlaatuinen tuotanto-, hankinta- ja tuotekehitysorganisaatio.

Nykyiset ja edelleen kehitettävät vahvuudet

Rapalan oma jälleenmyyntiverkosto toimii noin 30 maassa neljällä mantereella. Tämä mahdollistaa uusien tuotteiden tehokkaan ja taloudellisen jakelun sekä edistää pitkäaikaisten asiakassuhteiden luomista ja ylläpitämistä paikallisten jälleenmyyjien ja kalastajien kanssa. Kattava jakeluverkosto toimii toisaalta myös palautekanavana konsernin tuotekehitykselle. Oman jakeluverkoston ohella Rapala myy tuotteitaan myös konsernin ulkopuolisten jakelijoiden kautta yli sataan liiketoimintavolyymiltään pieneen maahan. Lisäksi Rapala tekee tärkeää jakeluyhteistyötä Shimanon kanssa.

Kalastusvälineitoimialan johtavan brändin, Rapalan, lisäksi konsernilla on myös muita erittäin hyvin tunnettuja tuotemerkkejä kuten Storm, Luhr Jensen, Blue Fox, Williamson, VMC, Sufix, Trigger X, Marttiini ja Peltonen. Uusissa tuotteissa käytettävä tuotemerkki voidaan valita edellä olevista sen mukaan, mihin markkinasegmenttiin tai hintakategoriaan tuotteet kohdistetaan.

Konsernin ainutlaatuinen tuotantoinfrastruktuuri koostuu täysin uusitusta Kiinan tuotanto-organisaatiosta, johon kuuluu neljä omaa tehdasta ja kymmeniä valikoituja alihankkijoita, Euroopan suurimmasta uistintuotannosta, johon kuuluu erikoistuneet tuotantoyksiköt Suomessa, Eestissä ja Venäjällä, kehittyneimmistä kolmihaarakoukuja valmistavasta tehtaasta Ranskassa ja korkealaatuisesta veitsien valmistuksesta Suomessa. Rapala on kehittänyt myös kattavan hankintaorganisaation

sekä laadunvalvontaprosessin varmistukseksi kolmansilla osapuolilla teetettyjen tuotteiden hyvän hinta-laatusuhteen. Rapalan tutkimus- ja tuotekehitys on saanut maailmanlaajuisista tunnustusta taidoistaan kehittää markkinoille jatkuvasti uusia ja laadukkaita, kalastajien tarpeet ja odotukset täyttäviä kalastusvälineitä.

Painopisteenä kalastusvälineliiketoiminta

Konsernin ydinliiketoiminta koostuu uistimista, koukuista, kalastussii- moista, kalastustarvikkeista ja muista kalastukseen liittyvistä välineistä. Uistimet ja siimat ovat hyviä esimerkkejä edullisimmista, mutta eniten lisäarvoa tuottavista kalastustarvikkeista. Uistimet ja siimat, kuten myös eräät muut kalastustarvikkeet, kuluvat käytössä tai häviävät, mikä puolestaan johtaa säännöllisiin uusintaostoihin. Myös kalastajien halu kattavaan uistinvalikoimaan, johon kuuluvat kaikki perusuistimet täydennettyinä viimeisimmillä ”kuumilla” uutuuksilla, tekee tästä liiketoiminnasta sekä mielenkiintoisen että haastavan.

Kalastusvälineitoimialalla vallitsee suuri brändi-uskollisuus, mikä lisää tunnettujen ja laadukkaiden tuotemerkkien arvoa. Luonnonsyöttien käyttö vähenee jatkuvasti alati voimistuvan ”pyydä, punnitse ja vapauta” –kalastustavan seurauksena. Tämä suuntaus on lisännyt ja tulee jatkossa edelleen lisäämään korkealaatuisten uistinten kysyntää. Yksi Rapala-tuotteiden ainutlaatuisista piirteistä onkin, että ne ovat samaan aikaan sekä hyvin haluttuja ja kysytyjä että kuluttajaystävällisesti hinnoiteltuja.

Strategian toteuttaminen vuonna 2009

Konsernin kannattavan kasvun strategian toteuttamista jatkettiin vuonna 2009. Erytystä huomiota kiinnitettiin kassavirran positiivisen käänteen aikaansaamiseen ja Kiinan tuotantotoiminnan uuden liiketoimintamallin käyttöönottoon.

Varastojen alentamiseksi ja kassavirran parantamiseksi aloitettiin

merkittävän käyttöpääomahankeen tulokset alkoivat näkyä vuonna 2009. Tämän positiivisen kehityksen tukemiseksi aloitettiin konsernin valmistus- ja jakeluyksiköissä merkittävä toimitusketju- ja logistiikkaprojekti, jonka tavoitteena on lyhentää tehtaiden toimitusaikoja, alentaa varastoja ja tehostaa asiakastoimituksia. Projekti jatkuu vuonna 2010.

Kiinan tuotantotoiminnan operatiiviset muutokset ja tehostamishankkeet saatettiin valmiiksi vuonna 2009. Uusi omista tehtaista ja laajasta alihankintaverkostosta koostuva toimintamalli mahdollistaa tuotannon nopean sopeuttamisen kysynnän muutoksiin sekä aiempaa lyhyemmät läpimenoajat ja paremman toimitusvarmuuden. Myös Kiinan tehtaan henkilökunnan määrä on vähentynyt huomattavasti.

Sufix-siiimaliiketoiminnan integraatio saatettiin loppuun vuonna 2009. Rapalan tavoitteena on kasvattaa siimamyyntiä noin 20 miljoonaa euroon muutamassa vuodessa, ja pitkän tähtäimen tavoitteena on 30–50 miljoonan euron siimamyynti.

Yrityskauppaneuvottelut ja yhteistyöhankkeet konsernin kannattavan kasvun strategian toteuttamiseksi jatkuivat vuonna 2009. Rapala hankki Ultrabite-nimisen kalaferomonibrändin ja solmi yksinoikeussopimukset patentoidun kalaferomoniteknologian kaupallistamisesta urheilukalastuksessa maailmanlaajuisesti. Rapalan kalaferomoneja sisältävien tuotteiden myynti oli alle 2 miljoonaa euroa vuonna 2009, mutta näiden tuotteiden myynnin odotetaan kasvavan huomattavasti tulevaisuudessa.

Laajentaakseen ja vahvistaakseen konsernin jakeluyhtiöverkostoa Rapala perusti jakeluyhtiön Romaniaan vuonna 2009. Uusien jakeluyhtiöiden perustamistoimet aloitettiin myös Islannissa, ja Valko-Venäjällä sekä lahjatavarajakeluyhtiön perustamistoimet saatettiin vireille Kiinassa.

Lisäksi aloitettiin ja toteutettiin useita muita liiketoiminnan tehostamishankkeita kuten konsernin uistinten tuotantotoiminnan jatkokehityshanke sekä Unkarin jakeluyhtiön tehostamishanke.

TUOTE

TUOTANTO

Vaaput

Rapala
Storm
Lipat
Blue Fox

Rapala

Suomi
Viro
Venäjä

Pehmytmuovi-
uistimet

Storm
Big Game
Williamson

Muut uistimet

Blue Fox
Luhr Jensen
Storm vaaput
Trigger X

Willtech

Hongkong
Kiina

Koukut

Pientarvikkeet ja lahjatavarat
Veitset
Sukset

VMC, Ranska

Willtech, Kiina
Marttiini, Suomi ja Viro
Peltonen, Suomi

Tarvikkeet, vavat ja kelat

Siimat
Terminator-uistimet
Sukset ja sauvat
Syötit ja houkutusaineet

Kiina
Taiwan
Meksiko
Suomi ja Venäjä
Taiwan

KOLMANSIEN OSAPUOLIIEN TUOTTEET

Shimano
Muu kalastus
Metsästys
Talviurheilu
Ulkoilu

OMAT BRÄNDIT

Rapala®

STORM

BLUE FOX®

LUHR-JENSEN

Sufix

Marttiini
The Sharpest Choice since 1928.

TRIGGER X

PELTONEN

OMA JAKELU

Yhdysvallat	Etelä-Afrikka	Espanja
Kanada	Brasilia	Portugali
Japani	Suomi	Sveitsi
Malesia	Ruotsi	Puola
Kiina	Tanska	Viro
Thaimaa	Norja	Liettua
Etelä-Korea	Islanti	Latvia
Australia	Ranska	

RAPALA-SHIMANO JAKELU

Venäjä	Unkari
Ukraina	Romania
Tseki	
Slovakia	

SHIMANO

Italia
Saksa
Alankomaat
Belgia
Iso-Britannia

PAIKALLISET JAKELIJAT

Muu Eurooppa
Muu maailma

OMA
TUOTANTO
JA TUOTE-
KEHITYS

ULKOISTUS
JA OMA
TUOTE-
KEHITYS

Konsernin kalastustuotteet – Uistimet

Kalastusvälineiden valmistus ja myynti on Rapalan ydinliiketoimintaa. Konsernin kalastustuotteet koostuvat Rapalan valmistamista ja/tai omilla tuotemerkeillään myymistä uistimista, koukuista, siimoista ja muista urheilukalastukseen liittyvistä tarvikkeista. Konsernin kalastustuotteiden liikevaihto oli noin 127 miljoonaa euroa vuonna 2009 (120 miljoonaa euroa vuonna 2008) muodostaen suurimman osan Rapalan kalastusväline liiketoiminnasta ja yli puolet konsernin liikevaihdosta.

Rapala on kiistaton markkinajohtaja perinteisissä vaapuissa. Konserni on erittäin vahva myös muissa uistinkategorioissa muilla kansainvälisillä tuotemerkeillään: Storm, Blue Fox, Luhr Jensen, Williamson ja Trigger X. Konsernin tuotemerkeillä myytävien uistinten liikevaihto oli noin 68 miljoonaa euroa vuonna 2009 (66 miljoonaa euroa vuonna 2008).

Konsernin uistinliiketoiminta kattaa kaikki uistinkategoriat pienistä makean veden vieheistä jättiläismäisiin syvänmeren kalastusvieheisiin sekä vasta esitellyt, mullistavat biohajoavat luonnonsyöttijäljitelmät sekä houkutinaatit, joissa on tehoaineena synteettisiä kalaferomoneja. Konsernin uistintuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa, Virossa, Venäjällä ja Kiinassa. Konsernin tehtaiden yhteenlaskettu uistintuotanto oli vuonna 2009 yli 22 miljoonaa kappaletta.

Konsernin liiketoiminta kattaa kaikki mantereet, minkä ansioista sillä on käytössään laaja verkosto kalastustarvikkeiden ja kaupan ammattilaisia tukemaan tuotekehitystoimintaa. Konsernin tärkeimmät tuotekehitysyksiköt sijaitsevat tuotantolaitoksilla Suomessa ja Kiinassa. Lisäksi Yhdysvalloissa on kaksi suunnittelu- ja tuotekehitystoimistoa.

Rapala – alkuperäinen vaappuinnovaattori

Konsernin uistinliiketoiminnan ydin on Rapala-tuotemerkillä myytävät vaaput, joiden valmistamisesta Vääkssä on jo 70-vuotinen historia.

Kaikki Rapala-vaaput valmistetaan Rapalan tehtaalla Suomessa, joskin enemmän käsityötä vaativia valmistusvaiheita tehdään konsernin tehtailla Virossa ja Venäjällä. Uistinten toimintaan ja laatuun eniten vaikuttavat työvaiheet tehdään edelleen Vääkсын pitkälle automatisoidussa ja tehokkaassa tuotantolaitoksessa. Myös Venäjän ja erityisesti Viron-tehtaan tuotantoprosessit on kehitetty erittäin tehokkaiksi ja korkealaatuuisiksi.

Rapala-tuotemerkillä myytävien uistinten vuotuinen tuotantomäärä on noin 11,5 miljoonaa – eli keskimäärin 50 000 uistinta työpäivässä.

Kolme neljäsosaa Rapala-vaappumalleista valmistetaan edelleen puusta, kuten Lauri Rapalan ensimmäinen, käsin vuoltu kalajäljitelmä vuonna 1936, loppujen rungot ovat muovia. Puu antaa vieheelle herkin uintiliikkeen, jota ei saavuteta muovia käyttämällä, mutta muovi puolestaan on puuta kestävämpää ja mahdollistaa monipuolisemmat pintakäsittelyt ja kosmeettiset ratkaisut. Muovista valmistetut vaaput – erityisesti neljä vuotta sitten lanseerattu X-Rap-tuoteperhe – edustavat nykyään 35–40 prosenttia Rapala-brändillä myytävien uistinten kokonaismäärästä, vaikkakin Original Floater -vaappu, joka on ollut sarjatuotannossa 1960-luvulta asti, on edelleen yksi myydyimmistä vaapuista.

Rapala-vaapuilla kalastetaan kaikkialla maailmassa niin makeissa vesissä kuin valtamerilläkin käytännössä kaikkia petokaloja. Vahva näyttö Rapala-vaappujen ylivoimaisesta pyyntitehosta on se, että niillä on saatu enemmän virallisia maailmanennätyksiä kuin muilla vieheillä – ja ne edelleen tuovat vuosittain enemmän uusia ennätyksiä kuin mitkään muut uistinmerkit.

Storm – tarkoituksella erikoisia muoviuistimia

Konserni tarjoaa vaappuja myös Storm-tuotemerkillä. Suurin osa niistä valmistetaan konsernin Kiinan-tuotantolaitoksilla.

Kaikki Storm-vaaput valmistetaan muovista ja ne on suunnattu alhaisempaan hintaryhmään kuin Rapala-vaaput, jotta niillä voidaan kilpailla muita keskihintaisia tuotteita vastaan. Storm-vaaput on suunniteltu sekä Pohjois-Amerikan makean veden markkinoille että muuhun maailmaan makean veden kalastukseen kuin myös merikäyttöön. Konserni voi lanseerata Storm-tuotemerkin alla myös sellaisia tuotteita, jotka on suunnattu vain kapealle markkinasegmentille tai jotka ovat malliltaan niin poikkeavia, että ne eivät sovi Rapala-brändin kansainväliseen ohjelmaan.

Tämä isomus lankei Jokin' Rapiin

Dave LaFebre ja Storm Live Kickin' Shad

Stormin Kickin' Stick

“Euroopan uistinvalmistuksen vuonna 2008 loppuun saatettua merkittävää uudelleenjärjestelyä seurasi vuonna 2009 uistinvalmistuksen normaali jatkuva kehittäminen. Parhaillaan käynnissä oleva neliväripainatuksen siirtäminen Suomesta Viroon ja uistintunkojen paperointiprosessin kehittäminen Venäjällä ovat hyviä esimerkkejä tästä kehitystyöstä.”

Juhani Pehkonen

Uistinliiketoiminnan johtaja

Rapala®

Rapalan Clackin' Rap nosti räminävaaput aivan uudelle tasolle omintakeisella äänellään, jonka saa aikaan Rapalan ainutlaatuinen metallikapseli ja sen sisällä liikkuva yksittäinen rosterikuula. Markkinoiden kovaäänisin räminävaappu saavutti heti jättisuosion, ja sen ensimmäisen vuoden myynti ylitti 100 000 kappaletta.

STORM

Stormin mullistava Bait-N-Switch-konsepti mahdollistaa vieheen pehmeän rungon vaihtamisen koukun ja painon päälle ilman siiman katkaisemista ja uudelleen solmimista nopeuttaen ja helpottaen kalastusta merkittävästi. Samalla rakenne antaa vieheelle tasapainoisen ja luonnollisen uintiliikkeen.

TRIGGER X™

Ensimmäisen sukupolven feromoni-vahvisteisten pehmytvieheiden lanseerauksen jälkeen Trigger X -mallistoa laajennettiin käsittämään kolme erillistä sarjaa ympäristöystävällisiä vieheitä, joita on tarjolla sekä lajikohtaisilla että yleisesti petekaloihin vetoavilla feromoneilla. Uusi mallisto otettiin markkinoilla vastaan suurella mielenkiinnolla.

Vuonna 2009 Storm-tuotemerkillä myytäviä vaappuja valmistettiin yli miljoona kappaletta.

Rapala valmistaa myös laajaa valikoimaa pehmytuo- ja hybridivieheitä Storm-brändin alla. Live-tuotesarjan luonnollisten kalojen tarkat jäljitelmät ovat kansainvälisiä markkinajohtajia omassa segmentissään.

Storm on myös hyvin vahva muissa pehmytuo- ja hybridivieheissä ja on laajentamassa tuotevalikoimaansa myös rigaamattomiin jigeihin. Lisäksi Storm on ollut edelläkävijä ja käytännössä luonut hybridiviehe-kategorian. Hybridivieheissä yhdistetään kova ydinrunko ja pehmeä ulkokuori, jolloin pystytään valmistamaan ennennäkemättömän luonnollisia vieheitä niin meri- kuin makean veden kalastukseen. Kaikki Storm -tuotemerkillä myytävät pehmytuo- ja hybridivieheet valmistetaan konsernin Kiinan-tuotantolaitoksilla ja niiden tuotantomäärä vuonna 2009 oli noin 12 miljoonaa kappaletta.

Williamson – syvänmerenkalastuksen professori

Williamson oli alun perin eteläafrikkalainen yhtiö, jonka liiketoiminnan konserni osti vuonna 2004 vahvistaakseen asemaansa merikalastus-markkinoilla.

Konsernin syvänmerenkalastuksen asiantuntijat uudistivat ja kehittivät Williamsonin tuotevalikoiman. Samaan aikaan tuotanto siirrettiin Etelä-Afrikasta konsernin tuotantolaitoksille Kiinaan. Tehokkaat tuotantomenetelmät ja tiukka laadunvalvonta yhdistettynä konsernin vahaan ja laajaan jakeluverkkoon ovat nostaneet Williamsonin markkinoiden ainoaksi syvänmerenkalastusmerkiksi, joka toimii maailmanlaajuisesti.

Williamsonin tuotevalikoima koostuu erittäin nopeaan vetouisteluun suunnitelluista vieheistä, joilla pyydetään purje-, miekka- ja tonnikaloja, sekä edistyksellisistä metallipilkeistä, jotka on kehitetty syvänmeren-pilkintään. Williamsonin uisteluun lanseeraamat tarkat syöttikalajäljitelmät ovat käytännössä tehneet perinteisten luonnonsyöttien käytön tarpeettomaksi.

Blue Fox – käyttäjystävällisiä metallivieheitä

Blue Fox on yksi konsernin metalliviehebrändeistä. Se tarjoaa laajan ja monipuolisen valikoiman uistimia, jotka on tarkoitettu tynnenmerenlohen ja taimenen pyyntiin Pohjois-Amerikan länsirannikolla sekä lohen, taimenen ja hauen kalastukseen Euroopassa. Blue Foxin Vibrax-lipat ovat monikäyttöisiä ja myyvät hyvin kaikilla markkinoilla muiden tuotteiden ollessa tarkemmin tietyn tyyppiseen kalastukseen ja markkina-alueeseen suunniteltuja.

Euroopassa Blue Foxin lusikkauistintimallistoa on vahvistettu erityi-

sesti taimenen ja hauen kalastukseen, kun Pohjois-Amerikassa uudet tuotteet on suunnattu ensisijaisesti sikäläiselle jättiläishauelle. Blue Foxilla on myös merkittävä valikoima perinteisiä skandinaavisia lusikkauistimia, jotka on suunniteltu Pohjois-Euroopan kalastukseen.

Blue Fox -brändillä valmistettiin vuonna 2009 kaikkiaan lähes neljä miljoonaa uistinta.

Luhr Jensen – erikoisvieheitä lohenkalastukseen ja uisteluun

Alkujaan Hood Riveristä, USA:n Oregonista peräisin oleva Luhr Jensen -tuotemerkki ostettiin konserniin vuonna 2005. Luhr Jensen oli erityisen vahva Yhdysvaltojen luoteisosien lohi- ja taimenmarkkinoilla ensisijaisesti uisteluun suunnitelluilla metallivieheillään ja vaapuillaan. Näillä vieheillä oli myös kansainvälistä potentiaalia, mutta niitä ei ollut saatavilla kotimarkkinan ulkopuolella ennen kuin niiden tuotanto siirrettiin konsernin Kiinan-tuotantolaitoksille ja myynti konsernin kansainväliselle jakeluverkostolle.

Luhr Jensenin hankinta vahvisti konsernin asemaa Pohjois-Amerikan luoteisosien markkinoilla ja teki konsernista maailman suurimman metalliuistinten valmistajan ja jakelijan. Vuonna 2009 konsernin Kiinan-tuotantolaitokset valmistivat melkein miljoona Luhr Jensen -merkkistä metalliuistinta, joista suurin osa oli tarkoitettu vetouisteluun.

Trigger X – feromonivahvistettuja biohajoavia syöttejä

Trigger X on konsernin brändi syötteille ja houkutinaineille, jotka on vahvistettu Ultrabite-feromonilla. Ultrabite-feromoniteknologian on kehittänyt Britannian valtion ympäristö-, kalastus- ja maataloustutkimuslaitos CEFAS. Synteettisillä feromoneilla saadaan synnytettyä kaloille vahva luonnollinen tarve syödä.

Ensimmäiset feromonituotteet, jotka lanseerattiin kansainvälisille markkinoille vuonna 2008, olivat vieheiden pintaan levitettävät houkutin-geelit ja -sumutteet. Niitä seurasivat ongintaan tarkoitettut syöttitahnat, joissa on kalalajikohtaisia feromoneja, sekä biohajoavat mato- ja toukka-jäljitelmät.

Konsernin kansainvälinen tuotekehitysryhmä on tutkinut ja työstänyt laajasti uutta teknologiaa, minkä seurauksena päästiin esittelemään kaudelle 2009 kattava valikoima feromonipohjaisia pehmytvieheitä, jotka on valmistettu biohajoavista polymeereistä.

Vuonna 2009 Trigger X -valikoimaa laajennettiin ja markkinoille lanseerattiin uusia Trigger X -tuotepereheitä kattamaan useampia markkina-segmenttejä ja hintaryhmiä.

Mandy ja komea mustaevätonnikala

Papukaijakala oli reissun paras yllätys!

Rick Murphy ja punarummuttaja

“Jo vuonna 2008 aloitetut merkittävät muutoshankkeet on nyt saatu valmiiksi ja Kiinan tuotantotoiminnan uusi toimintamalli on käytössä parantaen tuotantotehokkuuttamme. Uuden toimintamallin ansiosta pystymme lyhentämään tuotannon läpimenoaikoja ja parantamaan toimitusketjuamme mahdollistaen jakeluyhtiöiden varastojen pienentämisen niiden palvelutasoa heikentämättä.”

William Ng

Kiinan-tuotantolaitosten ja
Hongkongin-toimiston johtaja

Moderni meripilkintä kasvattaa jatkuvasti suosiotaan, ja Williamsonin meripilkien myynti on ollut viime vuosina voimakkaassa kasvussa. Yabai Jig lanseerattiin täydentämään Williamsonin pilkkimallistoa ja vastaamaan markkinoiden kysyntään.

BLUE FOX®

Erittäin suosittua ja kansainvälisesti tunnustettua Vibrax-lippaperhettä kasvatettiin Vibrax Glow -mallistolla, jonka erikoisuutena on hohkavärit, jotka loistavat hämärässä samaa väriä kuin niiden kuvioiden ja rungon maali on. Värimallit on suunniteltu alun perin lohentakalastukseen, mutta ne vetoavat petokaloihin kaikkialla maailmassa.

LUHR·JENSEN™

Vetouisteluun tarkoitettu Shoehorn Spoon suunniteltiin yhteistyössä kalastusoppaiden kanssa Pohjois-Amerikan suurten järvien lohentakalastukseen, mutta tämän vetolusikan epäsäännöllinen uintiliike toimii lohensukuisille kaloille kaikkialla maailmassa.

Konsernin kalastustuotteet – Koukut

VMC:n kolmihaarakoukut ovat markkinajohtajia huomattavalla markkinaosuudellaan maailman kolmihaarakoukukaupasta. Konserni valmistaa ja myy myös yksi- ja kaksihaarakoukkuja. Koukkuliiketoiminnan liikevaihto oli vuonna 2009 noin 15 miljoonaa euroa (15 miljoonaa euroa vuonna 2008).

Konserni suunnittelee, valmistaa ja jakelee koukkuja VMC-brändillä Ranskassa sijaitsevalta koukkutehtaaltaan. Koukkujen valmistusteknologian asiantuntemus perustuu kolmeen erityisosaamiseen, joita ovat automatisoitu mekaaninen muokkaus, teräksen kuumakäsittely optimaalisten lujuusominaisuuksien saavuttamiseksi sekä kemiallinen viimeistely koukkujen terävyyden varmistamiseksi ja korroosion estämiseksi. Koukut myydään ja kuljetetaan maailmanlaajuisesti yli 70 maahan. Koukkujen laatu tarkastetaan perusteellisesti tuotannon jokaisessa vaiheessa. Konsernilla on myös Kiinassa pieni koukkutehdas, joka valmistaa erikoiskoukkuja konsernin Kiinan uistintuotannon tarpeisiin.

Maailman johtavat kolmihaarakoukut

VMC:n kolmihaarakoukut ovat markkinajohtajia lähes 50 %:n markkinaosuudellaan maailman kolmihaarakoukukaupasta. Koukkuliiketoiminnan vahvuutena ovat menestykselliset innovaatiot, yhdessä avainasiakkaiden kanssa tehtävä tuotekehitys ja korkealaatuinen asiakaspalvelu. Myös pitkälle kehitetty valmistusteknologia on keskeinen menestystekijä. Ranskan-tehdas pystyy valmistamaan lyhyellä tuotannon läpimenoajalla suuria määriä koukkuja, mikä mahdollistaa nopean reagoinnin, ennakoinnin ja korkean laadun. Maailmanlaajuinen verkosto jakelijoita, joista useat ovat paikallisia markkinajohtajia, terästuotteiden yli 200 vuoden tuntemus ja 100 vuoden kokemus koukkuvalmistuksesta ovat myös edesauttaneet VMC:n kehittymistä oman alansa markkinajohtajaksi.

Yksi- ja kaksihaarakoukut

Kolmihaarakoukkujen lisäksi VMC:n koukkutarjonta kattaa myös yksihaarakoukut ja kaksihaarakoukut. Laaja valikoima eri muotoja, kokoja,

teroituksia ja pinnoituksia tarjoaa asiakkaille täydellisen yhdistelmän ratkaisuja kaikkiin olosuhteisiin sekä urheilu- että ammattikalastukselle.

VMC-koukkujen historia

Perheyhtiö Viellard, Migeon & Company perustettiin vuonna 1796 ja se aloitti koukkuliiketoiminnan Ranskassa vuonna 1910. Siihen aikaan jokainen koukku valmistettiin yksitellen ja käsin. Ensimmäinen automatisoitu kolmihaarakoukkukone otettiin käyttöön vuonna 1974, mikä nosti päivittäisen tuotantokapasiteetin 5 000 koukusta 60 000 koukkuun. Tätä tuotannollista kehitystä seurasi kansainvälinen laajentuminen, joka mahdollisti VMC-koukkujen markkinajohtajuuden 1990-luvulla. Rapala osti VMC:n vuonna 2000.

Nykyisin tuotantokapasiteetti on noin kolme miljoonaa koukkuu päivässä. Konserni käyttää itse noin neljänneksen valmistamistaan koukuista, ja loput myydään jakelukanavien kautta konsernin ulkopuolisille uistinvalmistajille ja vähittäiskauppiaille. VMC-koukut ovat keskeinen komponentti suurimmalle osalle maailman uistinvalmistajia.

Vuoden 2009 kohokohdat ja tärkeimmät tavoitteet vuodelle 2010

VMC esitteli vuonna 2009 useita merkittäviä uutuustuotteita, mukaan lukien malliston kemiallisesti teroitettuja Circle Hook -pyörökoukkuja, jotka eivät ole sivuvääriä ja täyttävät kalastuskilpailujen tarkat säädökset sekä kilpakalastajien asettamat erityisvaatimukset.

Euroopassa viime vuonna onnistuneen lanseerauksen myötä VMC esitteli kolmihaarakoukkujen huippua edustavan Spark Point -malliston myös Yhdysvaltain vähittäismarkkinoille. Spark Point -kolmihaarakoukut olivat luonnollinen valinta Rapalan uuteen premium-vaappuun, Max-Rapiin. MaxRapiin tuotekehitystyö ja Rapala-VMC-ristiinmarkkinointi ovat malliesimerkki konsernin sisäisestä yhteistyöstä, jonka odotetaan kasvattavan VMC:n irtokoukkujen kysyntää.

Lisäksi koukkujen vähittäiskauppaan panostettiin merkittävästi Kiinassa, jossa uistinkalastuksen voimakas yleistymisen luo hyvät kasvumahdollisuudet VMC:n kolmihaarakoukkujen myynnille.

Vuosi 2010 on merkittävä konsernin koukkuliiketoiminnalle, sillä VMC juhlistaa satavuotista koukkujen valmistusta Morvillarsissa, Ranskassa.

“Made in France” on yksi VMC:n tärkeimmistä kolmihaarakoukkujen myyntiargumenteista ja se korostaa tuotemerkin pitkään perinteeseen pohjautuvaa luottamusta tässä vaativassa tuoteryhmässä. VMC ja konsernin jakeluyhtiöt järjestävät juhluvoiteen liittyvää maailmanlaajuisia markkinointia sekä brändipromootioita vuoden 2010 aikana.

“Vuonna 2009 jatkoimme edellisvuonna aloitettuja liiketoiminnan kasvun tukemiseksi tehtyjä investointeja. Näiden lisäinvestointien valmistuessa vuoden 2010 aikana pystymme kasvattamaan koukkuvalmistuskapasiteettiamme Ranskassa 15 prosentilla sekä vahvistamaan asemaamme markkinajohtajana kolmihaarakoukkujen valmistuksessa.”

Stanislas de Castelnau
Koukku liiketoiminnan johtaja

Vuonna 2010 VMC juhlii sata vuotta kestänyttä koukkuvalmistusta Morvillarsissa, Ranskassa. Tämä ei ole ainoastaan historiallinen merkkitapahtuma vaan myös hyvä ja selkeä osoitus VMC:n pitkästä kokemuksesta ja korkeasta osaamisesta koukkujen valmistuksessa sekä tärkeästä kumppanuudesta avainasiakkaiden kanssa. Nämä menestystekijät ovat luoneet VMC:stä markkinajohtajan kolmihaarakoukuissa.

Konsernin kalastustuotteet – Siimat

Siimat ovat kuuluneet Rapalan tuotevalikoimaan jo vuosien ajan, mutta läpimurron tässä tuotekategoriassa Rapala teki ostamalla maailmanlaajuisesti tunnetun Sufix-siima-brändin. Vuoden 2009 tärkein tavoite siimaliiketoiminnassa oli Sufix-brändin integrointi Rapalan jakeluverkostoon. Konsernin siimaliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2009 oli noin 12 miljoonaa euroa (5 miljoonaa euroa vuonna 2008).

Mistä erottaa hyvän siiman

Kalastajilla on omat mieltymyksensä siimoista, ja vaaditut ominaisuudet vaihtelevat suuresti kalastustavan ja -paikan mukaan. Rapalan tuotteita käytetään kaikilla mantereilla ja lähes kaikissa maissa. Rapalan tuotteilla kalastetaan niin valtamerillä kuin järvillä, pienillä puroilla ja kuohuvissa virroissa. Kansainvälisen siimaliiketoiminnan hallitsemisen haasteet ovat näin ollen melkoiset. Sufix-brändin alta löytyy sekä monofiilisiimoja että punottuja kuitusiimoja kaikkeen kalastukseen ja kaikille vesille. Sufix-valikoima onkin eräs markkinoiden laajimpia.

Vaikka siiman käyttöolosuhteet vaihtelevat paljon, kalastuksen harastajat ovat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että hyvän siiman pitää täyttää ainakin seuraavat ominaisuudet:

- Annetut lujuusarvot ja siiman läpimitat pitävät paikkansa.
- Siimat ovat tasalaatuisia ja niissä on hyvä solmunkestävyys.
- Siimoissa on hyvä kulutuksenkesto.
- Siimaa on miellyttävä käyttää ja siinä on hyvä käsiteltävyys.

Yksi erityispiirre siimamarkkinoilla verrattuna moneen muuhun kulutus-tavaraan on kalastajien merkkiuskollisuus. Tästä johtuen hyvän maineen ja laajan käyttäjäkunnan saavuttanut Sufix oli erityisen sopiva Rapalan brändiportfolioon. Sufix-brändillä on myyty siimoja jo yli 20 vuoden ajan. Rapala yhdisti voimansa taiwanilaisen siimavalmistaja Yao I:n kanssa, ja osti tältä Sufix-brändin vuoden 2008 puolivälissä.

Tutkimus ja tuotekehitys

Perustamisestaan 1973 lähtien Yao I on panostanut voimakkaasti ja pitkäjänteisesti tutkimukseen ja tuotekehitykseen matkallaan erääksi maailman johtavista kalastussiimojen valmistajista. Raaka-aineilla on keskeinen rooli korkealuokkaisten siimojen valmistuksessa ja tuotekehityksessä. Yao I on työskennellyt pitkään alan johtavien valmistajien, kuten saksalaisen BASF:n, hollantilaisen DSM:n ja japanilaisen Mitsubishin kanssa. Yao I:n uudenaikaisissa tehtaissa Taiwanilla ja Kiinassa työskentelee noin 600 henkeä valmistamaan mittavaa mallistoa nailonsiimoista fluorocarbon-siimoihin ja nykyaikaisimmista suoramolekyylisistä polyeteenikuiduista valmistettuihin punottuihin siimoihin. Yao I:n kehitys-, huolto- ja ylläpitojärjestelmä on systemaattinen ja laadukas. Uusia tuotantomenetelmiä testataan jatkuvasti entistä laadukkaamman ja kustannustehokkaamman tuotannon saavuttamiseksi.

Rapalan kansainväliset alan asiantuntijat etsivät uusia tuotesovelluksia, jotka Yao I tuotteistaa niin hinnaltaan, laadultaan kuin tuoteominaisuuksiltaan kuhunkin markkinaan sopivaksi. Yhteistyömalli on ainutlaatuinen ja takaa Rapalalle vahvan kilpailuedun.

Monibrändistrategia

Sufix-siimoja myydään jo yli 60 maassa. Lisäksi konserni myy erityisesti uistinkalastukseen suunniteltuja Rapala-siimoja sekä Waterqueen- ja Tortue-siimoja, jotka ovat alansa markkinajohtajia Ranskassa.

Konserni myy myös muiden, tarkasti valittujen partnereiden siimoja, joista tärkein on Shimano. Näitä brändejä saatetaan käyttää tietyissä markkina- tai tuotealueissa täydentämään konsernin tuotetarjontaa tai jakeluyhteistyöhankkeissa, joissa monibrändistrategia mahdollistaa Rapalan jakeluyhtiöiden tarjonnan ”yhden oven”-periaatteella, eivätkä siima-asiakkaat näin ollen välttämättä tarvitse muita siimatoimittajia. Muiden kuin konsernin omien brändien siimamyynnit on esitetty Kolmannen osapuolien tuotteissa (katso sivu 24).

Vuoden 2009 saavutukset

Vuoden 2009 tärkein tavoite siimaliiketoiminnassa, Sufix-brändin integrointi Rapalan jakeluverkostoon, toteutui onnistuneesti. Asiakkaat ottivat Sufixin uudet jakelijat mielellään vastaan, ja Sufix-kauppa nähtiin

luonnollisena osana kalastusalalla tapahtuvaa konsolidoitumiskehitystä.

Kauden aikana lanseerattiin useita uusia tuotteita, ja lisäksi Sufix-logoa ja -yleisilmettä uudistettiin kauden aikana. Uusi ensisijainen slogan on ”The World’s Most Hardcore Fishing Line” ja toissijainen ”With Sufix, There’s Nothing You Can’t Catch”. Uuden konseptin tarkoituksena on auttaa kalastajaa löytämään oikea siima kuhunkin käyttötarkoitukseen. Uusi kotisivusto www.sufix.com kuvastaa hyvin Sufixin uutta ilmettä. Suurin yksittäinen markkina-alue on edelleen Yhdysvallat, mutta Sufixilla on vahva asema myös Euroopassa, Aasiassa ja Oseaniassa.

Rapalan tavoitteena on kasvattaa siimaliiketoimintansa liikevaihto 20 miljoonaan euroon seuraavan kahden–kolmen vuoden aikana. Pitkän tähtäimen strateginen tavoite on siimaliiketoiminnan liikevaihdon nostaminen 30–50 miljoonaan euroon.

Vuoden 2010 tavoitteet ja uudet tuotteet

Sufix-siimaliiketoiminnan tultua integroiduksi Rapalan jakeluverkostoon on tärkeimpänä tavoitteena myynnin volyymin kasvattaminen liiketoiminnan kannattavuutta kuitenkaan vaarantamatta. Ostoenustejärjestelmän kehittämisen avulla pyritään lyhentämään siimojen toimitusaikoja ja parantamaan palvelun laatua. Lisäksi kaudelle 2010 lanseerataan neljä uutta tuotetta:

- Performance Fuse on lämpökäsitelty heitto- ja vetouistelusiima maailmanlaajuisille markkinoille. Siima valmistetaan Dyneema-kuidusta, joka ei käytännössä veny ollenkaan ja sen vetolujuus suhteessa läpimitaan on eräs markkinoiden parhaita. Tuote on hinnoiteltu erittäin kilpailukykyisesti ja päätoimitukset vähittäiskauppaan ovat alkamassa.
- Performance Stretch Braid on uusi Dyneema-kuidusta valmistettu heittosiima, jossa on muista kuitusiimoista poiketen sisäänrakennettu pienehkö, noin 6 % venymä, ominaisuus joka parantaa siiman iskunkestävyyttä.
- Lead Core on erittäin nopeasti uppoava ja painava siima, jonka avulla vieheet saadaan uisteltaessa uimaan poikkeuksellisen syvällä.
- Fluorocarbon Casting -monofiilisiima on käytännössä täysin näkymättömän veden alla ja se kestää myös erittäin kovaa kulutusta. Siima on pakattu tarkkuuspuolattuun kelaan, jonka avulla siima vapautuu käyttöön laajoina kieppeinä poikkeuksellisen pehmeästi.

"Sufix on konsernin siimaliiketoiminnan selkäranka, ja se sopii täydellisesti Rapalan brändiportfolioon. Sufix-brändin integrointi Rapalan maailmanlaajuiseen jakeluverkostoon saatiin päätökseen vuonna 2009 ja nämä ensiluokkaiset tuotteet ovat keskeinen osa konsernin ydinliiketoimintaa."

Lars Ollberg
Siima- ja tarvikeliiketoiminnan johtaja

Uusi erittäin kestävä ja lähes venymätön Performance Fuse -monikuitusiima sekä palkittu DuraFlex -monofiili ovat hyviä esimerkkejä Sufixin jatkuvasta ja menestyksekkäästä tuotekehityksestä.

Kestävyystakuulla varustetut Rapala-siimat ovat omimilliaan uistinkalastuksessa.

Konsernin kalastustuotteet – Tarvikkeet

Rapalan korkealuokkainen tarvikevalikoima koostuu fileointi- ja kalastusveitsistä, kalastajan työkaluista, kalastusasusta ja -laukuista sekä kalastajan aurinkolaseista ja muista kalastajalle välttämättömistä oheistuotteista. Niitä markkinoidaan pääosin Rapala-brändillä konsernin oman jakeluverkoston kautta. Tarvikkeiden liikevaihto oli noin 32 miljoonaa euroa vuonna 2009 (noin 35 miljoonaa euroa vuonna 2008).

Korkealuokkaisia tuotteita kilpailukyiseen hintaan

Rapalan tarvikevalikoiman tavoitteena on tarjota käytännöllisiä ratkaisuja kalastajien tarpeisiin. Rapala-tarviketuotteiden täytyy täyttää ainakin seuraavat kriteerit:

- ne parantavat kalastuselämystä ja helpottavat kalastusta
  - niiden laatuun voi luottaa ja ne edustavat modernia ja käytännöllistä muotoilua
  - niitä on mukava käyttää ja ne tarjoavat hyvän vastineen rahalle
- Rapalan tarvikkeilla on pitkä elinkaari. Kaikki Rapala-tarvikkeet on suunniteltu siten, että ne pysyvät valikoimassa pitkään, mutta vähintäänkin kolme vuotta. Rapalan kalastajan tarvikkeet valmistetaan osin omilla tuotantoyksiköissä ja osin teetetään sopimusvalmistajilla. Laaja tuotekehityskokemus, tuotantomenetelmien tunteminen ja eri markkina-alueiden kalastajien tarpeiden ymmärtäminen ovat avainasemassa tuotteiden suunnittelussa, brändäämisessä ja hinnoittelussa, kun tavoitteena on tuottaa huippulaatua massamarkkinoille.

Rapalan tarvikevalikoima

Monenlaiset fileointi- ja kalastusveitset, joita myydään Rapala-, Marttiini-, Normark- ja Storm-brändeillä kaikkialla maailmassa, valmistetaan konsernin omilla tehtaita Suomessa, Virossa ja Aasiassa. Konserni on tämän tuotekategorian markkinajohtaja.

Kalastajan työkaluja myydään jo yli 40 maassa ja useissa maissa Rapala on tämän tuoteryhmän markkinajohtaja. Kalastajan pihdit,

leikkurit, vaa'at, haavit ja muut tuoteryhmän tuotteet ovat Rapalan omaa suunnittelua.

Rapala Pro Wear -brändillä myytävien kalastajan vaatteiden tarkasti suunnitellut yksityiskohdat ja hyvä vastine rahalle ovat olleet pääkriteereinä mallistoa luotaessa ja kehitettäessä. Erilaisiin harrastuksiin suunniteltujen vaatteiden myynti on jo pitkään ollut kasvussa, ja tämä näkyy myös urheilukalastuksessa.

Rapala myy kalastajille suunnitellut aurinkolasinsa Rapala Vision-Gear ja Storm ThunderEye -tuotemerkeillä. Niissä yhdistyvät hienostuneet yksityiskohdat ja käytännölliset ominaisuudet. 100 %:n UV-suojaus ja 99 %:n polarisointi kuuluvat koko malliston ominaisuuksiin. Rapala-mallisto on eräs markkinoiden laajimpia. Mallistossa on vaihtoehtoja mineraali-lasilinsisistä huippumalleista aina aloittelevan harrastajan tarpeisiin. Rapala palvelee myös ikääntyviä kalastajia tarjoamalla lähinäköä parantavat suurennukset eräisiin malliston laseihin.

Rapalan kalastajille suunnitellun laukumalliston suosio on kasvanut, ja laukkuja on tarjolla jo lähes kolmessa kymmenessä maassa. Mallisto kattaa edullisemman Rapala Sportsman's -sarjan sekä keskihintaisen Rapala Limited Edition -tuoteperehen, joissa on yhteensä 18 eri mallia.

Vuoden 2009 saavutukset

Rapalan Kiinan-tuotantolaitoksilla tehtiin merkittäviä muutoksia tuotantotehokkuuden lisäämiseksi, toimitusaikojen lyhentämiseksi ja kannattavuuden parantamiseksi, mikä edesauttaa myös tarvikeliiketoiminnan menestystä jatkossa.

Rapala-konserniin kuuluva korkealuokkaisten veitsien valmistaja Marttiini jatkoi puupuolen kehittämistyötä uudistamalla tuotantokalustoa uusien, kehittyneempien tuotteiden valmistusta varten. Kauden aikana Marttiini lanseerasi historiansa kalleimman ja korkealuokkaisimman puukon tyydyttääkseen vaativimpienkin asiakkaidensa tarpeet. Yhtiö myös avasi oman Marttiini-verkkokaupan parantaakseen tuotteiden saatavuutta kaikkialla maailmassa. Vahvistaakseen mielikuvaa suomalaisuudestaan sekä arktisesta sijainnistaan Napapiirillä Marttiini solmi yhteistyösopimuksen Joulupukkisäätiön kanssa. Sopimuksen myötä yhtiö on jatkossa Joulupukin virallinen puukonvalmistaja.

Vuoden 2009 aurinkolasiuutuuksia olivat suurentavilla lähilinsseillä varustetut BiFocal-kaksiteholasit, Shadow Glass -malliston taipuisat ja särkymättömät titaanikehykset, uusinta teknologiaa edustavat naarmuuntumattomat mineraalilasilinsit sekä edullisempaan mallistoon kuuluvat kelluvat aurinkolasit. Rapala Pro Wear -mallistoon lisättiin mm. uusia paitoja ja kalastuskäsineitä.

Vuoden 2010 tavoitteet ja uudet tuotteet

Tehokkuuden parantaminen, tuotteiden valmistusaikojen lyhentäminen sekä korkealuokkaisen asiakaspalvelun ylläpito ja parantaminen ovat tarvikeliiketoiminnan päätavoitteita vuonna 2010. Sekä konsernin sisäistä valmistusta että ulkoista valmistuttamista tehostetaan edelleen Kiinan uuden toimintamallin mukaisesti.

Marttiini kehittää tuotepakkauksia ja tuotteiden esillepanoratkaisuja parantaakseen tuotteidensa myymälänäkkyvyyttä ja -turvallisuutta.

Rapala Pro Wear -valikoimaan lisätään useita uusia kahlutuotteita sekä kelluntavaatteita ja -varusteita. Lite Thermal -alusat tulevat täydentämään kerrospukeutumiseen tarvittavia tuotteita.

Rapala-laukkuihin lisätään uusi vedenpitävä mallisto, joka on asiakkaiden saatavilla keväällä 2010.

“Vuonna 2009 jatkoimme puunkäsittelytekniikoiden kehittämistä ja uudistimme tuotantokalustoa uusien, kehittyneempien tuotteiden valmistusta varten. Lanseerasimme myös historiamme kalleimman ja korkealuokkaisimman Damascus-puukon sekä avasimme oman verkkokaupan. Solmimme lisäksi yhteistyösopimuksen, jonka myötä olemme nyt Joulupukin virallinen puukonvalmistaja.”

Päivi Ohvo,
Marttiin toimitusjohtaja

Rapala®

Kalastajan työkalujen ja tarvikkeiden valmistus siirrettiin vuoden 2009 aikana entiseltä alihankkijalta konsernin uuteen tuotanto- ja suunnitteluprosessiin, mikä jatkossa parantaa tuoter ryhmän kannattavuutta. Rapalan digitaali-vaat säilyttivät asemansa tuoter ryhmän myydyimpänä tuotteena.

Marttiini
The Sharpest Choice since 1928.

Marttiin valmistama ja Rapala-brändillä myytävä perinteinen FNF-filetti jatkoi voittokulkuaan eniten myytynä kalaveitsenä vuonna 2009 samalla, kun puukko-tehtaiden erikoistuminen eteni mahdollistaen niin uusien laadukkaiden ja kalliimpien veitsien kuin myös volyymituotteiden valmistamisen entistä tehokkaammin.

Rapala
ProWear

Rapala Pro Wear -khaluutuotteet ovat vuodesta toiseen lisänneet suosiotaan. Myös vuonna 2009 lanseeratut Rapala Walking Waders -khaluutuotteet, joiden erityispiirteenä on erinomainen istuvuus ja retkihousumainen keveys ja käveltävyys, saivat hyvän vastaanoton.

Konsernin muut tuotteet

Tasoiakseen ydinliiketoimintansa kausiluontoisuutta Rapala valmistaa kalastustarvikkeiden ohella myös maastohiihtosuksia ja eräitä muita ydinliiketoimintaansa kuulumattomia tuotteita kuten lahjatavaroita.

Konsernin muiden tuotteiden liikevaihto oli noin 18 miljoonaa euroa vuonna 2009 (25 miljoonaa euroa vuonna 2008).

Metsästys, talviurheilu ja ulkoilu

Metsästys on talviurheilu- ja ulkoilutuotteiden ohella tärkeä tuotekategoria konsernin pohjoismaisille jakeluyhtiöille, joiden kalastusliiketoiminta on hiljaista syksyisin ja talvisin. Suurin osa näistä tavaroista on konsernin ulkopuolisia tuotteita (katso sivu 26), mutta myös Rapala valmistaa osan tästä valikoimasta.

Rapala on omistanut Peltonen-tuotemerkin vuodesta 2002 ja on myös Peltonen Ski Oy:n pääomistaja 90 %:n omistusosuudellaan. Rapalan jakeluyhtiöt Suomessa ja Norjassa jakelevat yli puolet Peltosen tuotannosta. Hartolan tehtaan suksituotannon lisäksi Peltosen alemman hintakategorian suksia hankitaan muilta valmistajilta. Peltonen on yksi maailman johtavista murtomaasuksibrändeistä. Peltosella on noin kolmanneksen markkinaosuus Suomessa. Markkinaosuus on huomattava myös tärkeimmillä vientimarkkinoilla. Tärkeimmät vientimaat ovat Norja, Saksa, Venäjä, Ranska, Ruotsi, Sveitsi ja Pohjois-Amerikka.

Vuonna 2009 norjalainen Odd-Bjørn Hjelmeset liittyi Peltosen kilpailutalliin. Perinteiseen hiihtotyylin erikoistunut Hjelmeset on yksi nykyhiihdon menestyneimmistä hiihtäjistä. Hänen tärkein henkilökohtainen saavutuksensa on kultamitali vuoden 2007 maailmanmestaruuskisoissa, joissa hän voitti 50 km:n perinteisen tyylin kisan. Kaiken kaikkiaan hän on noussut maailmanmestaruustason kisoissa palkintokorokkeelle kolmen parhaan joukossa 28 kertaa ja voittanut kahdeksan henkilökohtaista kultaa kolmen joukkuevoiton lisäksi. Hjelmesetin lisäksi Peltosen kilpailutalliin kuuluvat monien muiden kykyjen ohella muun muassa Ville Nousiainen ja Teemu Kattilakoski, jotka saavuttivat kolme pronssimitalia Peltosen suksilla vuoden 2009 maailmanmestaruuskisoissa.

Konsernin tuotemerkeillä myytäviin metsästystuotteisiin (Marttiini, Wild Game ja Normark) sisältyy muun muassa metsästysveitsiä, -vaatteita ja muita metsästystarvikkeita. Konsernin tuotemerkeillä (Marttiini, Wild Game, TermoSwed, ja Normark) myydään myös muun muassa veitsiä, reppuja, rinkkoja, lämpökerrastoja ja vaelluskenkiä.

Lahjatavaratuotteet

Rapalan Kiinan-tuotantolaitokset tuottavat kalastustarvikkeiden ohella lahjatavaratuotteita, joita on perinteisesti valmistettu samoilla koneilla ja laitteilla kuin kalastusvälineitä ja näin tasoitettu kalastusvälineitoimialan kausiluontoisuuden vaikutuksia. Nykyisin lahjavaraaliiketoiminnan tuotanto ja henkilöstö on fyysisesti eriytetty kalastusvälineitoiminnasta, jotta kumpaakin liiketoimintaa voidaan kehittää itsenäisesti. Lahjatavaroita valmistetaan sekä konsernin omalla Color Motion -brändillä että kolmansien osapuolien brändeillä kuten Pylones ja Walt Disney.

Vuonna 2009 perustettiin lahjavaroiden jakeluun erikoistunut yksikkö, joka jakelee lahjatavaroita Hongkongissa, ja tammikuussa 2010 perustettiin kiinalainen jakeluyhtiö, joka vastaa lahjavaroiden jakelusta nopeasti kasvavilla Kiinan markkinoilla.

Muu toiminta

Hyödyntääkseen teollisen tuotantokapasiteettinsa täysimääräisesti ja tasoiakseen ydinliiketoimintansa kausivaihteluita konserni valmistaa sopimusvalmistajana muita tuotteita lähinnä elektroniikkateollisuudelle.

Willteehin Disney-kyriä

Ville Nousiainen

Marttiini-veitsiä jo yli 80 vuotta

“Uusien ensiluokkaisten murtomaahiihtotuotteidensa, kuten erikoiskevyiden nano-teknologiaa hyödyntävien suksiensa ja uudella patentoidulla Nanogrip-menetelmällä pintakäsiteltyjen luisto- ja pitovoiteita tarvitsemattomien suksiensa, sekä erinomaisten kilpahiittäjiensä, kuten norjalaisen Odd-Bjørn Hjelmesetin ja suomalaisen Ville Nousiaisen ja Teemu Kattilakosken, ansiosta Peltonen on tänään vahvempi kuin koskaan aiemmin.”

Juhani Eskelinen

Peltonen Skin
toimitusjohtaja

“Lahjatavaroiden valmistus käynnistettiin aikanaan tasoittamaan kalastusvälinetuotannon kausiluonteisuutta, ja se on vähitellen kasvanut omaksi kannattavaksi liiketoiminnakseen.”

Cynthia Foong

Lahjatavaraliiketoiminnan johtaja

PELTONEN

Marttiini

The Sharpest Choice since 1928.

NOR **mark**®

Cmotion

Kolmansien osapuolien tuotteet – Kalastus

Konsernin kalastustuotteiden ja muiden konsernin tuotteiden lisäksi Rapala jakelee kolmansien osapuolien tuotteita urheilukalastukseen, metsästykseen, talviurheiluun ja ulkoiluun. Näiden tuotteiden liikevaihto oli noin 91 miljoonaa euroa vuonna 2009 (100 miljoonaa euroa vuonna 2008). Valtaosa Rapalan jakelemista kolmansien osapuolien tuotteista on urheilukalastustarvikkeita.

Suurin osa Rapalan jakelemista kolmansien osapuolien tuotteista on kalastusvälineitä. Tämän kategorian suurimmat tuoteryhmät ovat vavat ja kelat, uistinlaatikot ja kalastuselektronikka.

Shimanon vavat ja kelat

Konserni on myynyt Shimanon vapoja ja keloja jo vuodesta 1993. Vuonna 2009 niitä myytiin Rapalan omien jakeluyhtiöiden kautta 24 Euroopan maahan ja Etelä-Afrikkaan. Shimano puolestaan myy Rapalan kalastusvälineitä viiteen maahan Euroopassa. Euroopan jakeluyhteistyö on kestänyt jo 15 vuotta. Shimano on yksi maailman johtavia tuotemerkkejä vavoissa ja erityisesti keloissa.

Vuonna 2009 Rapala alkoi jaella myös Shimanon omistamia G. Loomis -brändillä myytäviä ja USA:ssa valmistettuja kalastusvälineitä – lähinnä erikoisvapoja – Euroopan markkinoille. Nykyisin Rapala jakelee myös joitakin Shimanon siimoja ja tarvikkeita.

Vuoden 2007 lopulla perustetun Itä-Euroopan Rapala-Shimano-jakeluyhteisyrityksen toiminta on käynnistynyt menestyksellisesti: niin Rapalan kuin Shimanon kalastusvälineiden myynti on kasvanut erittäin voimakkaasti Venäjällä, Ukrainassa, Tsekissä ja Slovakiassa yhteisyritystä edeltävään aikaan verrattuna.

Kalastuselektronikka ja muut kalastustuotteet

Rapala jakelee myös muita kuin konsernin omia kalastusvälineituotemerkkejä erityisesti uusien jakeluyhtiöidensä kautta. Lisäksi Rapala myy kolmansien osapuolten kalastukseen liittyviä tuotteita, jotka eivät kuulu konsernin omaan tuotepalettiin. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi Humminbirdin kaikuluotaimet, Planon uistinpakit, Cannonin syvätkilat ja Minn Kotan sähköperämootorit. Lisäksi Rapala myy myös mm. muita kolmansien osapuolien vapoja ja keloja (Okuma), koukkuja (Gamakatsu) sekä houkutus- ja syöttiseoksia.

Shimano Trinidad-hyppäkela

Plano 6103 -vievepakki

Shimano Curado -matalaprofiilihyppäkela

"Kaikuluotaimet ja sähköperämoottorit ovat kasvattaneet suosiotaan kalastajien keskuudessa, sillä ne lisäävät positiivisia kalastuskokemuksia."

Saku Kulmala

Suomen ja Itä-Euroopan
jakeluyhtiöiden johtaja

"Shimanon ja G. Loomiksen vavat ja kelat ovat luokkansa parhaita ja erittäin tärkeä osa tuotetarjontaamme."

Janne Paukkunen

Espanjan, Portugalin ja Etelä-Amerikan
jakeluyhtiöiden johtaja

Kolmansien osapuolien tuotteet - Metsästys, talviurheilu ja ulkoilu

Kalastustuotteiden lisäksi Rapala jakelee Pohjoismaissa myös kolmansien osapuolien metsästys-, talviurheilu- ja ulkoilutuotteita tasoittaakseen kalastusvälineeliiketoiminnan kausiluonteisuutta sekä hyödyntääkseen jakeluverkostoaan.

Metsästys

Metsästys on talviurheilutuotteiden ohella tärkeä tuotekategoria konsernin pohjoismaisille jakeluyhtiöille, joiden kalastusliiketoiminta on hiljaista syksyisin ja talvisin. Konserni on myynyt metsästystuotteita 1960-luvulta lähtien, ja on nykyisin yksi Pohjoismaiden johtavia metsästysvälineiden jakelijoita.

Rapalan jakelemista metsästystuotteista ja -tuotemerkeistä tärkeimpiä ovat kiväärit ja haulikot (Remington, Blaser, Beretta, Lincoln, CZ, Escort, Mauser, Tikka ja Sako), patruunat ja ammuksiset (Norma, Remington, RWS, Winchester, GP, CCI, Federal, Rottweil, Lylevale, Eley Hawk ja Gyttrorp), optiikka (Bushnell, Leica, Schmidt & Bender ja Tasco), vaatteet (Blaser, Beretta, Swedteam ja Geoff Andersson) sekä metsästystarvikkeet (Hunter, Michaels of Oregon, Plano ja Millet).

Konsernin omilla brändeillä myytävät metsästystuotteet kuuluvat Konsernin muihin tuotteisiin (katso sivu 22).

Talviurheilu

Rapala on jaellut talviurheilutuotteita Suomessa jo vuodesta 1999, ja vuodesta 2005 myös Norjassa. Tärkeimmät mydyt konsernin ulkopuoliset talviurheilutuotteet ja -tuotemerkit ovat Rexin ja One Wayn sauvat, Rexin suksivoiteet, Rottefella-siteet sekä Alpinan monot.

Konsernin oma talviurheiluliiketoiminta koostuu Peltosen murtomaasuksista, jotka kuuluvat Konsernin muihin tuotteisiin (katso sivu 22).

Ulkoilu

Rapala on myös merkittävä kolmansien osapuolien ulkoilutuotteiden jakelija. Tärkeimmät jaeltavat ulkoilutuotteet ja tuotemerkit ovat vaellustarvikkeet (Vaude ja Ocean), polkupyöränosat ja -tarvikkeet (Shimano) sekä kiikarit ja muut optiset tuotteet (Leica, Bushnell ja Tasco).

Konsernin omilla brändeillä myytävät ulkoilutuotteet, kuten veitset, reput, lämpökerrastot ja jalkineet kuuluvat Konsernin muihin tuotteisiin (katso sivu 22).

"Talviurheiluvälineiden jakelu tasaa kalastusvälineeliiketoimintamme kausiluonteisuutta ja sopii hyvin jakeluohjelmaamme ja toimitusketjuumme."

Hasse Coucheron-Aamot

Norjan-jakeluyhtiön johtaja

"Rapala on yksi johtavista metsästys- ja kilpa-ammuntaotteiden jakelijoista Pohjoismaissa, joissa tuotetarjontamme koostuu alan johtavista brändeistä."

Nils Larsen,

Tanskan-jakeluyhtiön johtaja

"Ulkoilutuotteet kuten teltat, makuupussit, rinkat ja vaelluskengät ovat hyvä lisä tuotetarjontamme samalle asiakaskunnalle kuin suurin osa muista tuotteistamme."

Matts Baum,

Ruotsin-jakeluyhtiön johtaja

Theresa Sakko

David Fritts

Tom Mann Jr.

Anchen Paul

Maailmanmestareita

Yli 840:llä maailmanennätysaaliillaan Rapala pitää hallussaan ensimmäistä sijaa maailmanennätysten haltijoista. Näistä maailmanennätyksistä yli 550 on saatu Rapala-konsernin uistimilla, yli 260 Suffix-siimoilla ja yli 20 VMC-koukuilla. Kunnianosoituksena tästä saavutuksesta maailmanlaajuinen kalastusjärjestö IGFA (International Game Fish Association), joka ainoana organisaationa maailmassa pitää lukua kaikista kalastusennätyksistä, on perustanut pääkonttoriinsa USA:n Floridaan Rapala-hall-of-fame-näyttelyosaston.

IGFA palkitsee vuosittain kalastusvälineet, joilla on saatu eniten ennätyskaloja vuoden aikana. Jo vuosien ajan Rapalalla on ollut kunnia saada uistinsarjan ensimmäinen sija. Vuosi 2009 ei muodostanut poikkeusta Rapalan voittokulussa: Rapala-uistimilla saatiin 29 uutta maailmanennätysaaliista, Storm-uistimilla 2 ja Suffix-siimoilla 10 uutta maailmanennätystä.

Rapalan kalastusvälineet eivät ole osoittaneet menestystään pelkästään maailmanennätysaaliiden muodossa vaan voittamalla lukuisia kalastuskilpailuja ympäri maailmaa. Vuoden 2009 kilpailumenestyksiin Rapala-tuotteilla lukeutuu mm. kalastuskilpailun voitto USA:n Etelä-Carolinan Clark Hillsissä, jossa Dave Lefebre voitti 210 000 dollarin palkinnon sekä Alabaman Guntervillessä pidetty kilpailu, jonka voittaja David Fritts sai 200 000 dollarin palkinnon.

Nyt kaikki nämä menestykselliset Rapalan kalastusvälineet ovat meidän kaikkien saatavilla ja hyödynnettävissä oman kalastusunelmamme toteuttamiseen, saalisennätysten rikkomiseen ja maailmanmestareiden joukkoon pääsemiseen!

Rapala VMC Oyj:n tilinpäätös vuodelta 2009

Hallituksen toimintakertomus	30
Tilintarkastuskertomus	33
Konsernitilinpäätös, IFRS	
• Konsernin tuloslaskelma	34
• Konsernin laaja tuloslaskelma	34
• Konsernin tase	35
• Konsernin rahavirtalaskelma	36
• Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	37
• Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	38
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	
• Toiminnan laajuus ja kannattavuus	68
• Osakekohtaiset tunnusluvut	69
• Tunnusluvut neljännesvuosittain	70
Emoyhtiön tilinpäätöslukuja, FAS	
• Emoyhtiön tuloslaskelma	71
• Emoyhtiön tase	71
• Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista	72
• Emoyhtiön rahavirtalaskelma	72
Muuta informaatiota	
• Riskienhallinta	73
• Yritysvastuu ja kestävä kehitys	76
• Osakkeet ja osakkeenomistajat	81
• Hallitus ja johto	84

Hallituksen toimintakertomus

Markkinatilanne ja myynti

Vuosi 2009 alkoi melko hyvin, vaikka maailmantalouden lama alkoi vaikuttaa myös kalastusvälinemarkkinaan vuoden 2008 loppupuolella. Paikallisten valuuttojen voimakkaasta heikkenemisestä johtuen kuluttajien luottamus heikkeni Itä-Euroopassa, ja kuluttajien ostovoima alkoi nopeasti heiketä tällä alueella. Samaan aikaan markkinatilanne erityisesti Länsi-Euroopassa ja Pohjoismaissa jatkui melko heikkona, mutta kuluttajien luottamus Aasiassa ja Australiassa jatkoi paranemistaan. Kolmannen kvartaalin aikana sekä Euroopan että Pohjois-Amerikan markkinatilanne alkoi hitaasti elpyä. Erityisesti Pohjois-Amerikan uistintilaukset kasvoivat toisella vuosipuoliskolla. Neljännen kvartaalin aikana talviurheiluvälineiden myynti kasvoi johtuen Euroopan runsaslumisesta talvesta. Tuotteiden menekin lisääntymisen tulosvaikutusta heikensi kuitenkin monien Euroopan valuuttojen heikkeneminen.

Tilikauden liikevaihto laski 3 % ja oli 234,6 milj. euroa (243,0 milj. euroa). Yhdysvaltain dollarin keskikurssi vahvistui 5 % viime vuodesta, mutta monet muut valuutat, erityisesti Itä-Euroopassa ja Skandinaviassa, heikkenivät voimakkaasti. Valuuttakurssimuutosten nettovaikutus vuoden 2009 liikevaihtoon oli -5,0 milj. euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla liikevaihto laski 1 %.

Konsernin kalastustuotteiden liikevaihto nousi 6 % Sufix-siimamyynnin vahvistamana. Konsernin muut tuotteet -segmentin liikevaihto laski 27 % lahjavara- ja alihankintamyynnin vähenemisen seurauksena. Peltosen maastohiihtosuksien myynti nousi merkittävästi. Kolmansien osapuolien tuotteiden liikevaihto laski 9 % johtuen pääasiassa monien Itä-Euroopan ja Skandinaavisten valuuttojen heikentymisestä sekä kalliimpien tavaroiden kuten kalastuselektronikan, kalliiden kelojen ja metsästysvälineiden myynnin vähentymisestä.

Pohjois-Amerikan liikevaihto nousi 6 % Yhdysvaltain dollarin vahvistumisen seurauksena. Pohjoismaiden liikevaihto pieneni 4 % erityisesti metsästystuotteiden myynnin vähentymisen, sekä Ruotsin ja Norjan kruunun heikkenemisen seurauksena. Erityisesti Itä-Euroopan maiden valuuttojen heikkeneminen ja vaikea markkinatilanne alensi Muun Euroopan liikevaihtoa 11 %. Muiden maiden liikevaihto kasvoi 2 % pääasiassa Sufix-siimojen tuoman uuden liikevaihdon ja Yhdysvaltain dollarin vahvistumisen seurauksena. Lahjavaramyynnin voimakas lasku alensi muiden maiden liikevaihtoa.

Tarkemmat segmenttitiedot löytyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 2.

TUNNUSLUKUJA

Milj. EUR	2009	2008
Liikevaihto	234,6	243,0
Voitto ennen poistoja	28,9	37,5
Liikevoitto	22,1	31,3
Voitto ennen veroja	19,9	26,5
Tilikauden voitto	14,3	19,2
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	53,8	57,5
Henkilöstö keskimäärin, henkilöä	2 259	4 143
Tutkimus- ja kehityskulut suhteessa liikevaihtoon, %	2,0	1,8
	0,9	0,7
Liiketoiminnan nettorahavirta	24,6	5,4
Investointien nettorahavirta	6,3	6,8
Korollinen nettovelka kauden lopussa	79,4	89,5
Omavaraisuusaste kauden lopussa, %	42,8	38,0
Velkaantumisaste (netto) kauden lopussa, %	71,1	86,4
Oman pääoman tuotto, %	13,3	19,2

JOHDON ANALYYSI

Milj. EUR	2009	2008
Raportoitu liikevaihto	234,6	243,0
Valuuttakurssivaikutukset	5,0	
Liikevaihto vertailukelpoisilla valuuttakursseilla	239,6	243,0
Raportoitu liikevoitto	22,1	31,3
Raportoitu liikevoitto%	9,4	12,9
Kertaluonteiset erät (netto)	1,4	-0,8
Vertailukelpoinen liikevoitto	23,5	30,5
Vertailukelpoinen liikevoitto%	10,0	12,6

Taloudellinen tulos ja kannattavuus

Tilikauden vertailukelpoinen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 23,5 milj. euroa (30,5 milj. euroa). Liikevoittoa laskivat erityisesti myynnin pieneneminen sekä Skandinavian ja Itä-Euroopan negatiiviset valuuttakurssimuutokset. Kannattavuutta heikensivät myös monissa maissa normaalia alemmalla katteella toteutetut myyntikampanjat, jotka toteutettiin osana käynnissä olevaa käyttöomavarojen uudelleenjärjestelyä. Toisaalta kiinteät kulut laskivat 3 % kahden viime vuoden aikana toteutettujen liiketoiminnan tehostamishankkeiden seurauksena. Tilikauden vertailukelpoinen liikevoittomarginaali oli 10,0 % (12,6 %).

Tilikauden raportoitu liikevoitto oli 22,1 milj. euroa (31,3 milj. euroa) sisältäen kertaluonteisia kuluja ja arvonalentumisia yhteensä 1,9 milj. euroa sekä kertaluonteisen käyttöomavarojen myyntivoiton 0,5 milj. euroa, joka syntyi Hongkongin-toimiston myynnistä. Edellisvuoden vastaavat kertaluonteiset erät olivat nettona +0,8 milj. euroa. Suurin osa vuoden 2009 kertaluonteisista kuluista ja käyttöomavarojen arvonalennuksista liittyy konsernin Kiinan-tuotantotoiminnan liiketoimintamallin muutokseen ja konsernin Unkarin-jakeluyhtiön liiketoiminnan tehostamishankkeeseen. Tilikauden raportoitu liikevoittomarginaali oli 9,4 % (12,9 %) ja sijoitetun pääoman tuotto 11,5 % (16,9 %).

Konsernin kalastustuotteiden liikevoitto laski ja oli 15,7 milj. euroa (19,5 milj. euroa) valuuttojen heikkenemisen ja varastotasojen alentamiseen tähtäävien myyntikampanjojen seurauksena. Konsernin muut tuotteet -segmentin tulos laski liikevaihdon voimakkaan heikkenemisen seurauksena ja oli 0,5 milj. euroa (1,6 milj. euroa). Kolmansien osapuolien tuotteiden liikevoitto aleni negatiivisten valuuttakurssimuutosten ja liikevaihdon laskun seurauksena ja oli 5,8 milj. euroa (10,3 milj. euroa). Tarkemmat segmenttitiedot löytyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 2.

Rahoituskulut (netto) olivat 2,1 milj. euroa (4,8 milj. euroa), sisältäen 3,5 milj. euroa (5,1 milj. euroa) korkokuluja (netto) ja 1,5 milj. euroa (0,4 milj. euroa) valuuttakurssivoitoja (netto).

Tilikauden voitto laski 14,3 milj. euroon (19,2 milj. euroa), ja tulos per osake oli 0,31 EUR (0,45 EUR). Lisää osakekohtaisia ja muita tunnuslukuja vuosilta 2005–2009 löytyy sivuilta 68 ja 69. Tunnuslukujen laskentaperiaatteet löytyvät sivulta 44.

Rahavirta ja taloudellinen asema

Käyttöpääoman tehostamishankkeen vahvan toteutuksen ansiosta varastot laskivat 5,6 milj. euroa ja korottomat saamiset, lähinnä myyntisaamiset, laskivat 6,6 milj. euroa. Tämän johdosta liiketoiminnan kassavirta yli nelinkertaistui ja oli 24,6 milj. euroa (5,4 milj. euroa).

Investointien rahavirta oli 6,3 milj. euroa (6,8 milj. euroa). Normaalien ylläpitoinvestointien, 6,7 milj. euroa (7,1 milj. euroa), lisäksi investointien rahavirta sisälsi 2,1 milj. euroa (2,0 milj. euroa) yrityskauppojen maksuja, 0,1 milj. euron (0,0 milj. euroa) muutoksen korollisissa saamisissa ja 2,6 milj. euroa (2,2 milj. euroa) käyttömaisuuden myyntituloja. Tarkemmat tiedot yrityshankinnoista ja omaisuuserien myynnistä on esitetty konsernitalinpäätöksen liitetiedossa 3.

Korollinen nettovelka laski käyttöpääomasta vapautuneiden rahavarojen ansiosta 79,4 milj. euroon (31.12.2008: 89,5 milj. euroa). Konsernin maksuvalmius säilyi hyvänä koko vuoden ajan. Omavaraisuusaste parani ja oli 42,8 % (31.12.2008: 38,0 %). Myös velkaantumisaste (gearing) parani ja oli 71,1 % (31.12.2008: 86,4 %).

Konsernin strategian toteuttaminen

Konsernin kannattavan kasvun strategian toteuttaminen jatkui vuonna 2009. Erityistä huomiota kiinnitettiin kassavirran positiivisen käänteen aikaansaamiseen ja Kiinan-tuotantotoiminnan uuden liiketoimintamallin käyttöönottoon.

Vuoden 2008 lopussa aloitetun merkittävän käyttöpääomahankkeen tulokset alkoivat näkyä toisella kvartaalilla ja erityisesti toisella vuosipuoliskolla. Hankkeen tarkoituksena on alentaa varastoja ja parantaa kassavirtaa. Tämän positiivisen kehityksen tukemiseksi aloitettiin vuonna 2009 konsernin valmistus- ja jakeluyksiköissä merkittävä toimitusketju- ja logistiikkaprojekti ja siihen liittyvien yhtenäisten konserninlaajuiseen käyttöön tulevien tietojärjestelmien hankinta ja käyttöönotto. Projektin tavoitteena on lyhentää tehtaiden toimitusajkoja, alentaa varastoja ja tehostaa asiakastoimituksia. Projekti jatkuu, ja lisää tuloksia odotetaan vuonna 2010. Varastojen aleneminen alkoi nopeimmin konsernin omista tuotteista ja sen takia varastojen alenemisen odotetaan jatkuvan vuonna 2010 erityisesti kolmansien osapuolien tuotteissa, joiden ostomääriä sopeutettiin jo vuoden 2009 aikana.

Kiinan-tuotantolaitoksilla vuonna 2008 aloitetut operatiiviset muutokset ja laajat tuotannon tehostamishankkeet saatettiin loppuun vuonna 2009. Uusi toimintamalli koostuu neljästä omasta tehtaasta ja useista kymmenistä alihankkijoista. Toimintamalli mahdollistaa tuotannon nopean sopeuttamisen kysynnän muutoksiin sekä aiempaa lyhyemmät läpimenoajat ja paremman toimitusvarmuuden. Myös Kiinan-tuotantolaitosten henkilökunnan määrä on vähentynyt huomattavasti. Kiinan-tuotantotoiminnan uudelleenjärjestelyihin liittyen myös

Kiinan-tuotantotoiminnan johto Hongkongissa siirtyi pienempiin vuokratiloihin vuoden lopussa, ja vanha toimitila myytiin. Kaupasta kirjattiin noin 0,5 milj. euron kertaluonteinen myyntivoitto.

Vuonna 2008 hankitun Suffix-siimaliiketoiminnan integraatio saatettiin loppuun vuonna 2009. Rapalan tavoitteena on kasvattaa siimamyyntiä noin 20 milj. euroon muutamassa vuodessa, ja pitkän tähtäimen tavoitteena on kasvattaa siimamyyntiä 30–50 milj. euroon.

Yrityskauppaneuvottelut ja yhteistyöhankkeet konsernin kannattavan kasvun strategian toteuttamiseksi jatkuivat vuonna 2009. Rapala hankki Ultrabite-nimisen kalaferomonibrändin ja solmi yksinoikeussopimukset patentoidun kalaferomoniteknologian kaupallistamisesta urheilukalastuksessa maailmanlaajuisesti. Rapalan kalaferomoneja sisältävien tuotteiden myynti oli alle 2 milj. euroa vuonna 2009, mutta näiden tuotteiden myynnin odotetaan kasvavan huomattavasti tulevaisuudessa kun uusia tuotteita kehitetään ja lanseerataan sekä myydään konsernin maailmanlaajuisessa jakeluverkostossa.

Laajentaakseen ja vahvistaakseen konsernin jakeluyhtiöverkostoa Rapala perusti jakeluyhtiön Romaniaan vuonna 2009. Uusien jakeluyhtiöiden perustamistoimet aloitettiin myös Islannissa, ja Valko-Venäjällä sekä lahjavarajakeluyhtiön perustamistoimet saatettiin vireille Kiinassa. Näiden uusien yhtiöiden operatiivinen toiminta käynnistyy vuoden 2010 ensimmäisellä kvartaalilla.

Lisäksi useita muita liiketoiminnan tehostamishankkeita aloitettiin ja toteutettiin kuten konsernin uistinten tuotantotoiminnan jatkokehityshanke ja Unkarin-jakeluyhtiön tehostamishanke. Lisäksi orgaanisen kasvun varmistamiseksi tuotevalikoimaa laajennettiin olemassa olevissa tuotekategorioissa, ja erilaiset markkinointi- ja myyntikampanjat sekä tuotemerkkien laajennukset jatkuivat.

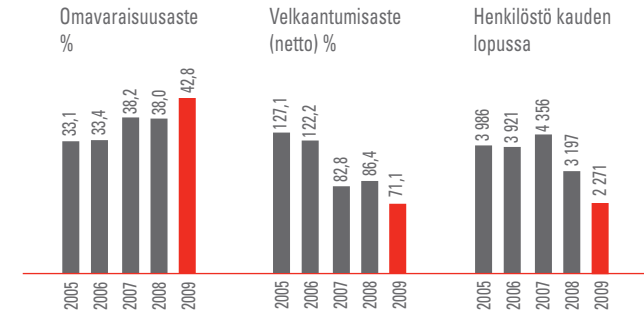
Henkilökunta ja tuotekehitys

Konsernin henkilöstömäärä laski 29 % tilikauden aikana ja oli vuoden lopussa 2 271 henkilöä (3 197). Muutos johtui pääasiassa uudesta liiketoimintamallista konsernin tuotantolaitoksilla Kiinassa. Samaan aikaan konserni vahvisti organisaatiotaan nopeimmin kasvavilla markkinoilla. Konsernin keskimääräinen henkilöstömäärä laski 45 % ja oli 2 259 henkeä (4 143). Tarkemmat tiedot henkilöstöstä on esitetty konsernitalinpäätöksen liitetiedossa 7 ja Yritysvastuu ja kestävä kehitys -osiossa.

Tutkimus- ja kehityskulut nousivat 11 %:lla 2,0 milj. euroon (1,8 milj. euroa) vuonna 2009.

Riskienhallinta, sisäinen kontrolli ja yhteiskuntavastuu

Tilikaudella kiinnitettiin erityistä huomiota riskienhallintaan, sisäiseen kontrolliin ja yhteiskuntavastuuseen. Sekä sisäistä kontrollia että riskienhallintaa kehitettiin

Myynti sijaintimaan mukaan

Myynti markkina-alueittain

Myynti segmenteittäin

ja tarkasteltiin tilikauden aikana toteutetuissa hankkeissa. Lisäksi hallitus vahvisti uuden selvityksen yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement), joka on esitetty sivuilla 86–88.

Yhteiskuntavastuun hoitoon ja raportointiin liittyvä työ edistyi ja niitä kehitettiin edelleen. Ympäristövaikutusten seurantarjestelmän käyttöönoton ja kehittämisen lisäksi myös konsernin taloudelliseen ja sosiaaliseen yhteiskuntavastuuseen liittyviä toimenpiteitä ja tuloksia alettiin raportoida.

Konsernin riskienhallintaperiaatteita ja yritysvastuuta sekä näillä osa-alueilla saavutettua edistymistä on kuvattu tarkemmin konsernitilinpäätöksen Riskienhallinta- ja Yritysvastuu ja kestävä kehitys -osioissa.

Tietoa osakkeenomistajista, osakassopimuksesta, osakkeista, optioista ja hallituksen valtuutuksista on esitetty konsernitilinpäätöksen Osakkeet ja osakkeenomistajat -osiossa. Lähipiiritapahtumat on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 28.

Lähiajan näkymät

Yleinen markkinatilanne maailmassa ei ole juurikaan muuttunut tilikauden aikana, mutta positiivisia merkkejä markkinatilanteen elpymisestä näkyi monissa maissa toisella vuosipuoliskolla. Lisäksi runsasluminen talvi on kasvattanut talviurheiluvälineiden myyntiä Pohjoismaissa. Maailmantalouden yleinen epävarmuus voi kuitenkin jatkua kuluvana vuonna työttömyyden kasvaessa useissa maissa. Tämä vaikuttaa todennäköisesti edelleen useiden konsernin asiakkaiden tilauskäyttäytymiseen ja edellyttää nopeita asiakastoimituksia. Lyhyen tähtäimen näkymät ovat kuitenkin varovaisen optimistiset.

Nykyisessä talous- ja markkinatilanteessa sekä tilikauden 2010 liikevaihdon että liikevoittomarginaalin ilman kertaluonteisia eriä arvioidaan kasvavan vuodesta 2009 siitä huolimatta, että konserni jatkaa varastojensa alentamista.

Samalla kun konserni jatkaa kannattavan kasvun strategiansa toteuttamista, käyttöpääoman alentaminen ja liiketoiminnan kassavirran kasvattaminen ovat konsernin vuoden 2010 päätavoitteina kuten myös panostukset innovaatioon ja uusien tuotteiden kehittämiseen.

Konsernin tilauskanta kasvoi 13 % ja oli tilikauden lopussa 43,8 milj.euroa (31.12.2008: 38,6 milj. euroa). Konsernin uistinten ja talviurheiluvälineiden tilaukset ovat viime aikoina olleet ennätystasolla. Konsernin uistintehtaat ja Peltosen suksitehdas toimivatkin tällä hetkellä täydellä kapasiteetilla.

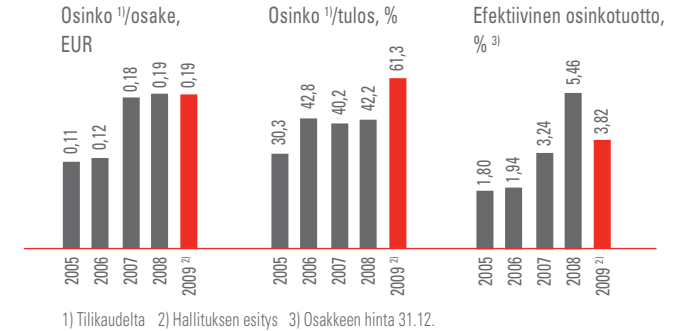
Esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,19 euroa (0,19 euroa) osakkeelle ja että loppuosa jakokelpoisista varoista siirretään jakokelpoisten voittovarojen tilille. Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2009 olivat 42,6 milj. euroa.

Konsernin taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikauden päättymisen jälkeen. Konsernin maksuvalmius on hyvä, ja konsernin hallituksen näkemyksen mukaan ehdotetun suuruinen osingonjako ei heikennä konsernin maksuvalmiutta.

Helsingissä 4.2.2010

Rapala VMC Oyj:n hallitus

Tilintarkastuskertomus

Rapala VMC Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Rapala VMC Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2009 - 31.12.2009. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitalinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitalinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitalinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitalinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 17. helmikuuta 2010

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Mikko Järventausta
KHT

KONSERNIN TULOSLASKELMA

Milj. EUR	Liitetieto	2009	2008
Liikevaihto	2	234,6	243,0
Liiketoiminnan muut tuotot	4	1,2	3,1
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-3,6	15,6
Valmistus omaan käyttöön		0,1	0,1
Materiaalit ja palvelut	6	-105,0	-118,4
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	7	-53,8	-57,5
Liiketoiminnan muut kulut	5	-44,7	-48,3
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia		28,9	37,5
Poistot ja arvonalentumiset	8	-6,9	-6,2
Liikevoitto		22,1	31,3
Rahoitustuotot	10	6,4	6,6
Rahoituskulut	10	-8,5	-11,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	14	0,0	0,0
Voitto ennen veroja		19,9	26,5
Tuloverot	11	-5,7	-7,3
Tilikauden voitto		14,3	19,2
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		12,1	17,7
Vähemmistölle		2,2	1,6
Osakekohtainen tulos	30		
Osakekohtainen tulos, EUR		0,31	0,45
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR		0,31	0,45
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl		39 208	39 403
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl		39 208	39 403

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Milj. EUR	Liitetieto	2009	2008
Tilikauden voitto		14,3	19,2
Muut laajan tuloksen erät, veroaikutus huomioitu *	11		
Muuntoerot		1,5	-1,2
Voitot ja tappiot rahavirran suojauksista			
Kauden aikaiset lisäykset/vähennykset		-0,4	-0,3
Luokittelun muutoksesta johtuvat oikaisut		0,3	0,1
Voitot ja tappiot rahavirran suojauksista yhteensä		-0,1	-0,2
Voitot ja tappiot nettosijoituksien suojauksista			
Kauden aikaiset lisäykset/vähennykset		0,2	-2,8
Voitot ja tappiot nettosijoituksien suojauksista yhteensä		0,2	-2,8
Myytävässä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset			
Kauden aikaiset lisäykset/vähennykset			-0,1
Myytävässä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset yhteensä			-0,1
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		1,6	-4,3
Tilikauden laaja tulos		15,9	14,9
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		13,6	13,4
Vähemmistölle		2,3	1,6

* Jokaiseen laajan tuloksen erään liittyvä veroaikutus on esitetty liitetiedossa 11.

KONSERNIN TASE

Milj. EUR	Liitetieto	2009	2008
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	13	43,7	43,8
Tavaramerkit	13	11,3	10,5
Asiakassuhteet	13	1,3	1,4
Muut aineettomat hyödykkeet	13	1,9	1,9
Maa-alueet	12	1,6	1,6
Rakennukset ja rakennelmat	12	7,8	8,2
Koneet ja kalusto	12	12,1	13,4
Muut aineelliset hyödykkeet	12	4,5	4,7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12	1,4	0,9
Osuudet osakkuusyhtiöissä	14	0,0	0,0
Myytavissä olevat rahoitusvarat	15	0,3	0,5
Korolliset saamiset	17	0,1	
Korottomat saamiset	17	0,2	0,2
Johdannaiset	17, 22	0,0	
Laskennalliset verosaamiset	11	7,8	7,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä		94,2	94,6
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	16	94,4	98,4
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	17	41,9	48,1
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		1,5	1,5
Johdannaiset	17, 22	0,1	0,3
Korolliset saamiset	17	0,1	0,0
Rahavarat	18	29,0	30,6
Lyhytaikaiset varat yhteensä		167,0	178,9
Varat yhteensä		261,2	273,4

Milj. EUR	Liitetieto	2009	2008
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Osakepääoma		3,6	3,6
Ylikurssirahasto		16,7	16,7
Arvonmuutosrahasto		-0,3	-0,3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		4,9	4,9
Omat osakkeet		-1,4	-0,9
Edellisten tilikausien voitto		71,9	60,0
Tilikauden voitto		12,1	17,7
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	19	107,4	101,7
Vähemmistöosuus		4,2	1,9
Oma pääoma yhteensä		111,7	103,7
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	24	35,5	42,4
Korottomat velat	25	3,1	4,0
Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet	20	1,0	0,8
Käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	29	0,3	0,1
Laskennalliset verovelat	11	5,6	5,6
Varaukset	21	0,0	0,0
Johdannaiset	22, 24	0,4	0,4
Pitkäaikaiset velat yhteensä		46,0	53,3
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	24	73,0	78,1
Ostovelat ja muut korottomat velat	25	29,3	37,7
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		1,1	0,5
Varaukset	21	0,0	0,1
Johdannaiset	22, 24	0,0	
Lyhytaikaiset velat yhteensä		103,5	116,4
Oma pääoma ja velat yhteensä		261,2	273,4

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Milj. EUR	Liitetieto	2009	2008
Tilikauden voitto		14,3	19,2
Oikaisuerät			
Tuloverot	11	5,7	7,3
Rahoitustuotot ja -kulut	10	2,1	4,8
Ei-rahamääräisten erien oikaisu			
Poistot ja arvonalentumiset	8	6,9	6,2
Osakeperusteiset kannustusjärjestelmät	7,29	0,3	-0,2
Kurssierot	10	-0,1	-0,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	14	0,0	0,0
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä tytäryhtiöiden myyntivoitot ja -tappiot		-0,3	-1,3
Varausten ja työsuhde-etuuksien muutos		0,1	-3,1
Muut oikaisut		0,0	
Maksetut korot		-3,4	-6,2
Saadut korot		0,2	0,7
Maksetut verot		-5,3	-8,0
Saadut osingot		0,0	0,0
Muut rahoituserät, netto		1,1	-0,5
Oikaisuerät yhteensä		7,3	-1,1
Käyttöpääoman muutos			
Saamisten muutos		6,6	3,1
Vaihto-omaisuuden muutos		5,6	-16,7
Velkojen muutos		-9,2	0,9
Käyttöpääoman muutos yhteensä		3,0	-12,7
Liiketoiminnan nettorahavirta		24,6	5,4
Investointien rahavirta			
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	13	-0,1	-0,3
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	12	2,4	2,2
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	12	-6,5	-6,8
Muiden pitkäaikaisten varojen myynnit	15	0,2	
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	15	0,0	
Sufix-tuotemerkin hankinta	3,13	-1,1	-1,5
Ultrabite-tuotemerkin hankinta	13	-0,9	
Tytäryritysten hankinnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	3	-0,1	-0,5
Korollisten saamisten muutos		-0,1	0,0
Investointien rahavirta yhteensä		-6,3	-6,8

Milj. EUR	Liitetieto	2009	2008
Rahoituksen rahavirta			
Maksetut osingot		-7,5	-6,9
Osakemerkinnöistä saadut maksut			
Omien osakkeiden hankinta		-0,6	-0,9
Pitkäaikaisten lainojen nostot		5,7	4,0
Lyhytaikaisten lainojen nostot		33,3	42,2
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-11,6	-9,7
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-40,3	-23,0
Rahoitusleasingvelkojen maksut		0,0	-1,6
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-20,8	4,1
Oikaisut		0,8	0,9
Rahavarojen muutos		-1,7	3,6
Rahavarat tilikauden alussa		30,6	27,3
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		0,1	-0,4
Rahavarat tilikauden lopussa	18	29,0	30,6

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Milj. EUR	Emoyhtiön omistajille kuuluva pääoma								Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Omat osakkeet	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Vähemmistö- osuus	
Oma pääoma 1.1.2008	3,6	16,7	0,0	4,9		-9,8	80,6	0,9	96,9
Tilikauden voitto							17,7	1,6	19,2
Muut laajan tuloksen erät*			-0,3			-4,0		0,0	-4,3
Tilikauden laaja tulos*			-0,3			-4,0	17,7	1,6	14,9
Omien osakkeiden hankinta					-0,9				-0,9
Osingonjako							-6,9		-6,9
Osakeperusteiset maksut							0,1		0,1
Muut muutokset							0,0	-0,5	-0,5
Oma pääoma 31.12.2008	3,6	16,7	-0,3	4,9	-0,9	-13,8	91,5	1,9	103,7
Tilikauden voitto							12,1	2,2	14,3
Muut laajan tuloksen erät*			-0,1			1,5		0,1	1,6
Tilikauden laaja tulos*			-0,1			1,5	12,1	2,3	15,9
Omien osakkeiden hankinta					-0,6				-0,6
Osingonjako							-7,5		-7,5
Osakeperusteiset maksut							0,1		0,1
Muut muutokset							0,0	0,0	0,0
Oma pääoma 31.12.2009	3,6	16,7	-0,3	4,9	-1,4	-12,3	96,3	4,2	111,7

* Verovaikutus huomioitu

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

PERUSTIEDOT

Rapala VMC Oyj ("yhtiö") on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Asikkala. Yhtiön osakkeet on listattu NASDAQ OMX Helsingissä vuodesta 1998 lähtien. Emoyhtiö Rapala VMC Oyj ja sen tytäryhtiöt (yhdessä "Rapala" tai "konserni") toimivat noin 30 maassa ja yhtiö on yksi maailman johtavia kalastustarvikeyhtiöitä.

Yhtiön hallitus on kokouksessaan 3.2.2010 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös yhtiökokouksessa, joka pidetään tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa konsernin Internet-sivuilta www.rapala.com tai osoitteesta Arabiankatu 12, 00560 Helsinki.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti noudattaen 31.12.2009 voimassa olleita IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY 1606/2002) säädetyt menettelyt mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konserni ei ole, ennen niiden pakollista voimaantuloa, soveltanut uusia, uudistettuja tai muutettuja standardeja tai tulkintoja, jotka eivät ole vielä voimassa.

Tilinpäätöstiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottua. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina.

SOVELLETUT UUDET JA MUUTETUT STANDARDIT SEKÄ TULKINNAT

Konserni on soveltanut 1.1.2009 alkaen seuraavia uusia, uudistettuja tai muutettuja standardeja ja tulkintoja:

- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut (muutos). Standardin muutos vaikutti osakeperusteisten maksujärjestelyiden ehtojen ja myönnettyjen oman pääoman ehtoisien instrumenttien peruutusten käsittelyyn tilinpäätöksessä. Muutoksella ei ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot (muutos): Standardin muutos edellyttää tietojen esittämistä rahoitusinstrumenttien käypien arvojen määrittämistavoista. Tämä standardimuutos vaikutti konsernitilinpäätöksen liitetietoon 23.
- IFRS 8 Toiminnalliset segmentit: Tämän uuden standardin mukaan segmentti-raportoinnin perustana on sisäinen raportointi, jota johto käyttää päätöksenteossa arvioidessaan eri segmenttien suorituskykyä ja jakaessaan voimavaroja eri segmenteille. Konsernin IFRS 8:n mukaiset segmentit ovat Konsernin kalastus-

tuotteet, Konsernin muut tuotteet ja Kolmansien osapuolien tuotteet. Standardin käyttöönotto vaikutti konsernitilinpäätöksen liitetietoon 2.

- IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen (muutos): Standardin muutos vaikutti konsernin tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman ja oman pääoman muutoksia kuvaavan laskelman sekä näitä koskevien liitetietojen esittämistapaan.
- IAS 23 Vieraan pääoman menot (muutos): Standardin muutos vaatii, että korkomenot aktivoidaan pääsääntöisesti, kun kyseessä on hankinta-ajaltaan, valmistuskeltaan tai rakentamiseltaan pitkän aikajakson vaativa hyödyke. Muutoksella ei ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa ja IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen (muutokset). Nämä muutokset vaikuttavat lunastusvelvoitteisten rahoitusinstrumenttien ja toiminnan lopettamiseen liittyvien velvoitteiden käsittelyyn. Näillä muutoksilla ei ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen ja IFRIC 9 Kytkeytyen johdannaisten uudelleenarviointi (muutokset). Muutokset vaikuttavat kytkeytyen johdannaisten käsittelyyn. Muutoksilla ei ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 13 Kanta-asiakasohjelmat: Tulkinta sisältää arvostus- ja kirjausohjeita yhteisöille, jotka myöntävät asiakkailleen hyvityspisteitä asiakkaan ostaessa yhteisön tuotteita tai palveluita. Tulkinnalla ei ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 15 Kiinteistöjen rakentamissopimukset: Tulkinta koskee kiinteistö-rakennushankkeen suoraan tai alihankkijoiden kautta aloittaneiden yhteisöjen tuottojen ja menojen raportointia. Tulkinnalla ei ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 16 Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset. Tulkinta koskee yhteisöjä, jotka suojautuvat ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten valuuttakurssiriskeiltä ja haluavat täyttää standardin IAS 39 mukaiset suojauslaskennan kriteerit. Tulkinnassa selvennetään millainen ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojattava riski voi olla. Tulkinnalla ei ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Lisäksi IFRS-standardien vuosittaisen kehityshankkeen tuomat muutokset, jotka on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa, on otettu huomioon konsernitilinpäätöksessä.

UUSIEN JA MUUTETTujen STANDARDIEN JA TULKINTOJEN SOVELTAMINEN

Konserni aloittaa seuraavien uusien, uudistettujen tai muutettujen standardien ja tulkintojen soveltamisen vuonna 2010:

- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut (muutos; voimassa 1.1.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin muutos vaikuttaa käteisvaroina maksettavien osakeperusteisten maksujen käsittelyyn konserniyhtiöiden erillistilinpäätöksissä. Konsernin arvion mukaan muutoksella ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen (uudistus) ja IAS 27 Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös (muutos) (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardien IFRS 3 ja IAS 27 muutokset vaikuttavat merkittävästi tulevien yritys-kauppojen kirjanpitokäsittelyyn. Merkittävimmät muutokset nykykäytäntöön ovat: vähemmistöosuuden arvostaminen, vaiheittaiset hankinnat, transaktiokustannusten käsittely ja tulevaisuuden tapahtumiin perustuvan lisävastikkeen käsittely.

- IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen (muutos; voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin muutos vaikuttaa suojauslaskennan kohteena oleviin tilinpäätöseriin. Konsernin arvion mukaan uudella tulkinnalla ei tule olemaan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 17 Muiden kuin käteisvarojen jakaminen omistajille (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinnan mukaan muuna kuin rahana jaettava osinko tulee arvostaa käypään arvoon. Jaettavien varojen kirjanpitoarvon ja käyvän arvion erotus kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernin arvion mukaan uudella tulkinnalla ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 18 Omaisuuserien siirrot asiakkailta (EU:n myöhästyneen hyväksynnän vuoksi tulkinta on voimassa vasta 1.1.2010 tai sen jälkeen tapahtuneissa omaisuuserien siirroissa): Tulkinta koskee yhteisöjä, jotka saavat asiakkailtaan käyttöomaisuutta. Konsernin arvion mukaan uudella tulkinnalla ei tule olemaan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Konserni aloittaa seuraavien uusien, uudistettujen tai muutettujen standardien ja tulkintojen soveltamisen vuonna 2011 tai myöhemmin:

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (voimassa 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla; aikaisempi soveltaminen sallittu). Tämä uusi standardi tulee vaiheittain korvaamaan kokonaan nykyisen IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. Konserni arvioi standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Tätä uuden standardin ensimmäistä osiota ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä (uudistettu; voimassa 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Konsernin arvion mukaan uudistuksella ei tule olemaan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Tätä standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IAS 32 Rahoitusinstrumentit: esittämistapa (muutos; voimassa 1.2.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos koskee valuuttamääräisten osakeantien, optioiden tai merkintäoikeuksien luokittelua. Konsernin arvion mukaan uudella tulkinnalla ei tule olemaan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 14 Etuuspuhaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläräjä, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys (muutos; voimassa 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Konsernin arvion mukaan tulkinnan muutoksella ei tule olemaan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Tätä tulkinnan muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRIC 19 Rahoitusvelkojen muuttaminen oman pääoman ehtoisiksi instrumentteiksi (voimassa 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Konsernin arvion mukaan uudella tulkinnalla ei tule olemaan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Tätä tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös sisältää yhtiön ja sen tytäryhtiöt, joiden osakkeiden äänivallasta yhtiö hallitsee joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin puolet tai joihin sillä on muutoin määräysvalta. Tytäryhtiöiden tilinpäätökset on laadittu samalle tilikaudelle samojen laatimisperiaatteiden mukaisesti.

Hankitut tytäryhtiöt sisällytetään tilinpäätökseen hankintamenomenetelmää käyttäen, jonka mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Hankinnasta syntyy liikearvoa, jos hankintameno ylittää hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon. Jos hankintameno alittaa konsernin hankkiman nettovarallisuuden käyvän arvon, näiden erotus kirjataan suoraan konsernin tuloslaskelmaan. Liikearvoista ei tehdä poistoja vaan liikearvoille suoritetaan arvonalentumistestaus vuosittain. IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti ennen IFRS-siirtymäpäivää 1.1.2004 tehtyjä yritysankintoja ei ole oikaistu vaan ne on jätetty suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisiin arvoihin. Tilikauden aikana hankitut yhtiöt on konsolidoitu hankintahetkestä alkaen ja myydyt yhtiöt myyntihetkeen asti.

Osakkuusyhtiöt, joissa konsernilla on 20–50 %:n osuus äänivaltaista ja huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa, on yhdistetty konsernitiilin-päätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Siinä konsernin osuus osakkuusyhtiön tuloksesta sisällytetään konsernin tuloslaskelmaan liikevoiton jälkeen. Osakkuus-yhtiön kirjanpitoarvo kuvastaa konsernin osuutta osakkuusyrityksen nettova-rallisuudesta lisätynä hankinnasta syntyneellä liikearvolla ja vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Mahdolliset realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyhtiön välillä eliminoidaan konsernin omistusosuuden mukaisesti. Osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernin laskenta-periaatteita. Kun konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, osakkuusyritysosakkeet merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä sen ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita velvoitteita osakkuusyhtiöihin liittyen.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konsernin kaikki sisäiset liiketapahtumat kuten saamiset, velat ja sisäinen osin-gonjako sekä realisoitumattomat varaston ja aineellisten hyödykkeiden sisäiset katteet eliminoidaan konsernitiilin-päätöstä laadittaessa. Vähemmistö on erotettu tuloksesta ja esitetty omana eräänä konsernin omassa pääomassa vähemmistö-osuuden mukaisesti. Konsernin osuuden ylittäviä tappioita ei oteta huomioon. Hankitut vähemmistöosuudet sisällytetään tilinpäätökseen parent entity extension -menetelmää käyttäen, jonka mukaan hankintameno ja hankitun nettovaralli-suuden kirjanpitoarvon ero kirjataan liikearvoksi. Luovutetut vähemmistöosuudet sisällytetään tilinpäätökseen myös parent entity extension -menetelmää käyttäen, jonka mukaan luovutuksen aiheuttama voitto/tappio konsernilla kirjataan tulos-laskelmaan. Luovutusvoittoa/tappiota määritettäessä luovutettua osuutta vastaava määrä aikaisemmin kirjattua liikearvosta katsotaan luovutetuksi.

ULKOMAANRAHANMÄÄRÄISET TAPAHTUMAT

Kukin tytäryhtiö määrittelee oman toiminnallisen valuuttansa ja kaikki sen tilinpää-tökseen sisältyvät erät arvostetaan siinä valuutassa ("toiminnallinen valuutta").

Ulkomaanrahanmääräiset liiketapahtumat muunnetaan toiminnalliseen valuuttaan käyttäen tapahtumapäivän valuuttakursseja. Ulkomaanrahanmääräiset monetaariset saamiset ja velat muunnetaan toiminnalliseksi valuutaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Ulkomaanrahanmääräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muunnettu toiminnallisen valuutan määräisiksi käyttäen arvostuspäivän valuuttakursseja. Muutoin ei-monetaariset erät on

muunnettu toiminnalliseen valuuttaan käyttämällä tapahtumapäivän kurssia. Liiketapahtumien kurssierot kirjataan vastaaville tuloslaskelmatileille liikevoit-ton yläpuolelle. Kurssierot ulkomaanrahanmääräisten korollisten saamisten ja velkojen muuntamisesta kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Kurssierot sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja kirjataan tuloslaskelmaan kun nettosijoituksesta luovutaan.

Konsernitiilin-päätös esitetään euroina, joka on yhtiön toiminnallinen ja raportointivaluutta. Tytäryhtiöiden, joiden toiminnallinen ja raportointivaluutta on muu kuin euro, tuloslaskelmat muunnetaan konsernin raportointivaluuttaan tilikauden keskikurssiin. Näiden tytäryhtiöiden taseet muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssilla. Muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään kertyneissä muuntoeroissa omassa pääomassa. Ulkomaisten tytäryritysten hankintameno eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muun-tamisesta syntyneet muuntoerot ja näitä tehokkaasti suojaavien lainojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryhtiö, jonka toiminnallinen ja raportointivaluutta on muu kuin euro, myydään, mahdolliset valuuttakurssierot kirjataan tuloslaskelmaan osana myynnistä syntyvää kokonais-voittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten tytäryritysten hankinnasta syntyvät liikearvo ja kyseisten ulko-maisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisu on käsitelty kyseisten ulkomaisten tytäryhtiöi-den varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Ennen 1.1.2004 tapahtuneiden hankintojen liikearvot ja käypien arvojen oikaisu on kirjattu euromääräisenä.

TULOUSTUSPERIAATE

Liikevaihto sisältää myynnistä saadut tuotot vähennettynä välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuttamääräisten myyntien kurssierolla. Suoritteiden myynti tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle eikä konsernilla ole enää merkittävää epävarmuutta liittyen myynnin laskutukseen, kustannuksiin tai siihen liittyen, että asiakas palauttaisi tavaran. Tuotteiden lähettämistä ja jakelusta aiheutuneet kulut sisältyvät liike-toiminnan muihin kuluihin. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu.

Vuokratuotot kirjataan tasaerinä tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa. Rojalituotteiden tuloutus tapahtuu sopimuksen sisällön mukaisesti. Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

TULOVEROT

Konsernin tuloveroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutos. Muihin laajan tulokseen eriin kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustu-va vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisissä tilikausissa liittyvillä veroilla.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista esitetään tuloslaskelmassa laskettuna netto-tuloksesta, ja se sisältää siten verovaikutuksen.

Laskennalliset verot lasketaan velkamenetelmän mukaisesti kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä voimassa olevia verokantoja käyttäen. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poistoeroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, sisäisistä varastokatteista, etuusperusteisista eläkejärjestelyistä, varastoista ja muista varauksista, tilinpäätössiirroista sekä käyttämättömistä verotuksellista tappioista. Väliaikaisista eroista kirjataan laskennallinen verosaaminen siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

TUTKIMUS- JA KEHITYSKULUT

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnasta syntyneet kulut kirjataan kuluksi toteutu-mishetkellä, lukuun ottamatta kuluja, jotka kohdistuvat selvästi tietyt kriteerit täyttäviin kehityshankkeisiin. Tällaisiin hankkeisiin liittyvät kehityskulut on aktivoitu, jos ne ovat selvästi erotettavissa ja jos kehitetyt tuotteet on arvioitu teknisesti toteutuskelpoisiksi ja kaupallisesti kannattaviksi. Kulujen aktivoinnin edellytyksenä on, että odotettavat tuotot kattavat kertyneet ja tulevat kehitys- ja tuotantokulut sekä myynti- ja hallintokulut. Lisäksi projektin loppuun saattamiseksi tulee olla käytettävissä tarvittavat resurssit. Aktivoidut kehitysmenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saat-tamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida enää myöhemmin.

Hyödykkeistä kirjataan poistot siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalen-tumisen osalta. Kehityskulut jaksotetaan enintään viidelle vuodelle ja poistetaan tasapoistoina taloudellisena vaikutusaikanaan.

LIKEARVO

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenoista, joka ylittää konsernin osuuden 1.1.2004 jälkeen hankitun tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksen hankintahetken nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Hankintamenoon sisällytetään lisäksi muut välittömästi hankinnasta johtuvat menot, kuten asiantuntijoiden palkkiot. Ennen 1.1.2004 hankittujen liiketoimintojen yhdistämisen liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS:n mukaisena oletushankintamenona.

Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumistestillä. Tätä tarkoitusta varten liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon, vähennettynä arvonalentumistappiolla. Liikearvosta ei tehdä poistoja.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomiin hyödykkeisiin lasketaan asiakassuhteet, tavaramerkit, aktivoidut tuotekehitysmenot, patentit, tekijänoikeudet, lisenssit ja ohjelmistojen käyttö-

oikeudet. Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yhtiön hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumistappiolla ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan, joka vaihtelee kolmesta viiteentoista vuoteen. Tavaramerkkien ja muiden aineettomien hyödykkeiden, joiden taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi, on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Useimmista tavaramerkeistä ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Tavaramerkit on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumistappiolla. Aineettomat hyödykkeet, joilla on määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Yrityskaupoissa hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvoista, poistoajokoja muutetaan vastaavasti.

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa, vähennettynä arvonalentumistappiolla ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Yrityskaupoissa hankittuihin aineellisiin hyödykkeisiin sovelletaan käypää arvoa hankintahetkellä. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan määrittelemätön taloudellinen pitoaika.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	10–20 vuotta
Koneet ja kalusto	5–10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–15 vuotta

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvoista, poistoajokoja muutetaan vastaavasti. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- tai perusparannushankkeiden menot kirjataan taseeseen, ja poistetaan tasapoistoin niihin liittyvän päähyödykkeen jäljellä olevana taloudellisena vaikutusaikana. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot tai tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja kirjanpitoarvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Aineellisten hyödykkeiden poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuus-erät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti.

VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Vieraan pääoman menot aktivoidaan osana ehdot täyttävän hankittavan tai valmistettavan omaisuuden hankintamenoa. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

JULKISET AVUSTUKSET

Valtiolta tai muilta tahoilta saadut avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin systemaattisella tavalla samoille tilikausille, kuin ne kulut, joita ne on tarkoitettu kattamaan. Aineellisten hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset tuloutetaan tasaerin omaisuuden taloudellisena käyttöaikana silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että aineellisten hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen edellytykset. Taseessa avustukset vähennetään niihin liittyvän aineellisen hyödykkeen arvosta. Avustukset kirjataan oikaisemaan poistoja omaisuuden taloudellisena käyttöaikana. Tällä hetkellä konsernin kaikki avustukset on tuloutettu tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin.

AINEELLISTEN JA AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMISET

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin aineellisen tai aineettoman hyödykkeen arvo on alentunut. Jos viitteitä on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi merkittävät muutokset markkinatilanteesta ja myyntihinnoissa, päätökset huomattavista uudelleenjärjestelyistä sekä muutokset kannattavuudessa. Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet, joilla on määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika, ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet testataan joka tapauksessa vuosittain. Arvonalennustausta varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin sille alimmalla tasolla, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa.

Arvonalentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumisen määrä lasketaan vertaamalla omaisuuserän kirjanpitoarvoa vastaavan omaisuuserän kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla on saatavissa. Diskonttokorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä riskeistä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Aikaisemmin tehty arvonalentumiskirjaus perutaan, jos kerrytettävissä olevassa rahamäärässä on tapahtunut muutos. Arvonalentumiskirjauksen peruuttaminen ei kuitenkaan saa johtaa

korkeampaan kirjanpitoarvoon, kuin mikä taseessa olisi ollut, jos arvonalentumista ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu. Liikearvoon tehty arvonalentumista ei peruteta.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) luokitellaan myytävänä oleviksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelun edellytyksiä katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuus-erä (tai luovutettavien erien ryhmä) on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, kun johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät) arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempan käypään arvoon arvioiduilla myynnistä syntyvillä menoilla vähennettynä. Kun omaisuuserä on luokiteltu myytävänä olevaksi omaisuuseräksi tai kuuluu luovutettavien erien ryhmään, siitä ei tehdä poistoja. Mikäli luokittelukriteeri ei täyty, perutaan luokittelu ja omaisuuserä arvostetaan luokittelua edeltäneeseen tasearvoon vähennettynä poistoilla ja arvonalennuksilla tai sitä alempan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Myytävänä olevaksi luokiteltu pitkäaikainen omaisuus-erä sekä myytävänä olevaksi luokiteltu luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät esitetään taseessa erillään muista omaisuuseristä.

VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joilla konsernille siirtyi olennainen osa omistamiselle ominaisista eduista ja riskeistä, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimukset merkitään taseeseen sopimuksen alkamisaikana, joka on yhtä suuri kuin hyödykkeen käypä arvo sopimuksen alkamishetkellä, tai sitä alempan vähimmäisvuokrien nykyarvoon.

Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoituskuluun ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu saman-suuruinen korkoprosentti. Vastaavat leasingvuokravastuut sisältyvät rahoituskustannuksilla vähennettynä korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko-osuus kirjataan tuloslaskelmaan leasing-sopimuksen aikana. Rahoitusleasingillä vuokratut aineelliset hyödykkeet poistetaan joko suunnitelman mukaan taloudellisena käyttöaikana tai sitä lyhyemmän leasing-sopimuksen keston aikana.

Aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joissa vuokranantajalle jää kaikki omistamiselle ominaiset edut ja riskit, luokitellaan miuksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten vuokrat merkitään kuluksi tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa. Saadut kannustimet on vähennetty maksetuista vuokrista hyödyn ajallisen jakautumisen perusteella. Tällä hetkellä konsernilla ei ole muita järjestelyitä, jotka sisältävät vuokrasopimuksen.

Konserni vuokralle antajana

Ne vuokrasopimukset, joissa konserni toimii vuokralle antajana, on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi. Tällöin vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät vuokralle antajan taseeseen luonteensa mukaisesti aineellisiin hyödykkeisiin. Ne poistetaan taloudellisen vaikutustajan kuluessa, kuten vastaavat omassa käytössä olevat aineelliset hyödykkeet. Vuokratuotot kirjataan tasaerinä tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

RAHOITUSVARAT

Konserni luokittelee rahoitusvarat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, eräpäivään asti pidettäviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamisiin ja myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Konserni tekee rahoitusvarojen luokitteluun liittyvät päätökset ostoheikellä ja arvioi luokitusta vuosittain. Rahoitusvaroja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin varoihin ja ne voivat olla korollisia ja korottomia.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja alkuperäisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat (käyvän arvon vaihtoehdon soveltaminen). Konsernilla ei ole rahoitusvaroja, joissa olisi sovellettu käyvän arvon vaihtoehtoa. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on tarkoitettu myytäväksi lyhyellä aikavälillä. Konsernin kaikki valuuttajohdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat ovat sellaisia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määriteltävissä, jotka erääntyvät määrättyyn päivään ja jotka yhtiöllä on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuuluttomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määriteltävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainat ja muut saamiset esitetään taseessa jaksotettuun hankintamenoa käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Mahdolliset transaktiokulut sisällytetään alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla. Tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan kun kyseiset lainat ja muut saamiset kirjataan pois taseesta, arvon alentuessa ja normaalin poistoprosessin myötä.

Muut rahoitusvarat luokitellaan myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon käyttäen noteeratun markkinahintoja ja -kursseja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää ja soveltuvia arvonmäärittämissä osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, kirjataan hankintamenoa arvonalennuksilla oikaistuna. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään muista laajan tuloksen eristä tuloslaskelmaan silloin, kun rahoitusvara myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että rahoitusvarasta tulee kirjata arvonalentumistappio. Myytävissä olevien sijoitusten ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

JOHDANNAISET JA SUOJAUSLASKENTA

Konsernilla on rahoitusmarkkinariskejä erityisesti valuuttakurssiriskiä ja korkoriskiä liittyen. Rahoitusriskien suojaamiseen käytetään ajoittain johdannaisia. Kaikki johdannaiset kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä ja myöhemmin ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu noteeratuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, kassavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmäärittäsmalleihin.

Osa johdannaisista voidaan määritellä suojausinstrumenteiksi ja tällöin niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Jos suojauslaskentaa ei sovelleta, kaikki johdannaisien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumentin kirjanpidollinen käsittely riippuu suojaussuhteesta.

Rahavirran suojauslaskennan soveltamiskriteerit täyttävien johdannaisien käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin siltä osin kuin suojaus on tehokas. Suojauksen tehostamaan osaan liittyvät käyvän arvon muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Mikäli suojauslaskentaa ei sovelleta, johdannaisien käypien arvojen muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Käyvän arvon muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin ja rahoituseriin mikäli johdannaisinstrumentti liittyy korollisiin rahoitusvaroihin tai -velkoihin. Muihin laajan tuloksen eriin kirjatun johdannaisen kertyneet voitot tai tappiot uudelleen luokitellaan tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojauksen kohde kirjataan tuloslaskelmaan, tai silloin kun suojauksen kohteena ollut tytäryhtiö myydään tai puretaan.

Käyvän arvon suojauksen ehdot täyttävien johdannaisopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti samoin kuin suojauksen kohteena olevan omaisuus- tai velkaerän käyvän arvon muutokset suojatun riskin osalta. Jos johdannaisopimus ei täytä suojauslaskennan ehtoja, käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan.

Tällä hetkellä konsernilla on lyhytaikaisia nollakustanteisia valuuttapari-instrumentteja. Niihin ei sovelleta suojauslaskentaa, mutta ne on tehty suojaamaan liiketoiminnan rahavirtaa valuuttakurssiriskiltä. Optiopari-instrumenttien käypä arvo saadaan pankilta.

Konsernilla on myös 14 koronvaihtosopimusta, joista 13 täyttää rahavirran suojauksen ehdot. Korkojohdannaisien diskontatun rahavirran menetelmällä laskettu käypä arvo saadaan pankilta. Tällä hetkellä konsernilla ei ole käyvän arvon suojauksia tai kytkettyjä johdannaisia.

Konserni soveltaa suojauslaskentaa ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen valuuttamääräisten nettosijoitusten suojaukseen. Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksessa käytetään valuuttalainoja. Suojaukset käsitellään kirjanpidossa samalla tavalla kuin rahavirran suojaukset. Arvonmuutoksen tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sisältyviin muuntoeroihin ja tehoton osuus tuloslaskelman rahoituseriin. Nettosijoituksen suojauksesta laajan tuloksen muuntoeroihin kirjatut voitot tai tappiot kirjataan tuloslaskelmaan silloin, kun nettosijoituksesta luovutaan kokonaan tai osittain.

Silloin kun suojauslaskentaa sovelletaan, suojausohjelmat dokumentoidaan IAS 39 -standardin vaatimusten mukaisesti ja suojausinstrumenttien tehokkuus testataan etu- ja jälkikäteen.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoa tai sitä alempana nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää (first-in, first-out) käyttäen tai vaihtoehtoisesti painotetun keskihinnan menetelmällä, mikäli se johtaa likimain samaan lopputulokseen kuin FIFO-menetelmä. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoa sisällytetään raaka-aineiden hankintakulut, välittömät valmistuspalkat, poistot, muut välittömät valmistuskulut sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista, mutta ei vieraan pääoman kuluja. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta vähennettynä tuotteiden valmiiksi saattamisesta johtuvilla menoilla ja arvioiduilla myynnin toteuttamiseksi välttämättömillä menoilla.

MYNTISAAMISET

Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun realisointiarvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä luottotappiovarauksilla. Myyntisaamisista tehdään luottotappiovaraus kun on olemassa perusteltu näyttö (kuten myyntisaamisten merkittävä viivästyminen sekä epäonnistuneet perintätoimenpiteet tai asiakkaan tunnetuista talousvaikeuksista johtuva korkeampi todennäköisyys maksukyvyttömyydelle), että kaikkia saamia ei saada alkuperäisin ehdoin. Arvio ja päätös luottotappiovarauksista tehdään yksiköissä tapauskohtaisesti.

RAHAVARAT

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Pankeista saadut tililuotot sisältyvät taseen lyhytaikaisiin korollisiin lainoihin.

OMAT OSAKKEET

Konsernin hankkimat omat osakkeet niihin suoraan liittyvine menoineen kirjataan konsernitiilinpäätöksessä oman pääoman vähennykseksi. Omien osakkeiden hankinta ja luovutus sekä niihin liittyvät kuluerät esitetään oman pääoman muutoksena.

RAHOITUSVELAT

Rahoitusvelat merkitään alun perin käypään arvoon lisättynä transaktiokustannuksilla. Seuraavina tilikausina rahoitusvelat esitetään jaksotettuun hankintamenoa käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Myös yritystodistukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoa. Tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan kun kyseinen velka kirjataan pois taseesta, arvon alentuessa ja normaalien velkalyhennysten myötä.

Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin ja ne voivat olla korollisia ja korottomia. Yrityshankintojen tulevaisuuden tapahtumiin perustuvat lisävastikkeet luokitellaan korottomiksi rahoitusveloiksi.

RAHOITUSERIEN KIRJAAMINEN TASEESEEN JA TASEESTA POIS KIRJAAMINEN

Rahoitusvarat ja -velat, paitsi johdannaiset, sekä myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan selvityspäivänä.

Rahoitusvarat ja -velat kirjataan taseeseen silloin ja vain silloin, kun konsernista tulee rahoitusinstrumenttia koskevien sopimusehtojen osapuoli.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta silloin ja vain silloin, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai kun konserni siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle niin, että omistamiseen liittyvät riskit ja edut olennaisilta osin siirtyvät toiselle osapuolelle. Konserni poistaa rahoitusvelan tai osan rahoitusvelasta taseestaan silloin ja vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMISET

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappio lasketaan omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonalentumistappio lasketaan hankintamenojen ja tarkasteluhetken käyvän arvon erotuksena, vähennettynä kyseisistä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aikaisemmin tuloslaskelmaan kirjatulla arvonalentumistappiolla. Sellaisen noteeraamattoman oman pääoman ehtoisen instrumentin, jota ei merkitä taseeseen käypään arvoon, koska sen käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, arvonalentumistappio määritetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjanpitoarvon ja vastaavanlaisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tarkasteluhetken markkinatuotolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena.

Kaikki arvonalentumiskirjaukset kirjataan tuloslaskelmaan. Myytävissä olevien rahoitusvarojen muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kertynyt tappio siirretään tuloslaskelmaan.

Aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio voidaan peruuttaa, mikäli peruutuksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan. Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavien rahoitusvarojen ja myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien arvonalentumistappiot perutaan tuloslaskelman kautta. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvonalentumistappioiden peruuttaminen kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Sellaisen noteeraamattoman oman pääoman ehtoisen instrumentin, jota ei merkitä taseeseen käypään arvoon, koska sen käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, arvonalentumistappiota ei saa peruuttaa.

VARAUKSET

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemmin tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on

todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja veloitteeseen liittyvästä riskistä.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuehdon sisältävä tuote myydään. Takuuvarauksen suuruus perustuu kokemusperäiseen tietoon takuunomien toteutumisesta. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

SÄHKÖ- JA ELEKTRONIIKKALAITEROMU

Konserni toimii sellaisten sähkö- ja elektroniikkalaitteiden jakelijana, josta on annettu Euroopan unionin direktiivi. Odotetut kustannukset kirjataan muihin liiketoiminnan kuluihin ja lyhytaikaisiin korottomiin velkoihin.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Eläkkeet

Konserniyhtiöillä on useita eläkejärjestelyitä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisista eläkejärjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat.

Konsernilla on etuuspohjaisia järjestelyitä ainoastaan Ranskassa ja Ruotsissa. Vuonna 2008 etuuspohjainen eläkejärjestely oli myös Kanadassa. Etuuspohjaisissa järjestelyissä eläkekustannukset on laskettu käyttäen ennakoitua etuus-oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää, jossa eläkekustannukset on kirjattu tuloslaskelmaan kuluksi jakamalla kokonaiskustannus työntekijöiden jäljellä olevalle palvelusajalle vakuutusmatemaatikkojen vuosittain laatimien vakuutusmatemaattisten laskelmien mukaisesti. Eläkevastuuna esitetään tulevien arvioitujen eläkemaksujen nykyarvo. Taseeseen kirjattavan eläkeveloitteen nykyarvosta vähennetään eläkejärjestelyyn kuuluvat varat tilinpäätöspäivän käypään arvoon arvostettuina, kirjaamattomien vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden osuus sekä takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, siltä osin kuin ne ylittävät 10 % eläkeveloitteista tai varojen käyvästä arvosta, kirjataan tuloslaskelmaan työntekijöiden jäljellä olevalle keskimääräiselle palvelusajalle. Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä sinä aikana, jonka kuluessa ne vapaakirjautuvat. Mikäli etuudet vapaakirjautuvat välittömästi, ne kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. IFRS 1 -standardin salliman helppouden mukaisesti vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot on kirjattu avaavaan taseeseen siirtymähetkellä 1.1.2004.

Osakeperusteiset maksut

Konserni on soveltanut IFRS 2 -standardin (Osakeperusteiset maksut) vaatimuksia kaikkiin sellaisiin osakeperusteisiin kannustusjärjestelmiin, jotka on myönnetty 7.11.2002 jälkeen ja joihin ei ole syntynyt oikeutta ennen 1.1.2005. Konsernilla on kolme erillistä osakeperusteista kannustusjärjestelmää: yksi osakeoptio-ohjelma, yksi rahana maksettava synteettinen optio-ohjelma ja yksi osakkeina maksettava osakepalkkio-ohjelma. Osakeperusteiset kannustusjärjestelmät arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisjakson ajalle ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan tai velkoihin. Käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset kannustusjärjestelmät arvostetaan käypään arvoon jokaisessa tilinpäätöksessä, ja velan käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Osakeperusteisten kannustusjärjestelmien tulosvaikutus esitetään tuloslaskelmassa työsuhte-etuuksista aiheutuissa kuluissa.

Osakeperusteisten kannustusjärjestelmien myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu konsernin arvioon siitä optioiden tai osakepalkkioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajankulun lopussa. Myöntämispäivä on päivä, jona yhtiö ja vastapuoli sopivat osakeperusteisesta järjestelystä ja jona molemmilla osapuolilla on yhteisymmärrys kaikista järjestelyn ehtoista. Optio-oikeudet on arvostettu käypään arvoon käyttäen Black-Scholes optioiden arvostusmenetelmää. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, mutta ne on otettu huomioon optioiden lukumäärässä, joiden odotetaan toteutuvan. Yhtiö tarkastelee säännöllisin väliajoin tehtyjä oletuksia ja tarkastaa arvioitaan lopullisesta osakeperusteisten palkkioiden määrästä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan tai velkoihin.

Kun osakeoptio-oikeuksia käytetään, osakemerkintöjen perusteella saadut rahasuoritukset (mahdollisilla transaktiokuluilla oikaistuna) kirjataan osakepääomaan (nimellisarvo) ja ylikurssirahastoon.

OSINKO

Hallituksen esittämää osinkoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

OSAKEKOHTAINEN TULOS

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla kauden tulos kunkin kauden keskimääräisellä osakemäärällä. Jos takaisin ostettuja omia osakkeita on, niiden keskimääräinen määrä on vähennetty ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä.

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu takaisin ostettujen osakkeiden menetelmällä (treasury stock method). Siinä optiot oletetaan käytetyiksi tilikauden alussa tai sen jälkeisenä liikkeeseenlaskupäivänä ja saaduilla varoilla oletetaan ostetun omia osakkeita tilikauden keskimääräisellä markkinahinnalla. Ulkona olevien osakkeiden painotetun keskimääräisen lukumäärän lisäksi jakajaan sisällytetään optioiden oletetusta käytöstä tulevat lisäosakkeet. Osakeoptioiden käyttöä ei oteta huomioon osakekohtaista tulosta laskettaessa, jos optiolla määritelty merkintähinta ylittää osakkeiden keskimääräisen markkina-arvon kauden aikana. Osakeoptiolla on laimentava vaikutus, jos

osakkeiden kauden keskimääräinen markkinahinta ylittää optioille määritetyn merkintähinnan.

LIIEVOITTO

IAS 1 (Tilinpäätöksen esittäminen) ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: Liikevoitto saadaan lisäämällä muut liiketoiminnan tuotot liikevaihtoon, vähentämällä myynnin suorat kulut varaston muutoksella ja omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kustannuksilla oikaistuna, vähentämällä työsuhte-etuuksiin liittyvät kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumiset sekä muut liiketoiminnan kulut. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon mikäli ne liittyvät liiketapahtumiin, muuten ne kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

RAHAVIRTALASKELMA

Rahavirtalaskelmassa kuvatut rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Liiketoiminnan rahavirta on esitetty epäsuoraa esittämistapaa noudattaen. Kaikki tilikauden aikana maksetut verot on esitetty liiketoiminnan rahavirrassa, ellei niitä voida erityisesti kohdistaa investointien tai rahoituksen rahavirtoihin. Realisoitumattomat valuuttakurssi-muutokset ulkomaanrahan määräisinä pidettävistä rahavaroista ja konserni-yhtiöiden välisistä tapahtumista on esitetty erillisellä rivillä ennen rahavarojen muutosta, erillään liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirroista.

JOHDON HARKINTAA EDellyttävät LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöksen laadinta kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS) mukaan edellyttää johdon tekevän arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat konsernitiilinpäätöksessä ja sen liitetiedoissa raportoituihin eriin. Toteutumat voivat poiketa näistä arvioista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa sovellettaessa tilinpäätöksen laadintaperiaatteita. Johdon arvot ja oletukset perustuvat historialliseen kokemukseen ja tulevaisuuden ennusteisiin, joita arvioidaan jatkuvasti. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arvioita tai oletamuksia korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sellaiset tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, ovat seuraavat:

Yrityshankintojen käyvän arvon määrittäminen

Sekä Rapala että ulkopuolinen neuvonantaja ovat arvioineet hankittujen käyttö-pääoman ja aineellisten hyödykkeiden käyviä arvoja. Immateriaalioikeuksien (tavara- ja tuotemerkit, patentit ja teknologia) ja asiakassuhteiden ja -tietojen käyvän arvon määrittäminen perustuu hyödykkeiden diskontattuihin kassavirtoihin.

Arvonalentumistestaus

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin aineellisen tai aineettoman hyödykkeen arvo on alentunut. Liikearvot ja aineet-tomat hyödykkeet, joilla on määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika, ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet testataan vuosittain. Arvonalentumis-testausta varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Arvonalentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla on saatavissa. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä.

Verot

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten verosaamisten kirjausperiaatteet. Laskennallinen vero lasketaan velkamenetelmän mukaisesti kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä voimassa olevia verokantoja käyttäen. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poistoeroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, sisäisistä varastokatteista, etuusperusteisista eläkejärjestelyistä, varastoista ja muista varauksista, tilinpäätös-siirroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Väliaikaisista eroista kirjataan laskennallinen vero siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallisten verosaamisten hyödyntämismahdollisuutta arvioidaan ja sitä oikaistaan siltä osin kuin mahdollisuus sen hyödyntämiseen on epätodennäköinen. Konserni arvioi tilinpäätöksen yhteydessä onko tytäryhtiöiden voitonjako sen määräysval-lassa ja todennäköistä, ja kirjaa siitä laskennallisen verovelan sen mukaisesti.

Eläkkeet

Etuusperusteisissa järjestelyissä eläkekustannukset on laskettu käyttäen ennakoituun etuusperusteisyyksikköön perustuvaa menetelmää. Työsuhte-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutus-matemaattisia tekijöitä kuten diskonttokorko, palkkatason nousu ja vuotuinen inflaatio. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa toteutuneesta kehityksestä. Vakuutusmatemaattisten tekijöiden muutosten vaikutus jaksotetaan jäljellä olevalle arvioidulle palvelusajalle, jolla voi olla pieni vaikutus konsernin tilikauden tulokseen.

Osakeperusteiset kannustusjärjestelmät

Osakeperusteisten kannustusjärjestelmien myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu konsernin arvion siitä optioiden tai osakepalkkioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Optio-oikeudet on arvostettu käypään arvoon käyttäen Black-Scholes optioiden arvostusmenetelmää. Optioiden arvon määrittämisessä käytetään oletuksia kuten odotettu volatiliiteetti, riskiton korko, odotettu option voimassaoloaika ja odotetut henkilös-tövähennykset. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, mutta ne on otettu huomioon optioiden lukumäärässä, joiden odotetaan toteutuvan. Yhtiö tarkastelee säännöllisin väliajoin tehtyjä oletuksia

ja tarkastaa arvioitaan lopullisesta osakeperusteisten palkkioiden määrästä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Varaukset

Varauksen kirjaamisajankohta perustuu johdon arvion siitä, milloin oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite on syntynyt ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa.

LUKUJEN PYÖRISTYS

Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja lukuja.

Tilinpäätöksessä 0,0 milj. euroa tarkoittaa, että luku on alle 50 000 euroa.

Jos nimikkeen määrä on 0 euroa, se esitetään tyhjänä soluna.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Korollinen nettovelka	=	Korolliset velat - korolliset saamiset
Sijoitettu pääoma	=	Oma pääoma yhteensä + korollinen nettovelka
Käyttöpääoma	=	Vaihto-omaisuus + korottomat saamiset - korottomat velat
Korottomat saamiset	=	Varat yhteensä - korolliset saamiset - aineettomat ja aineelliset hyödykkeet - myytävänä olevat omaisuuserät
Korottomat velat	=	Velat yhteensä - korolliset velat
Korollisen nettovelan keskimääräinen korko, %	=	$\frac{\text{Maksetut korot} - \text{saadut korot}}{\text{Korollinen nettovelka}} \times 100$
Korollinen nettovelka/EBITDA -suhde	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia}}$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Liikevoitto} \times 100}{\text{Sijoitettu pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Velkaantumisaste (netto), %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä} \times 100}{\text{Oma pääoma ja velat yhteensä} - \text{saadut ennakot}}$
Osakekohtainen tulos, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Osakkeiden painotettu keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakekohtainen osinko, EUR	=	$\frac{\text{Tilikaudella jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$

Osinko/tulos, %	=	$\frac{\text{Tilikaudella jaettu osinko} \times 100}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}$
Oma pääoma/osake, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakkeen osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}$
Hinta/voittosuhte (P/E)	=	$\frac{\text{Osakkeen osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen keskimääräinen korko, EUR	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakekannan markkina-arvo, EUR	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa x viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	=	Keskiarvo laskettu kuukausien keskiarvoista

2. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Konsernia ei ole organisoitu eikä sitä johdeta erillisinä segmentteinä vaan yhtenä kokonaisuutena. IFRS:n mukaista taloudellista raportointia varten segmentit on kuitenkin luotu IFRS 8:n mukaisesti.

Konsernin toimintasegmentit ovat Konsernin kalastustuotteet, Konsernin muut tuotteet ja Kolmansien osapuolien tuotteet. Konsernin kalastustuotteet sisältävät uistimet, kourut, siimat ja kalastajan tarvikkeet.

Konsernin muut tuotteet sisältävät konsernin omat talviurheiluaan ja muuhun liiketoimintaan liittyvät tuotteet sekä lahjatavarat. Kolmansien osapuolien tuotteet sisältävät konsernin ulkopuoliset kalastus-, metsästys-, ulkoilu- ja talviurheilutuotteet. Toimintasegmenttien tuotteiden tai palvelujen riskit ja tuotot eroavat toisista liiketoimintasegmenteistä.

Konsernin maantieteelliset segmentit (toimintojen sijaintimaan mukaan) ovat alueita, joilla tuotettujen ja myytyjen tuotteiden tai palvelujen tuotot ja riskit eroavat muista alueista. Konsernin maantieteelliset segmentit jakautuvat Pohjois-Amerikkaan, Pohjoismaihin, muuhun Eurooppaan ja muihin maihin.

Segmenttien väliset liiketapahtumat on hinnoiteltu markkinaehtoisesti.

TOIMINTASEGMENTIT

Milj. EUR	2009					2008				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1-Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1-Q4
Ulkoinen liikevaihto										
Konsernin kalastustuotteet	37,3	37,9	25,0	26,7	126,8	33,7	36,6	22,9	26,4	119,6
Konsernin muut tuotteet	4,2	4,1	3,2	6,3	17,8	5,2	6,0	6,3	7,0	24,5
Kolmansien osapuolien tuotteet	23,8	25,9	22,2	18,7	90,6	26,6	31,8	23,7	17,7	99,7
Segmenttien välinen liikevaihto	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	-0,6	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2	-0,9
Liikevaihto	65,2	67,7	50,2	51,4	234,6	65,1	74,2	52,7	50,9	243,0
Liikevoitto										
Konsernin kalastustuotteet	7,8	6,1	0,3	1,5	15,7	6,1	7,9	1,5	3,9	19,5
Konsernin muut tuotteet	0,1	-0,2	0,3	0,3	0,5	0,4	0,6	0,4	0,1	1,6
Kolmansien osapuolien tuotteet	2,1	3,5	1,4	-1,2	5,8	4,1	5,3	1,6	-0,8	10,3
Liikevoitto	10,0	9,4	1,9	0,7	22,1	10,6	13,8	3,6	3,2	31,3

Milj. EUR	2009					2008				
	31.3.2009	30.6.2009	30.9.2009	31.12.2009	31.12.2009	31.3.2008	30.6.2008	30.9.2008	31.12.2008	31.12.2008
Varat										
Konsernin kalastustuotteet	184,9	165,5	153,9	159,6	159,6	157,1	158,5	165,2	167,5	167,5
Konsernin muut tuotteet	11,6	9,1	9,3	10,2	10,2	13,3	12,4	13,4	10,2	10,2
Kolmansien osapuolien tuotteet	84,8	79,1	68,0	61,9	61,9	79,1	79,0	64,1	64,3	64,3
Segmenttien väliset erät	-0,1	-0,1	-0,1	-0,0	-0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Korottomat varat yhteensä	281,2	253,6	231,2	231,6	231,6	249,3	249,8	242,5	242,0	242,0
Kohdistamattomat korolliset varat	31,8	41,7	36,8	29,6	29,6	25,6	24,4	28,0	31,4	31,4
Varat yhteensä	313,0	295,2	267,9	261,2	261,2	275,0	274,2	270,5	273,4	273,4
Velat										
Konsernin kalastustuotteet	33,3	27,3	24,4	30,8	30,8	29,9	29,6	33,7	30,1	30,1
Konsernin muut tuotteet	2,3	4,6	3,7	2,5	2,5	4,1	3,1	1,9	2,7	2,7
Kolmansien osapuolien tuotteet	23,0	10,3	9,0	7,2	7,2	19,3	15,8	11,7	16,0	16,0
Segmenttien väliset erät	-0,1	-0,1	-0,1	-0,0	-0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Korottomat velat yhteensä	58,5	42,0	37,1	40,5	40,5	53,1	48,4	47,2	48,8	48,8
Kohdistamattomat korolliset velat	144,1	142,7	120,0	109,1	109,1	122,1	123,1	116,9	121,0	121,0
Velat yhteensä	202,6	184,7	157,2	149,6	149,6	175,2	171,5	164,1	169,7	169,7

MAANTIETEELLISET TIEDOT

Liikevaihto sijaintimaan mukaan

Milj. EUR	2009	2008
Pohjois-Amerikka	61,1	57,5
Pohjoismaat	102,0	105,9
Muu Eurooppa	89,7	101,3
Muut maat	55,3	54,3
Segmenttien välinen liikevaihto	-73,5	-76,0
Yhteensä	234,6	243,0

Ulkoisen liikevaihto asiakkaiden sijainnin mukaan

Milj. EUR	2009	2008
Suomi	22,2	23,5
Muut Pohjoismaat	34,9	35,3
Pohjoismaat yhteensä	57,1	58,8
Venäjä	18,9	22,4
Ranska	27,2	31,8
Muut Euroopan maat	36,7	41,1
Muu Eurooppa yhteensä	82,9	95,3
USA	55,0	53,8
Muu Pohjois-Amerikka	9,8	9,6
Pohjois-Amerikka Yhteensä	64,8	63,4
Muut maat	29,8	25,4
Yhteensä	234,6	243,0

Pitkäaikaiset varat sijaintimaan mukaan

Milj. EUR	2009	2008
Suomi	13,6	12,2
Muut Pohjoismaat	2,9	3,0
Pohjoismaat yhteensä	16,5	15,2
Muu Eurooppa yhteensä	9,2	9,5
USA	24,6	25,7
Muu Pohjois-Amerikka	3,8	3,4
Pohjois-Amerikka Yhteensä	28,4	29,1
Kiina	28,5	29,8
Muut maat	3,2	2,6
Muut maat yhteensä	31,7	32,5
Yhteensä	85,7	86,3

IFRS 8:n vaatimusten mukaisesti näihin pitkäaikaisiin varoihin eivät sisälly pitkäaikaiset rahoitusinstrumentit, laskennalliset verosaamiset eivätkä työsuhteen päättymisen jälkeiset työsuhte-etuudet.

3. YRITYSHANKINNAT JA -LUOVUTUKSET

YRITYS- JA TAVARAMERKKIHANKINNAT VUONNA 2009

Vuonna 2009 Rapala maksoi viimeisen erän vuonna 2007 toteutuneesta Normark Innovation Inc:n vähemmistön hankinnasta (0,1 milj. euroa) sekä vuonna 2008 toteutuneen Suffix-tavaramerkkihankinnan toisen maksuerän (1,1 milj. euroa). Rapala hankki myös viimeisen vähemmistöosuuden norjalaisesta tytäryhtiöstään Sandelin Berntsen Sport AS:sta (0,0 milj. euroa). Sandelin Berntsen Sport AS ja Elbe Normark AS fuusioitiin joulukuussa 2009.

Joulukuussa 2009 Rapala hankki Ultrabite-tavamerkin (0,9 milj. euroa) ja solmi yksinoikeussopimukset Kiotech International PLC:n (Kiotech) ja CEFAS:n (Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture Science) kanssa Ultrabite-feromoniteknologian kaupallistamisesta urheilukalastukseen maailmanlaajuisesti. CEFAS on Englannin valtion ylläpitämä tutkimuslaitos. Rapala on kehittänyt vuodesta 2006 lähtien maailmanlaajuisen jakelun tuotteita, jotka sisältävät CEFAS:n kehittämiä ja Kiotechin lisensoimia Ultrabite-kalaferomoneja. Rapala solmi CEFAS:n kanssa eksklusiivisen lisenssisopimuksen feromoniteknologian käytöstä 12 vuodeksi ja sai lisäksi option 10 lisävuoteen. Tämä suora yhteistyö CEFAS:in kanssa on merkittävä etu Rapalalle tämän tärkeän markkina-alueen pitkäjänteisessä ja menestyksekkäässä kehittämisessä.

YRITYS- JA TAVARAMERKKIHANKINNAT VUONNA 2008

Rapala nosti omistuksensa murtomaasuksivalmistaja Peltonen Ski Oy:ssä 80 %:sta 90 %:iin tammikuussa, Liettuan jakeluyhtiössä 82 %:sta 100 %:iin maaliskuussa ja Thaimaan jakeluyhtiössä 80 %:sta 100 %:iin syyskuussa.

Vuonna 2008 Rapala maksoi myös viimeisen 0,2 milj. euron erän loppukauppahinnasta vuonna 2007 toteutuneesta Terminator-liiketoimintaostosta, viimeisen 0,1 milj. euron erän vuonna 2005 toteutuneesta Freetimen yrityskaupasta ja 0,1 milj. euron erän vuonna 2007 toteutuneesta Normark Innovation Inc:n vähemmistön hankinnasta.

Näillä yrityshankinnoilla ei ollut vaikutusta konsernin vuoden 2008 liikevaihtoon tai tilikauden tulokseen.

Heinäkuussa 2008 Rapala ja Yao I Co Ltd ("Yao I"), yksi maailman johtavista kalastussiimojen valmistajista, solmivat toimitussopimuksen kalastussiimojen toimittamisesta yksinoikeudella Rapalalle. Yao I:n kotipaikka on Changhuaissa Taiwanissa ja yhtiöllä on tehtaat Taiwanissa ja Kiinassa. Järjestelyn yhteydessä sovittiin myös, että Yao I myy Rapalalle Suffix-siimabrändinsä ja kaikki kalastus-siimaliiketoimintaansa liittyvät immateriaali oikeudet (poislukien tuotantoon liittyvät oikeudet). Suffix-brändin hinta, joka sisältää kaikki Suffix-siimaliiketoiminnan immateriaali oikeudet (lukuun ottamatta tuotantoon liittyviä immateriaali oikeuksia) oli 10 milj. Yhdysvaltain dollaria. Kauppahinta maksetaan myyjälle 7 vuoden kuluessa. Lisäksi Rapala maksoi 1,7 milj. Yhdysvaltain dollaria USA:ssa olevasta Suffix-siimavarastosta.

YRITYSHANKINNAT

Milj. EUR	Liitetieto		2009		2008	
	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä		
Vähemmistöosuudet	0,0		0,1			
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	0,0		0,1			

	2009	2008
Rahana maksettu kauppahinta	0,0	0,1
Maksetaan myöhemmin		0,0
Kokonaisvastike	0,0	0,2
Yrityskaupoissa hankitun nettovarallisuuden hankintamenon ylittävä osuus	0,0	0,0
Liikearvo	13	0,0
Netto	0,1	0,0
Rahana maksettu kauppahinta ¹⁾	0,1	0,4
Hankitun rahavarat		
Rahavirtavaikutus	0,1	0,4

1) Vuonna 2009 maksettu kauppahinta sisältää Normark Innovation Inc:n vähemmistön hankinnan viimeisen 0,1 milj. euron erän sekä norjalaisen tytäryhtiön Sandelin Berntsen Sport AS:n vähemmistön hankintahinnan 0,0 milj. euroa. Vuonna 2008 rahana maksettu kauppahinta sisältää Terminator yrityskaupan 0,2 milj. euron viimeisen maksuerän, Freetime liiketoimintaoston viimeisen maksuerän 0,1 milj. euroa sekä Normark Innovation Inc:n vähemmistön hankinnan 0,1 milj. euron erän.

Hankitut tytäryhtiöt sisällytetään tilinpäätökseen hankintamenomenetelmää käyttäen. Sen mukaan hankintameno kohdistetaan yksilöitävissä oleville hankituille varoille sekä vastattaviksi otetuille veloille ja ehdollisille veloille hankinta-ajankohtana.

Hankittujen immateriaali oikeuksien käypä arvo on määritetty arvioituihin diskontattuihin rojalTIMaksuihin perustuen. Käyvän arvon määrittämisessä on käytetty markkinaehtoisesti arvioitua rojalTIMprosenttia (normalisoitu nettorahavirta), jonka ulkopuolinen taho olisi valmis maksamaan lisenssisopimuksesta. Asiakassuhteen käypä arvo on määritetty asiakassuhteiden arvioitun kestoajan (keskimääräinen minimaiaika) ja olemassa olevista asiakkuuksista syntyvien diskontattujen nettorahavirtojen perusteella.

Vuonna 2009 liikearvo kasvoi norjalaisen tytäryhtiön Sandelin Berntsen Sport AS:n vähemmistön hankinnan myötä (0,0 milj. euroa). Vuoden 2008 yrityshankinnoista johtunut liikearvon kasvu (0,0 milj. euroa) koostui useista pienistä hankinnoista ja koska ne eivät ole merkittäviä, niiden yksittäisiä liikearvoja ei ole perusteltu. Syntyneet liikearvot on varmennettu arvonalentumistestauksen avulla. Tarkemmat tiedot liikearvon arvonalentumistestauksesta löytyvät liitetiedosta 13.

4. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Milj. EUR	2009	2008
Ranskan toimisto- ja varastorakennusten myynti		1,4
Toimistotilojen myynti Hongkongissa	0,5	
Vakuutuskorvaukset	0,1	0,1
Vuokratuotot	0,1	0,2
Romumyynti	0,0	0,2
Muut aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	0,3	0,1
Julkiset avustukset	0,1	0,2
Rojaltituotot	0,1	0,1
Muut tuotot	0,0	0,8
Yhteensä	1,2	3,1

Muut tuotot, 0,0 milj. euroa (2008: 0,8 milj. euroa), koostuu useasta pienestä erästä, jotka eivät yksittäisinä erinä ole merkittäviä.

5. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Milj. EUR	2009	2008
Myynti- ja markkinointikulut	-10,3	-11,3
Rahdit	-4,4	-4,9
Maksetut vuokrat	-6,1	-6,2
Kunnossapito- ja yleiskustannukset	-4,3	-5,4
Matkakulut	-3,9	-4,3
Myyntikomissiot	-3,8	-3,3
IT ja tietoliikenne	-1,7	-1,7
Vakuutuskulut	-0,8	-0,8
Ulkoistettu logistiikka	-0,5	-0,5
Konsultointikulut	-1,3	-1,2
Tilintarkastajien palkkiot ja palvelut	-0,8	-0,8
Luottotappiot myyntisaatavista	-1,1	-1,0
Muut kulut	-5,8	-6,8
Yhteensä	-44,7	-48,3

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT JA PALVELUT

Milj. EUR	2009	2008
Tilintarkastuspalkkiot	-0,6	-0,7
Palkkiot veropalveluista	-0,2	0,0
Muut palkkiot	0,0	0,0
Yhteensä	-0,8	-0,8

LIIKEVOITTOON SISÄLTYVÄT KERTALUONTEISET TUOTOT JA KULUT

Milj. EUR	2009	2008
Ranskan uudelleenjärjestelykustannukset	0,0	-0,1
Irlannin uudelleenjärjestelykustannukset	-0,1	0,0
Ranskan toimisto- ja varastorakennusten myynti		1,4
Toimistotilojen myynti Hongkongissa	0,5	
Kiinan tuotantotoimintojen uudelleenjärjestelykustannukset ¹⁾	-0,4	
Muut uudelleenjärjestelykustannukset	-0,4	-0,3
Muut kertaluonteiset erät	-0,1	-0,2
Voittoon ennen poistoja sisältyvät erät yhteensä	-0,3	0,8
Kiinan käyttöomaisuuden arvonalentuminen	-0,7	
Unkarin käyttöomaisuuden arvonalentuminen	-0,3	
Liikevoittoon sisältyvät kertaluonteiset erät yhteensä	-1,4	0,8

1) Sisältää irtisanomiskuluja, muita kuluja ja muun käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita.

6. MATERIAALIT JA PALVELUT

Milj. EUR	2009	2008
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-97,0	-116,0
Varastojen muutos	-2,0	0,2
Ulkopuoliset palvelut	-5,9	-2,7
Yhteensä	-105,0	-118,4

7. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

Milj. EUR	2009	2008
Palkat	-43,0	-47,0
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-3,6	-3,2
Eläkekulut - etuuspohjaiset järjestelyt	-0,2	-0,1
Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet	-0,1	0,0
Osakkeina toteutettavat kannustusjärjestelmät	-0,1	-0,1
Käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset kannustusjärjestelmät	-0,2	0,3
Muut henkilösivukulut	-6,6	-7,4
Yhteensä	-53,8	-57,5

Vuoden 2009 työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut sisältävät uudelleenjärjestelyistä johtuvia henkilöstökuluja 0,3 milj. euroa. Tarkemmat tiedot ylimmän johdon työsuhte-etuuksista ja optiojärjestelyistä löytyvät liitetiedoista 28 ja 29.

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN

Henkilöä	2009	2008
Pohjois-Amerikka	115	115
Pohjoismaat	434	456
Muu Eurooppa	717	804
Muut maat	993	2 768
Yhteensä	2 259	4 143

8. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Milj. EUR	2009	2008
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista hyödykkeistä		
Poistot asiakassuhteista	-0,2	-0,2
Poistot muista aineettomista hyödykkeistä	-0,2	-0,2
Yrityskaupoissa hankitun nettovarallisuuden hankintamenon ylittävä osuus		0,0
Arvonalentumiset tavaramerkeistä	-0,1	
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista hyödykkeistä		
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	-0,7	-0,9
Poistot koneista ja kalustosta	-3,5	-3,7
Poistot muista aineellisista hyödykkeistä	-1,1	-1,2
Arvonalentumiset muista aineettomista hyödykkeistä	-0,9	
Yhteensä	-6,9	-6,2

Vuonna 2009 kirjatut kertaluonteiset arvonalentumiset johtuivat Unkarin jakeluyhtiön ja Kiinan tuotantotoimintojen aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä konsernin uudelleenjärjestelytoimenpiteiden seurauksena.

9. TUTKIMUS- JA KEHITYSKULUT

Tilikauden voittoon sisältyy kuluksi kirjattu tutkimus- ja kehityskuluja 2,0 milj. euroa vuonna 2009 (2008: 1,8 milj. euroa). Konserni ei ole aktivoinut kehityskuluja.

10. RAHOITUSTUOTOT JA- KULUT

Milj. EUR	2009	2008
Kurssivoitot		
Lainoista ja saamisista	2,9	2,3
Jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusveloista	3,2	3,6
Kurssitappiot		
Lainoista ja saamisista	-3,2	-2,5
Jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusveloista	-1,4	-3,0
Korko- ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	0,2	0,7
Muut rahoitustuotot	0,1	0,0
Korko- ja muut rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusveloista	-3,8	-5,8
Muut rahoituskulut	-0,2	-0,2
Yhteensä	-2,1	-4,8

Korkokulut sisältävät rahoitusleasingsopimusten korkokuluja -0,0 milj. euroa vuonna 2009 (2008: -0,1 milj. euroa).

KIRJATTU MUIHIN LAAJAN TULOSLASKELMAN ERIIN

Milj. EUR	2009	2008
Suojauslaskennan alaisten korkotermiinien arvonmuutokset, verovaikutus huomioituna	-0,1	-0,2
Voitot ja tappiot nettosijoituksien suojauksista, verovaikutus huomioituna	0,2	-2,8
Myytävässä olevien sijoitusten arvonmuutokset, verovaikutus huomioituna		-0,1
Yhteensä	0,1	-3,1

IAS 39:n tehokkuusvaatimukset täyttävillä nettosijoituksien suojauksilla ja korkojohdannaisilla ei ollut tuloslaskelmavaikutusta vuosina 2009 ja 2008.

TULOSLASKELMAAN KIRJATUT VALUUTTAKURSSIVOITOT JA -TAPPIOT

Milj. EUR	2009	2008
Liikevaihtoon sisältyvät	-0,3	0,0
Ostoihin sisältyvät	1,2	-0,1
Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät		
Valuuttatermiinien arvonmuutokset		
- ei suojauslaskennassa	0,4	0,1
Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät	1,5	0,4
Korkotermiinien arvonmuutokset		
- ei suojauslaskennassa	0,0	0,0
Yhteensä	2,8	0,4

11. TULOVEROT

TULOVEROT TULOSLASKELMASSA

Milj. EUR	2009	2008
Tilikauden verot	-5,9	-6,5
Laskennalliset verot	0,3	-0,8
Yhteensä	-5,7	-7,3

TULOVEROJEN TÄSMÄYTYS

Milj. EUR	2009	2008
Verot laskettuna Suomen yhtiöverokannalla (26 %)	-5,2	-6,9
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	0,1	0,0
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tuotot	0,1	-0,3
Ulkomaiset lähdeverot	0,0	
Tilikauden tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	-0,5	-0,7
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-0,5	0,4
Edellisinä vuosina muodostettujen laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutokset	0,3	0,0
Verokantojen muutosten vaikutus laskennallisiin veroihin		0,0
Konsernin yhdistelytoimenpiteiden ja eliminoitien vaikutus	0,0	0,2
Muut erät	0,0	0,0
Tuloverot tuloslaskelmassa	-5,7	-7,3

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN LIITTYVÄT VEROT

Milj. EUR	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
2009			
Muuntoerot	1,5		1,5
Voitot ja tappiot rahavirtojen suojauksista	-0,1	0,0	-0,1
Voitot ja tappiot nettosijoitusten suojauksista	0,3	-0,1	0,2
Myytävässä olevien sijoitusten arvonmuutokset			
Yhteensä	1,7	-0,1	1,6

Milj. EUR	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
2008			
Muuntoerot	-1,2		-1,2
Voitot ja tappiot rahavirtojen suojauksista	-0,3	0,1	-0,2
Voitot ja tappiot nettosijoitusten suojauksista	-3,5	0,7	-2,8
Myytävässä olevien sijoitusten arvonmuutokset	-0,1	0,0	-0,1
Yhteensä	-5,1	0,8	-4,3

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOS

2009

Milj. EUR	1.1.	Tulos- laskelma	Oma pääoma	Muunto- erot	31.12.
Vahvistetut tappiot ja verohyvitykset	2,1	-0,1		0,0	1,9
Varaukset	0,2	-0,1		0,0	0,1
Eläkevelvoitteet	0,2	0,0		0,0	0,2
Poistoerot	0,2	0,1		0,0	0,2
Konsernin yhdistelytoimenpiteiden ja eliminointien vaikutus	4,3	0,2		0,0	4,5
Muut tilapäiset erot	0,5	0,4	0,0	0,0	0,9
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	7,5	0,5	0,0	0,0	8,0
Poistoerot ja muut verottamattomat varaukset	1,9	0,3	0,0	-0,1	2,1
Varastot	2,0	0,2		-0,1	2,1
Hankittujen nettovarojen käyvän arvon muutokset	1,4	-0,1		0,1	1,4
Muut tilapäiset erot	0,3	-0,1	0,0	0,0	0,2
Laskennalliset verovelat yhteensä	5,6	0,2	0,0	0,0	5,8
Laskennallinen verosaaminen, netto	1,9	0,3	0,0	0,0	2,2

2008

Milj. EUR	1.1.	Tulos- laskelma	Oma pääoma	Muunto- erot	31.12.
Vahvistetut tappiot ja verohyvitykset	2,0	0,1		0,0	2,1
Varaukset	0,2	0,1		0,0	0,2
Eläkevelvoitteet	0,2	0,0		0,0	0,2
Poistoerot	0,3	-0,2		0,0	0,2
Konsernin yhdistelytoimenpiteiden ja eliminointien vaikutus	4,5	-0,2		0,0	4,3
Muut tilapäiset erot	0,8	-0,3	0,1	-0,1	0,5
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	8,0	-0,6	0,1	-0,1	7,5
Poistoerot ja muut verottamattomat varaukset	1,8	0,0		0,0	1,9
Varastot	1,7	0,2		0,2	2,0
Hankittujen nettovarojen käyvän arvon muutokset	1,6	-0,3		0,0	1,4
Muut tilapäiset erot	0,1	0,3	0,0	-0,1	0,3
Laskennalliset verovelat yhteensä	5,3	0,2	0,0	0,2	5,6
Laskennallinen verosaaminen, netto	2,7	-0,8	0,1	-0,2	1,9

Laskennallinen vero on taseessa esitetty nettona IAS 12 mukaisesti. Konsernilla oli 31.12.2009 vahvistettuja tappioita 6,6 milj. euroa (2008: 4,9 milj. euroa), joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska konsernille ei todennäköisesti kerry ennen kyseisten tappioiden vanhenemista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystyttäisiin hyödyntämään. Näistä tappioista 3,9 milj. euroa vanhenee seuraavan viiden vuoden kuluessa (2008: 2,3 milj. euroa).

Konsernissa ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa tytäryhtiöiden jakamat-

tomista voittovaroista, koska voitonjako on konsernin päättävällässä, eikä se ole todennäköistä lähitulevaisuudessa.

Taseeseen sisältyy 1,6 milj. euroa (2008: 1,6 milj. euroa) laskennallisia verosaamia sellaisissa tytäryhtiöissä, joiden tilikauden 2009 tai 2008 tulos on ollut tappiollinen. Näiden laskennallisten verosaamisten kirjaaminen perustuu tulosennusteisiin, jotka osoittavat kyseisten laskennallisten verosaamisten realisoitumisen olevan todennäköistä.

12. AINEELLISET HYÖDYKKEET JA MYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT

2009 Milj. EUR	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1,6	16,4	48,1	9,6	0,9	76,6
Lisäykset		0,3	2,2	2,1	1,9	6,6
Vähennykset		-0,4	-3,8	-3,0	-0,2	-7,4
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾		0,3	0,8	0,0	-1,2	-0,1
Muuntoerot	0,0	0,1	-0,2	-0,1	0,0	-0,2
Hankintameno 31.12.	1,6	16,7	47,1	8,7	1,4	75,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-8,2	-34,8	-4,9		-47,9
Vähennykset		0,1	3,1	2,8		6,0
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾			0,0	0,0		0,0
Tilikauden poistot		-0,7	-3,5	-1,1		-5,4
Arvonalentumiset				-0,9		-0,9
Muuntoerot		-0,1	0,2	0,0		0,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		-8,9	-35,0	-4,2		-48,0
Kirjanpitoarvo 1.1.	1,6	8,2	13,4	4,7	0,9	28,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,6	7,8	12,1	4,5	1,4	27,5

2008 Milj. EUR	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1,7	15,5	46,4	9,4	0,9	73,9
Lisäykset		0,5	3,9	1,4	1,4	7,1
Vähennykset		0,0	-3,5	-0,9	-0,4	-4,8
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾		0,5	0,9	-0,3	-1,1	0,0
Muuntoerot	-0,1	-0,1	0,4	0,1	0,0	0,3
Hankintameno 31.12.	1,6	16,4	48,1	9,6	0,9	76,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-7,4	-33,5	-4,6		-45,4
Vähennykset		0,0	2,8	1,0		3,8
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾		0,1	0,0	-0,1		0,0
Tilikauden poistot		-0,9	-3,7	-1,2		-5,8
Muuntoerot		0,0	-0,4	-0,1		-0,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		-8,2	-34,8	-4,9		-47,9
Kirjanpitoarvo 1.1.	1,7	8,1	12,9	4,8	0,9	28,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,6	8,2	13,4	4,7	0,9	28,7

1) Sisältää siirtoja aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden välillä.

Konsernin aineellisiin hyödykkeisiin kuuluvien koneiden ja laitteiden hankintamenojen vielä poistamatta oleva osa oli 11,5 milj. euroa 31.12.2009 (2008: 12,3 milj. euroa).

RAHOITUSLEASINGSOPIMUKSELLA VUOKRATUT AINEELLISET HYÖDYKKEET

Milj. EUR	2009 Koneet ja kalusto	Rakennukset ja rakennelmat	2008 Koneet ja kalusto
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,1	1,2	0,1
Lisäykset	0,1		0,1
Rahoitusleasingsopimuksella vuokratun aineellisen hyödykkeen osto		-1,2	0,0
Uudelleenryhmittelyt	0,0		0,0
Tilikauden poistot	0,0	-0,1	0,0
Muuntoerot	0,0	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1		0,1
Kertyneet poistot 31.12.	0,0		-0,1
Hankintameno 31.12.	0,2		0,2

Tanskan-jakeluyhtiön rakennuksen rahoitusleasingsopimuksen osto-optio käytettiin lokakuussa 2008.

13. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2009 MiiJ. EUR	Tavaramerkit	Asiakas- suhteet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	11,0	2,0	43,8	5,3	62,0
Lisäykset ²⁾	1,0		0,0	0,1	1,2
Vähennykset				0,0	0,0
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾	0,0	0,0		0,1	0,1
Muuntoerot	0,0	0,2	-0,1	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	11,9	2,2	43,7	5,5	63,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-0,4	-0,6		-3,3	-4,4
Vähennykset				0,0	0,0
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾	0,0			0,0	0,0
Tilikauden poistot		-0,2		-0,2	-0,4
Arvonalentumiset	-0,1				-0,1
Muuntoerot	-0,1	-0,1		0,0	-0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-0,6	-0,9		-3,5	-5,0
Kirjanpitoarvo 1.1.	10,5	1,4	43,8	1,9	57,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	11,3	1,3	43,7	1,9	58,3

2008 MiiJ. EUR	Tavaramerkit	Asiakas- suhteet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4,5	2,2	43,4	5,2	55,3
Lisäykset		0,0	0,0	0,3	0,3
Suffix-tuotemerkin hankinta (katso liitetieto 3)	6,6				6,6
Vähennykset				-0,2	-0,2
Uudelleenryhmittelyt ¹⁾		0,0		0,0	0,0
Muuntoerot	-0,1	-0,2	0,5	0,0	0,1
Hankintameno 31.12.	11,0	2,0	43,8	5,3	62,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-0,4	-0,4		-3,4	-4,3
Vähennykset				0,2	0,2
Tilikauden poistot		-0,2		-0,2	-0,4
Muuntoerot		0,1		0,0	0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-0,4	-0,6		-3,3	-4,4
Kirjanpitoarvo 1.1.	4,1	1,8	43,4	1,9	51,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	10,5	1,4	43,8	1,9	57,6

1) Sisältää siirtoja aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden välillä.

2) Ultrabite-tavaramerkin hankinnasta lisätietoa liitetiedossa 3.

Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät patenteja, lisenssejä ja atk-ohjelmistoja. Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumistappiolla ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudelliseen vaikutusaikanaan, joka vaihtelee kolmesta viiteentoista vuoteen. Useimmista tavaramerkeistä ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Tavaramerkit on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumistappiolla. Liikearvo on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumistappiolla. Liikearvosta ei tehdä poistoja. Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit ja liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

LIKEARVO JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUSAJALTAAN RAJOITTAMATTOMAT TAVARAMERKIT LIKETOIMINTASEGMENTEITÄIN

MiiJ. EUR	Konsernin kalastus- tuotteet	Konsernin muut tuotteet	Kolmansien osapuolien tuotteet	Yhteensä
2009				
Liikearvo	40,5	1,1	2,1	43,7
Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit	10,8	0,0	0,5	11,3
2008				
Liikearvo	40,7	1,1	2,0	43,8
Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit	10,1	0,1	0,4	10,5

LIKEARVON JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUSAJALTAAN RAJOITTAMATTOMIEN TAVARAMERKKIEN ARVONALENTUMISTESTAUS

Konsernia johdetaan yhtenä kokonaisuutena eikä sitä ole organisoitu tai johdettu segmenteittäin. Suurin osa yksiköistä on toiminnassaan riippuvaisia toisistaan, eikä osalla yksiköistä ole omaa tuotanto- tai myyntitoimintaa, eivätkä ne ole siten kykeneviä toimimaan itsenäisesti. IFRS:n mukaan pienin erotettavissa oleva rahavirtaa tuottava yksikkö saa olla kuitenkin enintään niin laaja kuin yhteisön segmenttiraportointiin perustuva toiminnallinen segmentti. Tästä johtuen liikearvo ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit testataan liiketoimintasegmenttitasolla.

Liikearvojen ja tavaramerkkien tasearvojen mahdollinen arvonalentuminen testataan käyttöarvon mukaisesti diskontattujen tulevaisuuden rahavirtojen avulla. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon tekemiin ja hallituksen hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Arvioidut myynti- ja tuotantomäärät on johdettu olemassa olevien tuotannonkijöiden käytöstä. Tärkeimmät arvot ja oletukset, joihin johto perustaa rahavirtaennusteet, liittyvät tuotantomääriin ja katteisiin. Diskonttokorkona käytetään painotettua pääoman kustannusta (WACC) ennen veroja, joka oli 5,0 % vuosina 2008 ja 2009. Sekä vuonna 2008 että 2009 toteutetuissa laskelmissa viiden vuoden ennustejakson jälkeiset kassavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä 0 %:n kasvutekijää. Suoritettujen liikearvojen ja tavaramerkkien arvonalentumistestien perusteella ei ole ollut tarvetta liikearvon arvonalennuksiin vuosina 2009 ja 2008.

Keskeiset muuttujat

Myynti – Konsernin ennustettu myynti perustuu nykyisiin ja tuleviin tuotesortimentteihin sekä jakelu- ja tuotantokapasiteetin hyödyntämiseen. Myyntiennusteen pohjana ovat lisäksi toimialan pitkän aikavälin kasvu ja konsernin strategian edelleen toteuttaminen.

Käyttökate – Konsernin ennustettu käyttökate, liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia, perustuu edellisten vuosien aikana toteutuneisiin katteisiin sekä johdon arvioihin myynnin ja myyntikatteen kehittymisestä. Käyttökatteen kehittämisessä on lisäksi huomioitu yleinen kustannustason nousu.

Diskonttokorko – Diskonttokorkona käytetään painotettua pääoman kustannusta (WACC) ennen veroja. Painotettu pääoman kustannus kuvaa konsernin oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon niiden erilaiset tuottovaateet. WACC:n määrityksessä on otettu todellisen vieraan pääoman koron lisäksi huomioon myös mahdollisen

uudelleenrahoituksen arvioitu lisäkustannus sekä toisaalta se, että konsernin oman pääoman riskikerroin on merkittävästi pienempi kuin Suomen osakemarkkinoilla keskimäärin.

Kasvutekijä – Käytetty kasvutekijä on johdon harkinnan mukaan konservatiivinen verrattuna konsernin toteutuneisiin kasvuprosentteihin viimeisen viiden vuoden aikana.

Herkkyyksianalyysi

Keskeisimmät liikearvon alentumistestaukseen vaikuttavat tekijät ovat ennustettu käyttökate ja diskonttokorko. Yhtiön johdon mielestä minkään keskeisen tekijän todennäköinen muutos ei johtaisi tilanteeseen, jossa kirjanpitoarvo ylittäisi kerrytettävissä olevan rahamäärän. Vaikka ennustettu käyttökate olisi 25 % alaisempi kuin johdon ennuste tai diskonttokorko 5 prosenttiyksikköä johdon laskelmissa käyttämää korkeampi, se ei johtaisi arvonalentumistappion kirjaamiseen. Konsernin kalastustuotteet ja Konsernin muut tuotteet -segmenteissä. Kolmansien osapuolien tuotteet -segmentin ennustetussa käyttökatteessa ja diskonttokorossa joustovara on noin puolet pienempi tilikauden lopun korkeasta käyttöpääoman määrästä johtuen.

14. OSUUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Konsernilla on 33,3 %:n omistusosuus listaamattomassa Lanimo Oü:ssä. Yhtiö valmistaa nahkatuotteita. Lanimo Oü:n kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa tai arvonalentumisia. Lanimo Oü:n tuloslaskelma- ja tasetiedot perustuvat 30.9. päättyneen tilikauden tietoihin raportointiaikatauluerojen vuoksi. 31.12.2008 päättyneen tilikauden tiedot ovat seuraavat: varat 0,1 milj. euroa, velat 0,1 milj. euroa, liikevaihto 0,2 milj. euroa ja tappio 0,0 milj. euroa.

Milj. EUR	2009	2008
Hankintameno 1.1.	0,0	0,0
Lisäykset		0,0
Vähennykset	0,0	
Hankintameno 31.12.	0,0	0,0

TIEDOT LANIMO OÜ:STA

Milj. EUR	Koti- paikka	Varat	Velat	Liike- vaihto	Voitto/ tappio	Omistus- osuus,%
2009	Viro	0,1	0,1	0,2	0,0	33,3
2008	Viro	0,1	0,1	0,2	0,0	33,3

15. MYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

Milj. EUR	2009	2008
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,5	0,6
Lisäykset	0,0	
Käyvän arvon muutokset		-0,1
Vähennykset	-0,2	
Muuntoerot	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,3	0,5

Myytäviissä olevat rahoitusvarat koostuvat listaamattomista osakkeista ja osuuksista, jotka on kirjattu käypään arvoon. Ne listaamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, on kirjattu hankintamenoon vähennettyinä mahdollisilla arvonalentumisilla. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan verovaihtuun huomioon ottaen. Tilikaudella 2009 myytiin BRF Morkullan –kiinteistö Ruotsissa. Myytävissä olevista rahoitusvaroista merkittävin on As Oy Tahkon Eagle.

16. VAIHTO-OMAISUUS

Milj. EUR	2009	2008
Aineet ja tarvikkeet	6,8	9,0
Keskeneräiset tuotteet	8,5	6,3
Valmiit tuotteet	82,1	85,5
Markkina-arvovaruukset	-3,0	-2,4
Yhteensä	94,4	98,4

Vuonna 2009 vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoon sisältyi 3,0 milj. euron suuruinen nettorealisointivaraus (2008: 2,4 milj. euroa).

17. SAAMISET

Milj. EUR	2009	2008
Pitkäaikaiset saamiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	0,1	
Johdannaiset	0,0	
Korottomat		
Muut saamiset	0,2	0,2
Lyhytaikaiset saamiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	0,1	0,0
Johdannaiset	0,1	0,3
Muut saamiset		0,0
Korottomat		
Myyntisaamiset	41,4	44,9
Arvonlisäverosaamiset	0,8	1,4
Etukäteen maksetut vakuutusmaksut	0,1	0,2
Muut siirtosaamiset	1,4	1,7
Muut saamiset	0,7	2,3
Arvonalentumiset myyntisaamisista	-2,5	-2,3
Yhteensä	42,5	48,6

Lyhyestä maturiteetista johtuen lyhytaikaisten saamisten käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa.

Pitkäaikaisten lainasaamisten kesikorko oli 2,44 %. Lyhytaikaisten lainasaamisten kesikorko oli 1,66 % vuonna 2009 (2008: 7,98 %).

Muut lyhytaikaiset korolliset saamiset sisältävät korkosaamiaisia ja talletuksia, joiden maturiteetti on yli kolme kuukautta.

ARVONALENTUMISET MYYNTISAAMISISTA

Milj. EUR	2009	2008
Arvonalentumiset myyntisaamisista 1.1.	2,3	1,8
Lisäykset	0,8	1,0
Vähennykset	-0,6	-0,3
Saadut suoritukset	0,0	0,0
Muuntoerot	0,0	-0,1
Arvonalentumiset myyntisaamisista 31.12.	2,5	2,3

Useimmissa tapauksissa arvonalentuminen tehdään yksilöidysti, kun on olemassa perusteltu näyttö (kuten myyntisaamisten merkittävä viivästyminen sekä epäonnistuneet perintätoimenpiteet tai asiakkaan tunnetuista talousvaikeuksista johtuva korkeampi todennäköisyys maksukyvyttömyydelle), ettei kaikkia saamia saada alkuperäisin ehdoin. Muista saamisista ei ole kirjattu arvonalentumisia.

18. RAHAVARAT

Milj. EUR	2009	2008
Käteinen raha ja pankkitilit	27,4	28,7
Pankkitalletukset	1,6	1,9
Yhteensä	29,0	30,6

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Pankeista saadut tililuotot sisältyvät taseen lyhyt-aikaisiin korollisiin lainoihin.

Rahavarojen käypä arvo ei poikkea oleellisesti tasearvosta.

19. OSAKKEENOMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA

Milj. EUR	2009	2008
Osakepääoma 1.1.	3,6	3,6
Osakepääoma 31.12.	3,6	3,6
Ylikurssirahasto 1.1.	16,7	16,7
Ylikurssirahasto 31.12.	16,7	16,7
Arvonmuutosrahasto 1.1.	-0,3	0,0
Voitot ja tappiot rahavirran suojauksista, verovaikutus huomioituna	-0,1	-0,2
Myytavissä olevien sijoitusten arvomuutokset, verovaikutus huomioituna		-0,1
Arvonmuutosrahasto 31.12.	-0,3	-0,3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	4,9	4,9
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	4,9	4,9
Omat osakkeet 1.1.	-0,9	
Omien osakkeiden hankinta	-0,6	-0,9
Omat osakkeet 31.12.	-1,4	-0,9
Vapaa pääoma 1.1.	77,7	70,9
Muuntoerot	1,3	-1,2
Voitot ja tappiot nettosijoitusten suojauksista, verovaikutus huomioituna	0,2	-2,8
Maksetut osingot	-7,5	-6,9
Osakeperusteiset maksut	0,1	0,1
Muut muutokset	0,0	0,0
Tilikauden voitto	12,1	17,7
Vapaa pääoma 31.12.	84,0	77,7

Niissä tapauksissa, joissa optio-oikeuksista on päätetty vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana, optioihin perustuvista osakemerkinnöistä saadut rahan suoritus on kirjattu (mahdollisilla transaktiokuluilla oikaistuna) osakepääomaan (nimellisarvo) ja ylikurssirahastoon. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan. Uuden osakeyhtiölain (21.7.2006/624) voimaantulon jälkeen (1.9.2006) päätettyjen optio-ohjelmien perusteella tehdyistä osakemerkinnöistä saadut maksut merkitään kokonaisuudessaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Konsernilla ei ole uuden osakeyhtiölain voimaantulon jälkeen päätettyjä optiojärjestelyjä.

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet kurssierot ja kurssierot sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön. Myös ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyvät käyvän arvon muutokset sisältyvät muunto-

eroihin, silloin kun suojauslaskennan edellytykset täyttyvät. Arvonmuutosrahasto sisältää myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojaukseen käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset. Konsernin hankkimat omat osakkeet niihin suoraan liittyvine menoineen kirjataan konsernitiilinpäätöksessä oman pääoman vähennykseksi.

OSINGOT

Tarkemmat tiedot osingoista löytyvät liitetiedosta 31.

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Yhtiön maksettu ja kauppakasteriin merkitty osakepääoma 31.12.2009 oli 3,6 milj. euroa ja osakemäärä 39 468 499 (2008: 39 468 449). Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,09 euroa.

OMAT OSAKKEET

Hallitus päätti kokouksessaan 23.4.2008 yhtiökokouksen 3.4.2008 antaman valtuutuksen perusteella aloittaa omien osakkeiden hankinnan. 31.12.2008 Rapalan hallussa oli 212 665 kappaletta omia osakkeita. Omien osakkeiden osuus yhtiön kaikkien osakkeiden lukumäärästä ja äänimäärästä oli 0,5 % 31.12.2008. Takaisin ostettujen osakkeiden keskihinta tammi-joulukuussa 2008 oli 4,01 euroa.

Yhtiökokouksen 3.4.2008 antaman valtuutuksen perusteella hallitus jatkoi omien osakkeiden hankintaa alkuvuonna 2009, ja yhtiökokouksen 7.4.2009 valtuuttamana omien osakkeiden hankinta jatkui edelleen vuoden 2009 loppuun asti. Joulukuun 2009 lopussa Rapalan hallussa oli 340 344 omaa osaketta, joiden osuus yhtiön koko osake- ja äänimäärästä oli 0,9 %. Takaisin ostettujen osakkeiden keskihinta tammi-joulukuussa 2009 oli 4,31 euroa.

OSAKEPÄÄOMAN MUUTOKSET VUOSINA 2008–2009

Osakepääomassa ei tapahtunut muutoksia vuosina 2008 ja 2009.

HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Huhtikuussa 2007 pidetyn yhtiökokouksen antaman valtuutuksen mukaisesti hallitus voi päättää osakkeiden antamisesta osakeannilla tai antamalla optioita tai osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Annettavien uusien osakkeiden määrä, mukaan lukien optioiden tai erityisten oikeuksien perusteella saatavat osakkeet, voi olla enintään 10 000 000 osaketta. Tämä valtuutus sisältää hallitukselle oikeuden määrätä kaikista osakeannin sekä optioiden ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista, mukaan lukien oikeuden osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poikkeamiseen. Tämä valtuutus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Hallitus on myös valtuutettu päättämään enintään 2 000 000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaaseen pääomaan kuuluvilla varoilla. Osakemäärä on alle 10 % yhtiön kaikista osakkeista. Osakkeet hankitaan NASDAQ OMX Helsingin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä hankintahetken markkinahintaan. Osakkeet hankitaan ja maksetaan NASDAQ OMX Helsingin sääntöjen ja kulloinkin soveltuviin osakekaupan maksuaikaa ja muita maksuehtoja koskevien sääntöjen mukaisesti. Tämä valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Tarkemmat tiedot osakeperusteisista maksuista löytyvät liitetiedosta 29.

20. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA JOHTUVAT VELVOITTEET

Konsernilla on pääosin maksupohjaisia eläkejärjestelyitä. Konsernissa on etuuspohjaisia eläkejärjestelyitä ainoastaan Ranskassa ja Ruotsissa. Ranskan eläkejärjestelyissä eläke-etuuden suuruus eläkkeellejäämishetkellä määritetään palkan ja työssäolovuosien perusteella. Ranskan vastuut ovat rahastoimattomia. Ruotsissa eläkejärjestelyistä Alectassa vakuutetut ITP-järjestelyt ovat luonteeltaan etuuspohjaisia usean työnantajan järjestelyjä. Näistä Ruotsin järjestelyistä ei ole ollut mahdollista saada riittäviä tietoja vastuiden ja varojen jakamiseksi työnantajittain, ja koska ne eivät ole konsernin kannalta merkittäviä, ne on tilinpäätöksessä käsitelty maksupohjaisina. Vuonna 2008 etuuspohjainen eläkejärjestely oli myös Kanadassa, jossa konsernin tytäryhtiön toimitusjohtajan lisäeläkejärjestely oli rahastoituu etuuspohjainen järjestely. Konsernissa ei ole vastuita muista työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista. Konsernin kotimaisten yhtiöiden henkilöstön eläketurva on järjestetty TYEL-vakuutuksella eläkevakuutusyhtiössä. Työsuhte-etuuksista johtuvat velvoitteet sisältävät myös Ranskan työntekijöille maksettavan pitkäaikaisen voitto-osuuden.

KULUT TULOSLASKELMASSA

Milj. EUR	2009	2008
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	-0,2	-0,1
Korkomenot	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	0,0	0,0
Järjestelyn supistamisen tai velvoitteen täyttämisen vaikutukset		0,0
Yhteensä	-0,2	-0,1

VELVOITTEET TASEESSA

Milj. EUR	2009	2008
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo		0,1
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo		-0,1
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	1,0	0,7
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot	0,0	-0,0
Nettomääräinen velka	1,0	0,8

TASEEN TÄSMÄYTYS

Milj. EUR	2009	2008
Velvoitteet 1.1.	0,8	0,7
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	0,2	0,1
Korkomenot	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	0,0	0,0
Järjestelyn supistamisen tai velvoitteen täyttämisen vaikutukset	0,0	0,0
Maksetut kannatusmaksut		-0,1
Velvoitteet 31.12.	1,0	0,8

JÄRJESTELYYN KUULUVIEN VAROJEN MUUTOS

Milj. EUR	2009	2008
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 1.1.	0,1	0,1
Maksusuoritukset järjestelyihin		0,0
Järjestelyistä maksetut suoritukset	-0,1	
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto		0,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo 31.12.		0,1

OLETTAMUKSET

%	2009 Ranska	2008 Kanada	2008 Ranska
Diskonttokorko	5,0	5,3	6,0
Palkkatason nousu	2,5	0,0	2,5
Vuotuinen inflaatio	2,0	2,5	2,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto		6,0	

MÄÄRÄT TILIKAUDELTA JA NELJÄLTÄ EDELLISELTÄ TILIKAUDELTA

Milj. EUR	2009	2008	2007	2006	2005
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo		0,1	0,1		
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo		-0,1	-0,1		
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	1,0	0,7	0,7	0,9	0,8
Kokemukseen perustuvat tarkistukset järjestelyn velkoihin	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,0

Konserni ennakoii, että maksuja etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin suoritetaan 0,0 milj. euroa vuonna 2010.

21. VARAUKSET

Milj. EUR	2009	2008
Uudelleenjärjestelyvaraukset		
Varaukset 1.1.		3,2
Lisäykset	0,0	
Käytetyt varaukset		-3,2
Muuntoerot		0,1
Varaukset 31.12.	0,0	
Takuuvaraukset		
Varaukset 1.1.	0,0	0,1
Käyttämättömien varausten peruutukset	0,0	0,0
Varaukset 31.12.	0,0	0,0
Muut varaukset		
Varaukset 1.1.	0,1	0,1
Lisäykset	0,0	0,1
Käytetyt varaukset	-0,1	-0,1
Varaukset 31.12.	0,0	0,1
Pitkäaikaiset	0,0	0,0
Lyhytaikaiset	0,0	0,1
Varaukset yhteensä	0,1	0,2

Muut varaukset koostuvat erilaisista varauksista, jotka eivät yksittäisinä erinä ole merkittäviä. Lyhytaikaisten varausten odotetaan realisoituvan 12 kuukauden sisällä, ja pitkäaikaisten varausten odotetaan realisoituvan pidemmän ajan kuluessa.

22. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA JA JOHDANNAISSOPIMUKSET

Konsernin rahoitusriskien hallinnan ensisijainen tavoite on vähentää rahoitusmarkkinoiden hintavaihteluiden ja muiden epävarmuustekijöiden vaikutusta konsernin tulokseen, kassavirtaan ja taseeseen sekä ylläpitää riittävää maksuvalmiutta. Konsernin hallitus on hyväksynyt konsernin riskienhallinnan periaatteet ja konsernin toimitusjohtaja vastaa yhdessä konsernin talousjohdon kanssa rahoitusriskien hallinnan kehittämisestä ja toteuttamisesta.

Konserni jatkoi vuoden 2009 aikana riskienhallintaprosessiensa kehittämistä. Konsernijohdon riskienhallintaorganisaatio, joka koostuu konsernin talous- ja rahoitusjohtajasta (CFD), rahoitusjohtajasta ja riskienhallintajohtajasta, seuraa rahoitusriskejä jatkuvasti ja tekee tarvittavia päätöksiä konsernin rahoitusriskiposition hallitsemiseksi. Maailmantalouden ja rahoitusmarkkinoiden globaalit ongelmat jatkuivat vuoden 2009 aikana, minkä seurauksena esimerkiksi valuuttakurssi-, korko-, likviditeetti- ja vastapuolen maksukyvyttömyysriskien jatkuvan seurannan ja hallinnan tärkeys edelleen korostui.

Rahoitusriskit jaetaan markkina-, luotto- ja maksukyvyttömyys sekä likviditeettiriskeihin. Liitetiedossa käsitellään myös konsernin pääomarakenteen hallintaa.

MARKKINARISKIT

Konsernin markkinariskit aiheutuvat pääasiassa valuuttakurssi- ja korkovaihtelusta. Näillä muutoksilla voi olla huomattava vaikutus konsernin tulokseen, kassavirtaan ja taseeseen. Konserni on myös altis tiettyjen hyödykemerkkinoilla hinnoiteltujen raaka-aineiden, lähinnä metallien ja muovien, hinnanvaihteluille.

1. Valuuttariski

Suuri osa konsernin myynnistä on euroissa ja Yhdysvaltain dollareissa. Myös huomattava osa kuluista on euroissa, Yhdysvaltain dollareissa, Hongkongin dollareissa sekä Kiinan renminbeissä. Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa säännöllisesti konsernin ulkomaanvaluuttamäärien myyntien ja kulujen

suhdetta kuten myös avainvaluuttojen kehitystä. Eri valuuttamääräiset tuotot ja kulut netottavat toisiaan tiettyyn määrän asti muodostaen tältä osin luonnollisen suojauksen. Konserni on päättänyt olla suojaamatta systemaattisesti kaikkia transaktioita ja avoimia positiota ja keskittynyt keskeisten valuuttojen, erityisesti Yhdysvaltain dollarin, tuloslaskelmavaikutuksen suojaamiseen dynaamisesti markkinatilanteen mukaan.

Konserni käyttää valuuttajohdannaisia vähentääkseen valuuttakurssimuutosten negatiivisia vaikutuksia myyntiin ja ostoihin sekä ennustettuihin kassavirtoihin ja yhtiön sitoumuksiin. Valuuttajohdannaiset ovat pääosin lyhytaikaisia ja niiden tarkoituksena on suojata osaa seuraavan kauden valuuttamääräisistä myynneistä tai ostoista. Käytetyt instrumentit voivat olla termiinisopimuksia, optiosopimuksia tai yhdistelmäinstrumentteja. Liiketoimintayksiköt tekevät suurimman osan valuuttasuojauksistaan konsernin emoyhtiötä vastaan. Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa konsernin kokonaisriskipositiota ja tekee ulkoisia johdannaisopimuksia hallituksen ja toimitusjohtajan linjausten mukaisesti.

Konserni ei sovelle IAS 39 -standardia (suojauslaskenta) myyntien ja ostojen suojaamiseksi otettuihin valuuttajohdannaisiin. Johdannaisien käytön tarkoituksena on vähentää markkinahintojen muutoksen negatiivista vaikutusta nettotulokseen sekä liiketoiminnan ja rahoituksen kassavirtoihin. Kaikki johdannaiset arvostetaan käypään arvoon kaupantekopäivänä ja uudelleen arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Suojauksen kohteena oleva ulkomaanvaluuttamääräinen transaktio toteutuu kuitenkin vasta myöhempänä ajankohtana. Kun IAS 39 -standardia (suojauslaskenta) ei sovelleta, johdannaiset aiheuttavat ajoituseroja konsernin kurssivoittojen/-tappioiden ja myyntien/ostojen välille.

Tilinpäätöspäivänä konsernin käyttämät valuuttajohdannaiset olivat lyhytaikaisia nollakustanteisia optiopari-instrumentteja, joihin ei sovelleta IAS 39 -standardia. Optioparien käyvät arvot määritellään pankilta saatavien Black and Scholes -mallin mukaisten markkina-arvostusten mukaisesti. Kaikki valuuttajohdannaisien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Vuonna 2009 valuuttajohdannaisilla oli 0,4 milj. euron (2008: 0,1 milj. euroa) tulosvaikutus. Valuuttajohdannaisien käyvät arvot on esitetty osiossa 4. Johdannaiset.

Koska konsernilla on ulkomaanvaluuttamääräisiä myyntejä sekä ostoja ja

toimintoja useassa maassa, konsernilla on ulkomaanvaluuttamääräisiä saamia ja velkoja. Nämä arvostetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja tämän seurauksena ne ovat alttiita valuuttakurssimuutoksille. Riippuen siitä, liittyykö valuuttamääräinen saaminen tai velka myynteihin ja ostoihin tai rahoituseriin, valuuttakurssivoitot/-tappiot kirjataan tuloslaskelmaan joko liikevoiton ylä- tai alapuolelle.

Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa säännöllisesti ulkomaanvaluuttamäärien saamisten ja velkojen suhdetta ja kasvattaa tai vähentää suojausta, jos se on tarpeellista ja taloudellisesti mahdollista toteuttaa.

Konsernin ulkoiset velat ovat useassa vieraassa valuutassa ja konserni pyrkii osittain suojaamaan näillä veloilla samoissa valuutoissa olevia lainasaamia ja myyntisaamia sekä nettotulosta. Näiden erien valuuttakurssivaikutukset eivät kuitenkaan aina kohtaa samassa osassa tuloslaskelmaa. Suojauksen tarkoituksena on kuitenkin vähentää kurssivaihteluiden vaikutusta konsernin nettotulokseen ja omaan pääomaan.

Konsernilla on nettosijoituksia tytäryhtiöihin, joiden oma pääoma on vieraassa valuutassa ja siksi altis valuuttakurssimuutoksille muunnettaessa niitä euroiksi. Vuonna 2009 konserni jatkoi nettosijoituksiensa osittaista suojaamista USD-, AUD-, JPY- ja NOK valuutteisissa tytäryhtiöissään käyttämällä tähän tarkoitukseen vastaavassa valuutassa olevia lainoja. Suojaussuhteet käsitellään IAS 39 -standardin mukaisesti ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen tehokkuus suojauksena, mikä tarkoittaa, että valuuttakurssivaikutuksen tehokas osa kirjataan suoraan omaan pääomaan. Konsernin tytäryhtiöiden ei-euromääräisen oman pääoman kokonaismäärä oli 100,8 miljoonaa euroa 31.12.2009 (2008: 86,2 milj. euroa), josta 18,4 % oli 31.12. mukana nettosijoitusten suojauksessa. Jos valuuttoja, jotka ovat ERM II:n mukaisesti sidoksissa euroon (DKK, EEK, LTL ja LVL), ei oteta huomioon, suojausaste oli 23,4 %.

Merkittävimmät nettosijoitusten suojauksen ulkopuolelle jäävät ei-euromääräiset omat pääomat ovat HKD-, EEK- ja CAD-valuutoissa.

Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa säännöllisesti ulkomaisten nettosijoitusten määrää ja päättää nettosijoitusten suojaustoimenpiteistä.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden nettoinvestointien suojaukset

	2009						2008					
	Netto- investointi yhteensä (Milj. valuutta)	Suojauksessa käytetyt lainat (Milj. valuutta)	Netto- investointi yhteensä (Milj. EUR)	Suojauksessa käytetyt lainat (Milj. EUR)	Suojaus- aste (%)	Kirjattu oman pääoman muuntoeroihin (Milj. EUR)	Netto- investointi yhteensä (Milj. valuutta)	Suojauksessa käytetyt lainat (Milj. valuutta)	Netto- investointi yhteensä (Milj. EUR)	Suojauksessa käytetyt lainat (Milj. EUR)	Suojaus- aste (%)	Kirjattu oman pääoman muuntoeroihin (Milj. EUR)
Ei-euro valuutat												
USD	34,1	21,4	23,7	14,9	62,8	0,6	31,6	6,0	22,7	4,3	19,0	-3,7
AUD	5,6	2,0	3,5	1,2	35,7	-0,3	5,5	2,0	2,7	1,0	36,3	0,1
NOK	16,3	16,0	2,0	1,9	98,4	-0,1	15,2	6,0	1,6	0,6	39,4	0,3
JPY	127,8	75,0	1,0	0,6	58,7	0,0	108,3	75,0	0,9	0,6	69,2	-0,1
Muut			70,7			0,0			58,3			0,0
Yhteensä			100,8	18,6	18,4	0,3			86,2	6,5	7,6	-3,5

Altistuminen transaktioiden valuuttakurssiriskille

Valuuttakurssiriski yhtiössä, joiden raportointivaluutta poikkeaa analysoitavasta valuutasta. Valuuttojen välillä vallitsevia kytköksiä ei ole huomioitu, vaan esimerkiksi Yhdysvaltojen dollari ja Hongkongin dollari katsotaan tässä analyysissä erillisiksi valuutoiksi. Tase-erät sisältävät sekä konsernin ulkoiset että sisäiset erät. Tuloslaskelman erät eivät sisällä konsernin sisäisiä transaktioita siltä osin kuin raportoitava valuutta on molemmille osapuolille vieras eikä transaktio näin ollen altista konsernia valuuttakurssiriskille. Muiden valuuttojen positiot ovat pienempiä.

Milj. EUR	2009			2008		
	USD	CNY	EUR	USD	CNY	EUR
Valuuttamääräiset myyntisaamiset 31.12.	10,5	0,1	14,0	7,6	0,1	11,9
Valuuttamääräiset ostovelat 31.12.	-9,6	-3,0	-2,6	-14,6	-2,1	-2,7
Valuuttamääräiset lainasaamiset 31.12.	8,7	1,0	0,1	11,5	0,7	0,6
Valuuttamääräiset lainat 31.12. ¹⁾	-14,9		-6,7	-33,4		-6,5
Valuuttamääräiset rahavarat 31.12.	7,3	0,2	0,9	8,3	0,4	2,9
Nettoriski taseessa 31.12.	2,1	-1,6	5,8	-20,5	-0,9	6,1
Toteutunut valuuttamääräinen myynti 1.1.-31.12.	38,7	1,2	0,9	42,3		0,4
Toteutuneet valuuttamääräiset kulut 1.1.-31.12.	-42,4	-16,0	-14,3	-49,4	-17,0	-12,8
Nettoriski tuloslaskelmassa 1.1.-31.12.	-3,7	-14,8	-13,4	-7,1	-17,0	-12,4
Valuuttatermiinit 31.12. ²⁾	7,1			7,2		
Nettoriski	5,5	-16,4	-7,6	-20,5	-17,9	-6,2

1) Ei sisällä ulkomaisten tytäryhtiöiden nettoinvestointien suojauksessa käytettyjä lainoja.

2) Valuuttatermiineillä on suojattu osa valuuttamääräisistä ostoista.

Herkkyysanalyysi

USD:n, HKD:n, CNY:n, AUD:n, NOK:n, CAD:n, SEK:n ja RUB:n 10 % heikentymisen (suhteessa euroon) vaikutus euroissa perustuen seuraaviin oletuksiin ja tekijöihin:

- Herkkyysanalyysi perustuu yksittäisen analysoitavan valuutan arvonmuutoksen vaikutukseen olettaen muiden tekijöiden (ml. muiden valuuttojen arvot) pysyvän muuttumattomina. Valuuttojen välillä mahdollisesti vallitsevia kytköksiä ei ole huomioitu.
- Muutos lasketaan suhteessa tilinpäätöspäivänä vallinneisiin tuloslaskelma- ja tasekurssiin.
- Analyysi sisältää analysoitavassa valuutassa 1.1.-31.12. tehtyjen tuloslaskelmatransaktioiden vaikutuksen yhtiössä, joiden raportointivaluutta poikkeaa analysoitavasta valuutasta (ns. transaktiovaikutus), sekä yhtiössä joiden tuloslaskelman raportointivaluutta vastaa analysoitavaa valuuttaa (ns. translaatiovaikutus). Analyysissä on huomioitu 31.12. voimassa olleet valuuttasuojaukset. Tuloslaskelmatransaktioiden analyysissä konsernin sisäiset analysoitavassa valuutassa tapahtuvat transaktiot netottuvat pois.
- Herkkyysanalyysi pitää sisällään taseeseen 31.12. merkittyjen merkittävimpien valuuttamääräisten rahoitusvarojen- ja velkojen arvostamisen vaikutuksen yhtiössä, joiden raportointivaluutta poikkeaa analysoitavasta valuutasta. Tase-erät sisältävät sekä konsernin sisäiset että ulkoiset erät. Tase-erien analyysissä on huomioitu 31.12. voimassa olleet nettoinvestointien suojaukset.
- Herkkyysanalyysi pitää sisällään analysoitavassa valuutassa raportoivien tytäryhtiöiden 31.12. oman pääoman translaation vaikutuksen, ottaen huomioon 31.12. voimassa olleet nettoinvestointien suojaukset.
- Analyysin verovaikutus on laskettu koko konsernin efektiivisen veroasteen mukaisesti. Oman pääoman muuntoeroista ei lasketa verovaikutusta.
- Vertailutietoja on tarkennettu ottamalla huomioon verojen sekä rahavarojen vaikutus.
- Muiden valuuttojen keskimääräinen vaikutus on pienempi kun tässä analysoitavissa valuutoissa.

Milj. EUR	2009									2008						
	USD	HKD	CNY	AUD	NOK	CAD	SEK	RUB	USD	HKD	CNY	AUD	NOK	CAD	SEK	RUB
Liikevoitto	-0,8	0,5	1,8	-0,3	-0,7	-0,7	-0,7	-1,7	0,6	0,7	1,9	-0,5	-0,7	-0,7	-0,5	-1,9
Tilikauden voitto (verovaikutus huomioituna)	-0,6	0,4	1,2	-0,4	-0,9	-0,5	-0,6	-1,2	1,5	0,6	1,3	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4	-1,3
Oma pääoma (verovaikutus huomioituna) ³⁾	-1,1	-1,6	0,0	-0,3	-0,1	-1,0	-0,3	-0,5	-2,0	-1,7	0,0	-0,2	-0,1	-0,9	-0,3	-0,5

3) Ei sisällä tilikauden voiton vaikutusta.

10 %:n vahvistumisella olisi sama, mutta vastakkainen vaikutus lukuun ottamatta USD:a, jonka 10 % vahvistumisella olisi käytetyistä suojausinstrumenteista johtuen 0,0 milj. euroa pienempi käänteinen vaikutus liikevoittoon ja tilikauden voittoon kuin yllä on esitetty.

2. Korkoriski

Konsernilla on ulkoisia korollisia lainoja ja korkojohdannaisia, joissa korko on muuttuva ja kytketty markkinakorkoihin. Näin ollen konserni on altistunut muutoksille markkinakoroissa.

Mlj. EUR	2009		2008	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Kiinteäkorkoiset lainat rahoituslaitoksilta	0,1	0,1	0,1	0,2
Kiinteäkorkoinen eläkelaina	8,2	3,8	4,0	1,0
Vaihtuvakorkoiset lainat rahoituslaitoksilta	27,2	49,8	38,3	72,7
Vaihtuvakorkoinen yritystodistusohjelma		19,0		4,0

Konsernin lainat ovat pääosin euroissa ja Yhdysvaltain dollareissa, jotka muodostavat merkittävän osan koko korkoriskistä. Konsernin lainat hoidetaan lähes täysin konsernin emoyhtiön kautta, joka täten hallitsee konsernin kokonaiskorkoriskiä. Konsernin korkoasemaa seurataan kassavirtariskinä ja käyvän arvon riskinä. Konsernin riskienhallintaorganisaatio analysoi säännöllisesti konsernin korkoriskiasemaa ja sopii tarvittavista toimenpiteistä. Näitä toimenpiteitä voivat olla vieraan pääoman valuuttajakauman muuttaminen, valinta eri lainarahoituslähteiden välillä, koronmääräytymisjakson muuttaminen sekä korkoriskin hallintaan pyrkivien johdannaisopimusten tekeminen. Konsernilla ei ole vakiintunutta käytäntöä siitä, miten koronmääräytymisjaksot hajautetaan, vaan tämä päätetään vallitseviin markkinaolosuhteisiin pohjautuen.

Suurimmalla osalla konsernin korollisista veloista koronmääräytymisjakso on alle yhden vuoden. 12,2 milj. euroa konsernin lainoista on sidottu kiinteään tai vähintään 12 kuukauden koronmääräytymisjaksoon. Tällä pyritään korkoriskin hajauttamiseen ja alhaisempien korkotasojen hyödyntämiseen. Vuonna 2008 korkoriskiä hajautettiin ottamalla eläkelaina, jonka korko on sidottu viideksi vuodeksi.

Korkoriskiä voidaan hallita myös käyttämällä koronvaihtosopimuksia, joissa konserni maksaa kiinteää korkoa ja vastaanottaa vaihtuvaa korkoa. Vuoden 2009 aikana korkoriskin hajauttamista jatkettiin tekemällä uusia koronvaihtosopimuksia vuosille 2009-2013. Konsernilla on 31.12. voimassa 14 koronvaihtosopimusta, joista 13 täyttää IAS 39:n mukaisen rahavirran suojauksen ehdot. Korkojohdannaisien markkinahintaan perustuva käypä arvo saadaan pankilta. Korkojohdannaisilla oli vuonna 2009 0,0 milj. euron tuloslaskelmavaikutus (2008: 0,0 milj.euroa) ja -0,1 milj. euron vaikutus omaan pääomaan (2008: -0,3 milj. euroa). Korkojohdannaisien käyvät arvot löytyvät kohdasta 4. Johdannaiset.

Herkkyyksianalyysi

Vaihtuvakorkoisten velkojen ja koronvaihtosopimusten vaikutus tilikauden voittoon ja omaan pääomaan, jos korko nousee yhden prosenttiyksikön. Herkkyyksianalyysi perustuu seuraaviin oletuksiin ja tekijöihin:

- Muiden muuttujien, erityisesti valuuttakurssien, oletetaan pysyvän muuttumattomina.
  - Herkkyyksianalyysi tehdään suhteessa 31.12. sovellettuihin korkoihin.
  - Herkkyyksianalyysi pitää sisällään 31.12 voimassa olleet vaihtuvakorkoiset velat sekä koronvaihtosopimukset.
  - Koronvaihtosopimusten herkkyyksianalyysi perustuu pankilta saatuihin laskelmiin.
  - Herkkyyksianalyysin verovaikutus on laskettu konsernin keskimääräisen efektiivisen veroasteen mukaisesti.
- Myös vertailutietoja on tarkennettu ottamalla huomioon verojen vaikutus.

Mlj. EUR	Tilikauden voitto (verovaikutus huomioituna)	2009 Oma pääoma (verovaikutus huomioituna) ⁴⁾	Tilikauden voitto (verovaikutus huomioituna)	2008 Oma pääoma (verovaikutus huomioituna) ⁴⁾
	Vaihtuvakorkoiset lainat rahoituslaitoksilta	-0,6	1,2	-0,8
Vaihtuvakorkoinen yritystodistusohjelma	-0,1		0,0	

4) Ei sisällä tilikauden voiton vaikutusta.

3. Muut markkinariskit

Konserni ostaa joitakin raaka-aineita, joiden hinta määräytyy säädellyillä markkinoilla. Näihin kuuluvat hyödykemetallit kuten kupari, sinkki ja lyijy, sekä eräät muovit. Näiden ostojen arvo on yhä melko alhainen ja toimenpiteet, joilla hintariskiä hallitaan, tehdään paikallisesti kussakin tuotantoyksikössä. Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa myös näiden raaka-aineiden hintakehitystä. Tällä hetkellä raaka-aineiden hintoja ei suojata johdannaisinstrumentein, mutta tätä mahdollisuutta tutkittiin vuoden 2008 aikana.

Konserni ei omista sellaisia julkisesti noteerattuja osakkeita tai arvopapereita, jotka olisivat alttiina markkinariskeille. Konsernin myytävissä olevat sijoitukset eivät ole merkittäviä ja koostuvat sijoituksista kiinteistöihin sekä muista listaamattomista osakkeista, joille ei ole saatavilla selkeää markkinahintaa.

4. Johdannaiset

Mlj. EUR	2009			2008		
	Valuutta- termiinit	Koron- vaihto- sopimukset	Yhteensä	Valuutta- termiinit	Koron- vaihto- sopimukset	Yhteensä
Nimellisarvo	7,1	98,0	105,0	7,2	14,1	21,3
Positiiviset käyvät arvot	0,1	0,0	0,2	0,3	0,0	0,3
Negatiiviset käyvät arvot		0,5	0,5		0,4	0,4
Käyvät nettoarvot	0,1	-0,5	-0,3	0,3	-0,4	-0,1

Valuuttatermiinit erääntyvät seuraavan 12 kuukauden aikana. Koronvaihtosopimusten, jotka ovat voimassa ja päätyvät vuosina 2010-2013, diskonttaamattomat nettoraahavirrat erääntyvät 31.12. vallinneiden korkojen ja valuuttakurssien mukaisesti laskettuna seuraavasti: -1,0 milj. euroa vuonna 2010, -1,0 milj. euroa vuonna 2011, -1,3 milj. euroa vuonna 2012 ja -1,1 milj. euroa vuonna 2013.

LIKVIDITEETIRISKI

Konsernin kassavirran kausiluontoisuus on yleensä melko ennustettavissa ja konsernin talousjohto seuraa konsernin maksuvalmiutta konsernitilijärjestelmän ja kuukausittaisen rahavirta- ja likviditeettiraportoinnin avulla.

Konsernin talousjohto hankkii pääosan konsernin korollisesta vieraasta pääomasta keskitetysti. Likviditeetti- ja jälleenrahoitusriskejä pyritään vähentämään lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman ja riittävien rahoitusreservien avulla. Vuodesta 2007 lähtien konsernin kassanhallinnan joustavuutta on lisätty 25 miljoonan euron kotimaisella yritystodistusohjelmalla, jota yhdessä konsernin luottolimiittien kanssa käytetään tasapainottamaan konsernin kassavirran kausiluonteisuutta. Konsernin talous- ja rahoitusjohtaja (CFO) ja rahoitusjohtaja päättävät liikkeeseen laskettavien yritystodistusten määrän ja erääntymisajan- kohdan pohjautuen ennustettuihin kassavirtoihin, yritystodistusmarkkinoiden tilanteeseen ja vallitseviin korkoihin. Yritystodistusten uusiminen niiden erääntymisessä muodostaa likviditeettiriskin, jota hallitaan pitämällä riittävästi muita likviditeettireservejä eräpäivinä.

Vuonna 2009 jatkunut rahoitusmarkkinoiden epävarmuus heijastui edelleen myös kotimaisille yritystodistusmarkkinoille vaikeuttaen aika-ajoin konsernin yritystodistusten myyntiä. Verrattuna vuoteen 2008 tilanne kuitenkin kehittyi positiiviseen suuntaan yleisen markkinatilanteen paranemisen ja laajentuneiden jakelukanavien ansiosta.

Vuonna 2009 konserni jatkoi TYEL-takaisinlainauksen hyödyntämistä konsernin likviditeetin joustavuuden lisäämiseksi ja korkoriskin hajauttamiseksi. Myös kansainvälisen konsernitilijärjestelmän (cash pooling) laajentamista jatkettiin.

Konsernin vuonna 2006 uudistettuun rahoituspakettiin liittyi tavanomaisia kovenantteja liittyen muun muassa yritysjärjestelyihin, liiketoiminnan jatkamiseen, varojen luovuttamiseen ja rahoituspaketin ulkopuolisiin vastuihin sekä konsernin taloudellisiin tunnuslukuihin, kuten investointeihin, omavaraisuus- ja velkaantumistasoihin, korollisen nettovelan ja EBITDAn suhteeseen sekä kassavirran ja velanhoitokustannusten suhteeseen. Konserni neuvotteli uudelleen pankkilainojensa kovenantit vuoden 2009 toisen neljänneksen aikana saaden lisäjousta kassavirtakovenanttiinsa vuoden 2009 lopun ja 2010 ensimmäisen neljänneksen ajaksi sekä eräitä muita hyötyjä. Muutoksesta aiheutui lainamarginaalin maltillinen korotus sekä kahden vähemmän merkittävän kovenantin lieviä tiukentumisen. Hallitus ja konsernin johto seuraavat kovenanttien ehtojen täyttymistä kuukausittain. Konserni ei näe, että pankkilainojen kovenantit aiheuttaisivat uhkia sen likviditeetille lähitulevaisuudessa.

Konsernin käyttämättömät luottolimitit 31.12.2009 olivat 46,6 milj. euroa. Pääosa konsernin luottolimiiteistä on osa konsernin vuonna 2006 uudistettua rahoituspakettia ja erääntyy vuonna 2013. Konsernin kotimaisen yritystodistusohjelman käyttämätön osa 31.12.2009 oli 6,0 milj. euroa (2008: 21,0 milj. euroa).

Konsernin rahoitusvelkojen erääntymisajat

Konsernin rahoitusvelkojen sopimukseen perustuvat rahavirrat, jotka sisältävät korkomaksut.

2009

Milj. EUR	Kirjanpito- arvo	Rahoitus- velkoja ²⁾	Sopimukseen perustuvat rahavirrat	2010	2011	2012	2013	2014	Myö- hemmin	Yhteensä
Korolliset velat										
Lainat rahoituslaitoksilta ¹⁾	77,2	77,2	78,7	50,7	10,1	9,9	8,0			78,7
Eläkelainat	12,0	12,0	12,5	4,1	4,0	3,4	1,0			12,5
Yritystodistusohjelma	19,0	19,0	19,0	19,0						19,0
Rahoitusleasing	0,1	0,1	0,1	0,1						0,1
Muut korolliset velat ³⁾	0,3	0,3	0,0	0,0						0,0

Korottomat velat

Ostovelat ja muut korottomat velat	32,4	27,2	27,2	24,1	0,6	0,6	0,6	0,6	0,8	27,2
------------------------------------	------	------	------	------	-----	-----	-----	-----	-----	------

Nettona suoritettavat johdannaiset ⁴⁾

Velat (suoritettavat rahavirrat)

Korkojohdannaiset - suojauslaskennassa	0,5	0,5	4,4	1,0	1,0	1,3	1,1			4,4
Korkojohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,0	0,0	0,0	0,0						0,0

Saatavat (saatatavat rahavirrat)

Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,1	0,1	0,1	0,1						0,1
--	-----	-----	-----	-----	--	--	--	--	--	-----

Yhteensä	141,3	136,1	141,8	98,9	15,7	15,2	10,6	0,6	0,8	141,8
-----------------	--------------	--------------	--------------	-------------	-------------	-------------	-------------	------------	------------	--------------

1) 38,1 milj. euroa vuonna 2010 erääntyvistä korollisista veloista on osa konsernin jatkuvia luottolimiittejä, joka erääntyvät vuonna 2013 tai myöhemmin.

2008

Milj. EUR	Kirjanpito- arvo	Rahoitus- velkoja ²⁾	Sopimukseen perustuvat rahavirrat	2009	2010	2011	2012	2013	Myö- hemmin	Yhteensä
Korolliset velat										
Lainat rahoituslaitoksilta	111,3	111,3	116,4	75,2	11,6	10,1	9,8	9,6		116,4
Eläkelainat	5,0	5,0	5,4	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0		5,4
Yritystodistusohjelma	4,0	4,0	4,0	4,0						4,0
Rahoitusleasing	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Muut korolliset velat ³⁾	0,2	0,2	0,1	0,1						0,1

Korottomat velat

Ostovelat ja muut korottomat velat	41,7	31,0	31,0	27,0	1,0	0,6	0,6	0,6	1,1	31,0
------------------------------------	------	------	------	------	-----	-----	-----	-----	-----	------

Nettona suoritettavat johdannaiset ⁴⁾

Velat (suoritettavat rahavirrat)

Korkojohdannaiset - suojauslaskennassa	0,4	0,4	0,4	0,2	0,1					0,4
--	-----	-----	-----	-----	-----	--	--	--	--	-----

Saatavat (saatatavat rahavirrat)

Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,3	0,3	0,3	0,3						0,3
Korkojohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,0	0,0	0,0	0,0						0,0

Yhteensä	162,3	151,6	157,0	107,4	13,9	11,9	11,5	11,2	1,1	157,0
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-------------	-------------	-------------	-------------	------------	--------------

2) Määrä kirjanpitoarvoista, jotka luokitellaan IAS 39:n mukaisesti rahoitusveloiksi.

3) Korkovelkojen erääntymisajat on esitetty lainojen ja yritystodistusohjelman sopimuksiin perustuvissa rahavirroissa.

4) Korko- ja valuuttajohdannaisen rahavirrat laskettu 31.12. vallinneisiin korko- ja valuuttakursseihin perustuen

LUOTTO- JA MAKSUKYVYTTÖMYYSRISKI

Vuonna 2009 jatkuneet maailmantalouden kehitykseen ja rahoitusmarkkinoiden toimivuuteen liittyvät epävarmuudet korostivat edelleen asiakkaiden ja muiden vastapuolien luotto- ja maksukyvyttömyysriskien seurannan merkitystä. Konsernin luotto- ja maksukyvyttömyysriskipositiossa ei ole kuitenkaan tapahtunut merkittävää muutosta. Yksittäisten asiakkaiden ajautuminen konkurssimenettelyihin on johtanut lähinnä myynnin menetyksiin, muttei merkittäviin luottotappioihin. Konsernin erääntyneiden myyntisaamisten absoluuttinen ja suhteellinen osuus pieneni vuonna 2009 vuoteen 2008 verrattuna ja myyntisaamisista tehtyjen luottotappiovarausten nettomäärä kasvoi vuodesta 2008 hyvin maltillisesti.

Konsernin myyntisaatatavat koostuvat saatavista suurelta määrältä asiakkaita maailmanlaajuisesti. Täten luottoriski on hajautunut usean vastapuolen kesken. Luottoriskienhallinta hoidetaan paikallisesti kussakin liiketoimintayksikössä. Ennen luotonantoa uudelle asiakkaalle asiakkaan tausta tarkistetaan. Käteiskauppaa, ennakkomaksuja ja remburseja käytetään sekä uusien että nykyisten asiakkaiden kanssa. Nykyisten luottoasiakkaiden asiakasohjeita luottorajoja ja taloudellista tilannetta seurataan paikallisesti kussakin liiketoimintayksikössä. Asiakkaiden maksukäyttäytymistä seurataan säännöllisesti ja maksuviiveiden sattuessa voidaan käyttää maksuistutuksia, toimitusten keskeyttämistä, vaatimuksia ennakkomaksusta koskien tulevia toimituksia ja lopulta saamisten perimistä oikeusteitse. Merkittämissä tapauksissa liiketoimintayksiköt neuvottelevat konsernin talous- ja rahoitusjohtajan tai riskienhallintajohtajan kanssa ennen lopullista päätöksentekoa. Poikkeuksellisissa tapauksissa maksuajoista saatetaan neuvotella uudelleen. Lisäksi yhdessä maassa luottoriskiä pienennetään luottovakuutuksella.

Konsernin riskienhallintaorganisaatio hallinnoi merkittävää osaa rahoitusinstrumentteihin liittyvästä luotto- ja maksukyvyttömyysriskistä. Näitä riskejä vähennetään rajoittamalla vastapuolet hyvän luottokelpoisuuden omaaviin pankkeihin. Valtaosa konsernin pankkitalletuksista ja johdannaispimuksista on tehty konsernin pääyhteistyöpankkeihin (Nordea Bank Finland Plc ja Pohjola Bank Plc), joiden molempien luottoluokitukset ovat Aa2 (Moody's) ja AA-(Standard&Poor's). Moody's laski usean pohjoismaisen pankin, mukaan lukien Nordea ja Pohjola, luottoluokitusta vuonna 2009. Konsernin kassanhallintaan liittyvät sijoitukset ovat likvideissä ja alhaisen luottoriskin omaavissa rahamarkkinainstrumenteissa. Esimerkiksi sijoituksia yritystodistuksiin ei tehdä.

Konsernin suurin mahdollinen luotto- ja maksukyvyttömyysriski on kaikkien rahoitusvarojen kirjanpitoarvo, mikä esitetään liitetiedossa 23.

Tarkeimmat tiedot myyntisaamisten arvonalentumisista löytyvät liitetiedosta 17. Myyntisaamisista tehdään arvonalentuminen, kun on olemassa perusteltu näyttö (kuten myyntisaamisten merkittävä viivästyminen sekä epäonnistuneet perimisyritykset tai asiakkaan tunnetuista talousvaikeuksista johtuva korkeampi todennäköisyys maksukyvyttömyydelle), ettei kaikkia saamia saada perittyä alkuperäisin ehdoin. Arvio ja päätös arvonalentumisesta tehdään yksiköissä paikallisesti tapauskohtaisesti.

Erääntyneistä myyntisaamisista asiakkailta, joiden takaisinmaksukyky on katsottu luotettavaksi, ei ole tehty arvonalentumisia.

Ikäanalyysi erääntyneistä myyntisaamisista, joiden arvo ei ole alentunut

Milj. EUR	2009	2008
Erääntymättömät, joiden arvo ei ole alentunut	30,4	29,5
Erääntyneet, joiden arvo ei ole alentunut		
Alle 1 kuukautta	3,1	5,0
1-3 kuukautta	3,1	4,2
4-5 kuukautta	1,1	1,7
6-7 kuukautta	0,5	1,1
Yli 7 kuukautta	0,7	1,0
Yhteensä	38,9	42,5

PÄÄOMARAKENTEEN HALLINTA

Konsernin tavoitteena pääomarakenteen hallinnassa on varmistaa tehokas pääomarakenne, joka tukee konsernin liiketoimintaa ja maksimoi osakkeenomistajien sijoituksen arvoa. Konserni pyrkii saavuttamaan tasapainon suuremmalla velalla mahdollisesti saavutettavan paremman pääoman tuoton sekä vahvan taserakenteen tuomien etujen ja turvallisuuden välillä.

Konserni hallinnoi pääomarakennetta ja muokkaa sitä ottaen huomioon taloudelliset olosuhteet ja strategian toteuttamisen asettamat vaatimukset. Ylläpitääkseen tai kehittääkseen pääomarakennetta konserni voi muuttaa osinjakopolitiikkaansa, palauttaa pääomaa osakkeenomistajille ostamalla takaisin osakkeitaan, laskea liikkeelle uusia osakkeita sekä/tai lisätä/lyhentää lainojaan.

Konserni seuraa pääomarakenteen hallinnan tehokkuutta tarkastelemalla nettovelkaantumisastetta, oman pääoman tuottoa, korollisen nettovelan keskimääristä korkoa, korollisen nettovelan suhdetta EBITDA:an sekä omavaraisuusastetta. Pääomarakenteen hallintaa varten konsernin tavoitteena on pitää:

1. velkaantumisaste (netto) alle 150 %:ssa,
2. oman pääoman tuotto selvästi korkeammalla tasolla kuin korollisen nettovelan keskimääräinen korko,
3. korollisen nettovelan suhde EBITDA:an alle 4:stä ja
4. omavaraisuusaste yli 33 %:ssa.

Tunnuslukujen laskentakaavat löytyvät sivulta 44.

Milj. EUR	2009	2008
Pitkäaikaiset korolliset velat	36,0	42,8
Lyhytaikaiset korolliset velat	73,1	78,1
Rahavarat	29,0	30,6
Korolliset saamiset	0,7	0,9
Korollinen nettovelka kauden lopussa	79,4	89,5
Oma pääoma yhteensä 31.12.	111,7	103,7
Velkaantumisaste (netto), %	71,1	86,4
Tilikauden voitto	14,3	19,2
Oma pääoma yhteensä 1.1.	103,7	96,9
Oma pääoma yhteensä 31.12.	111,7	103,7
Oma pääoma yhteensä (keskimäärin vuoden aikana)	107,7	100,3
Oman pääoman tuotto, %	13,3	19,2
Nettokorkokulut	3,5	5,1
Korollinen nettovelka 31.12.	79,4	89,5
Korollisen nettovelan keskimääräinen korko, %	4,4	5,7
Korollinen nettovelka kauden lopussa	79,4	89,5
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA)	28,9	37,5
Korollinen nettovelka/EBITDA -suhde	2,7	2,4
Oma pääoma yhteensä	111,7	103,7
Oma pääoma ja velat yhteensä - saadut ennakat	261,1	272,7
Omavaraisuusaste, %	42,8	38,0

Vuonna 2009 konserni saavutti sen pääoman hallintaa koskevat tavoitteet:

1. Nettovelkaantumisaste oli 71,1 % (2008: 86,4 %).
2. Oman pääoman tuotto, 13,3 % (2008: 19,2 %), oli selvästi korkeampi kuin korollisen nettovelan keskimääräinen korko, joka oli 4,4 % (2008: 5,7 %).
3. Korollinen nettovelka/EBITDA- suhde oli 2,7 (2008: 2,4).
4. Omavaraisuusaste oli 42,8 % (2008: 38,0 %).

Hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti. Konsernilla ei ole muita ulkopuolisia pääomavaatimuksia kuin pankin asettamat kovenantit. Tarkempaa tietoa pankin asettamista kovenanteista löytyy osiosta likviditeettiriski.

23. RAHOITUSVARAT JA -VELAT LUOKITTAIN SEKÄ KÄYVÄT ARVOT

Milj. EUR	2009			2008			Liite
	Kirjanpitoarvo	Rahoitusvaroja ja -velkoja *	Rahoitusvarojen ja -velkojen käypä arvo *	Kirjanpitoarvo	Rahoitusvaroja ja -velkoja *	Rahoitusvarojen ja -velkojen käypä arvo *	
RAHOITUSVARAT							
Lainat ja saamiset							
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Lainasaamiset	0,1	0,1	0,1				17
Muut korottomat saamiset	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	17
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Rahavarat	29,0	29,0	29,0	30,6	30,6	30,6	18
Lainasaamiset	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	17
Muut korolliset saamiset				0,0	0,0	0,0	17
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	41,9	41,0	41,0	48,1	46,6	46,6	17
Myytävissä olevat rahoitusvarat							
Myytävissä olevat sijoitukset	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	15
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät							
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	17, 22
Korkojohdannaiset - ei suojauslaskennassa				0,0	0,0	0,0	17, 22
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset							
Korkojohdannaiset - suojauslaskennassa	0,0	0,0	0,0				17
RAHOITUSVELAT							
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät							
Korkojohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,0	0,0	0,0				22, 24
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset							
Korkojohdannaiset - suojauslaskennassa	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	22, 24
Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvelat							
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Lainat rahoituslaitoksilta	27,3	27,3	27,3	38,4	38,4	38,4	24
Eläkelainat	8,2	8,2	8,1	4,0	4,0	3,9	24
Rahoitusleasing	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	24
Muut korottomat velat	3,1	3,1	3,1	4,0	4,0	4,0	25
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Lainat rahoituslaitoksilta	49,9	49,9	49,9	72,9	72,9	72,9	24
Yritystodistusohjelma	19,0	19,0	19,0	4,0	4,0	4,0	24
Eläkelainat	3,8	3,8	3,8	1,0	1,0	1,0	24
Rahoitusleasing	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	24
Muut korolliset velat	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	24
Ostovelat ja muut korottomat velat	29,3	19,7	19,7	37,7	27,0	27,0	25

* Määrä kirjanpitoarvoista, jotka luokitellaan IAS 39:n mukaisiksi rahoitusvaroiksi ja -veloiksi.

KÄYVÄN ARVON HIERARKIA KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUISTA
RAHOITUSVAROISTA JA -VELOISTA

2009

Milj. EUR	Yhteensä	Taso 2	Taso 3
KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VARAT			
Myytävässä olevat rahoitusvarat			
Myytävässä olevat sijoitukset	0,3		0,3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat			
- kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät			
Valuuttajohdannaiset			
- ei suojauslaskennassa	0,1	0,1	
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset			
Korkojohdannaiset - suojauslaskennassa	0,0	0,0	
Yhteensä	0,4	0,1	0,3

KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VELAT

Milj. EUR	Yhteensä	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat			
- kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät			
Korkojohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,0	0,0	
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset			
Korkojohdannaiset - suojauslaskennassa	0,5	0,5	
Yhteensä	0,5	0,5	

KÄYVÄT ARVOT

Käyvän arvon hierarkian tasot

Hierarkian tason 1 rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot perustuvat samanlaisen instrumenttien noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Tällä hetkellä tason 1 rahoitusvaroja- tai velkoja ei ole.

Tason 2 rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot perustuvat merkittävilta osin muihin kuin noteerattuihin hintatietoihin. Nämä arvostuksessa käytetyt syöttötiedot pohjautuvat merkittävilta osin joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuna) todennettaviin markkinatietoihin.

Tason 3 rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot perustuvat kyseistä omaisuus- tai velkaerää koskeviin muihin kuin todettavissa oleviin markkina-perusteisiin tietoihin, esimerkiksi johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa.

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu arvo on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen erän kannalta merkittävän, alimmalla tasolla olevan arvostustiedon perusteella. Tiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

Päättäneen tilikauden aikana ei tapahtunut merkittäviä siirtoja käypien arvojen hierarkian tasojen välillä.

Myytävässä olevat sijoitukset

Myytävässä olevat sijoitukset koostuvat listaamattomista osakkeista ja osuuksista, jotka on kirjattu käypään arvoon. Ne listaamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, on kirjattu hankintamenoa vähennettyinä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Johdannaiset

Kaikki johdannaiset kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä ja myöhemmin ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, kassavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvomäärittymismalleihin.

Rahoitusleasingsopimukset

Rahoitusleasingsopimusten käyvät arvot vastaavat niiden kirjanpitoarvoja. Rahoitusleasingvelkojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. Diskonttokorkona on käytetty samanlaisten rahoitusleasingsopimusten vastaavaa korkoa.

Lyhytaikaiset rahoitusvarat ja -velat

Lyhyestä maturiteetista johtuen lyhytaikaisten rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa.

Pitkäaikaiset rahoitusvarat

Pitkäaikaisten rahoitusvarojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty tilinpäätöspäivän markkinakorkoa.

Pitkäaikaiset korolliset velat

74,8 % pitkäaikaisista vaihtuvakorkoisista lainoista oli 31.12.2009 sidottu yhden kuukauden euriboriin, liboriin tai vastaavaan ja loput maksimissaan kolmen kuukauden euriboriin, liboriin tai vastaavaan. Näin ollen pitkäaikaisten vaihtuvakorkoisten lainojen käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa. Osa pitkäaikaisista vaihtuvakorkoisista lainoista on suojattu erillisillä korkojohdannaisopimuksilla, joista on kerrottu liitetiedossa 22. Kiinteäkorkoisten lainojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty tilinpäätöspäivän markkinakorkoa.

Pitkäaikaiset korottomat velat

Yrityshankintojen ja muiden hankintojen tulevaisuuden tapahtumiin perustuvat lisävastikkeet kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin.

24. KOROLLISET VELAT

Milj. EUR	Keskikorko, % ¹⁾	2009	2008
Pitkäaikaiset korolliset velat			
Lainat rahoituslaitoksilta	1,38	27,3	38,4
Eläkelainat	2,26	8,2	4,0
Rahoitusleasing	6,73	0,0	0,1
Johdannaiset		0,4	0,4

Milj. EUR	Keskikorko, % ¹⁾	2009	2008
Lyhytaikaiset korolliset velat			
Lainat rahoituslaitoksilta	1,78	49,9	72,9
Yritystodistusohjelma	0,98	19,0	4,0
Eläkelainat	2,22	3,8	1,0
Rahoitusleasing	5,94	0,1	0,0
Johdannaiset		0,0	
Muut lyhytaikaiset velat		0,3	0,2
Yhteensä		109,1	121,0

¹⁾ Osa lainoista on koronvaihtosopimusten kohteena. Keskikorot on laskettu ilman koronvaihtosopimusten vaikutusta. Lisätietoa liitetiedossa 22.

KOROLLISET VELAT VALUUTOITTAIN

Milj. EUR	Pitkäaikaiset	2009 Lyhyt-aikaiset	Pitkäaikaiset	2008 Lyhyt-aikaiset
Lainat rahoituslaitoksilta				
EUR	14,6	14,9	19,6	27,4
USD	12,7	24,0	17,8	31,4
NOK		4,8		5,1
SEK				1,1
AUD	0,1	1,3	0,0	1,8
DKK		2,2	0,9	1,6
ZAR		0,5		0,4
JPY		0,6		0,6
PLN				0,1
CHF		1,7		1,7
THB				1,6
HUF				0,2
Muut				0,0
Eläkelainat ja yritystodistusohjelma				
EUR	8,2	22,8	4,0	5,0
Rahoitusleasing				
PLN	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	35,5	72,8	42,4	77,9

RAHOITUSLEASING

Milj. EUR	2009		2008	
	Vähimmäis- leasing- maksut	Vähimmäis- leasing- maksujen nykyarvo	Vähimmäis- leasing- maksut	Vähimmäis- leasing- maksujen nykyarvo
Vuoden sisällä	0,1	0,1	0,0	0,0
1-3 vuotta	0,0	0,0	0,1	0,1
3-5 vuotta			0,0	0,0
Yli 5 vuotta				
Vähimmäisleasingmaksut yhteensä	0,1	0,1	0,1	0,1
Vähennetään tulevat rahoituskulut	0,0		0,0	
Vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo	0,1	0,1	0,1	0,1

Tanskan-jakeluyhtiön rakennuksen rahoitusleasingsopimuksen osto-optio käytettiin lokakuussa 2008. Muut rahoitusleasingsopimukset koskevat koneita ja kalustoa eivätkä ole yksittäin merkittäviä.

25. KOROTTOMAT VELAT

Milj. EUR	2009	2008
Pitkäaikaiset korottomat velat		
Muut pitkäaikaiset velat	3,1	4,0
Lyhytaikaiset korottomat velat		
Saadut ennakot	0,2	0,7
Ostovelat	12,6	20,1
Palkka- ja henkilöstösivukulujaksotukset	8,0	10,1
Arvonlisäverovelka	1,6	0,6
Muut siirtovelat	4,2	3,8
Muut lyhytaikaiset velat	2,8	2,4
Yhteensä	32,7	41,7

Muut pitkäaikaiset korottomat velat sisältävät yrityshankintojen ja muiden hankintojen tulevaisuuden tapahtumiin perustuvia lisävastikkeita. Yrityshankintojen tulevaisuuden tapahtumiin perustuvat lisävastikkeet kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin.

Lyhyestä maturiteetista johtuen lyhytaikaisten korottomien velkojen käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa.

26. VASTUUSITOUMUKSET JA EHDOLLISET VELAT

ANNETUT VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Milj. EUR	2009	2008
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Yrityskiinnitykset	16,1	16,1
Takaukset	0,2	0,3
Yhteensä	16,3	16,4

Omien sitoumusten vakuudeksi on annettu emoyhtiön yritysikiinnitys 16,1 milj. euroa. Koska emoyhtiön 100 %:sti omistama tytäryhtiö Normark Sport Finland Oy toimii Shimanon kanssa perustetun jakeluyhteisyrityksen juridisena osakkaana, on emoyhtiö sitoutunut vastaamaan tytäryhtiönä yhteisyritykseen liittyvien velvoitteiden täyttämistä suhteessa Shimanoon. Konsernin vuokravastuut on esitetty liitetiedossa 27.

RIITA-ASIAT JA OIKEUSPROSESSIT

Konserni teki vuonna 2008 valituksen hallinto-oikeuteen koskien Suomen veroviranomaisten vuonna 2007 tekemää päätöstä, jonka perusteella konsernin emoyhtiön verotusta on oikaistu vuodesta 2004 lähtien. Valitusta ei ole vielä käsitelty. Konserni on maksanut ja kirjannut veroviranomaisten vaatimat verot ja viivästysseuraamukset täysimääräisesti. Vuoden 2009 lopussa kiistanalaisten verojen kokonaismäärä on yhteensä 4,0 milj. euroa.

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa muita avoimia riita-asioita tai oikeusprosesseja, joilla olisi merkittävä vaikutus yhtiön taloudelliseen asemaan.

27. VUOKRASOPIMUKSET

KONSERNI VUOKRALLE OTTAJANA

Ei-purettavissa olevien vuokravastuiden eräntymisaikataulu

Milj. EUR	2009	2008
Vuoden sisällä	4,5	4,0
1-3 vuotta	4,1	4,5
3-5 vuotta	0,8	1,8
Yli 5 vuotta	0,8	1,1
Yhteensä	10,3	11,3

Konsernilla on useita ei-purettavissa olevia ja ehdoiltaan sekä pituuksiltaan vaihtelevia vuokrasopimuksia toimistotiloista sekä varasto- ja tehdastiloista. Joihinkin vuokrasopimuksiin sisältyy uudistamisoptio.

KONSERNI VUOKRALLE ANTAJANA

Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat

Milj. EUR	2009	2008
Vuoden sisällä	0,1	0,1
1-3 vuotta	0,0	0,1
Yhteensä	0,1	0,2

Osa tällä hetkellä käyttämättömistä tuotanto-, varasto- ja toimistotiloista on annettu vuokralle. Sopimukset ovat ehdoiltaan ja pituuksiltaan vaihtelevia. Joihinkin vuokrasopimuksiin sisältyy uudistamisoptio.

28. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Emoyhtiön suoraan tai välillisesti omistamat tytäryhtiöt sekä ulkomaiset sivuliikkeet on lueteltu liitetiedossa 33. Lähipiiritapahtumat konserniyhtiöiden välillä on eliminoitu.

LIIKETOIMET JA AVOIMET SALDOT LÄHIPIIRIN KANSSA

Milj. EUR	Maksetut Ostot	Muut vuokrat	Saami- kulut	Saami- set	Velat
2009					
Osakkuusyhtiö Lanimo Oü	0,1			0,0	
Yhteisö, joka käyttää konsernissa huomattavaa vaikutusvaltaa ¹⁾		0,2	0,1	0,0	
Johto		0,3	0,0	0,0	0,0
2008					
Osakkuusyhtiö Lanimo Oü	0,1			0,0	
Yhteisö, joka käyttää konsernissa huomattavaa vaikutusvaltaa ¹⁾		0,2	0,1	0,0	0,0
Johto		0,2	0,0	0,0	0,0

1) Ranskan Morvillarsissa sijaitsevan jakelukeskuksiinteistön vuokrasopimus sekä palvelumaksu.

YLIMMÄN JOHDON TYÖSUHDE-ETUUKSET

Milj. EUR	2009	2008
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	-2,5	-2,4
Myönnettyjen osakkeina toteutettavien optioiden kuluvaikutus		0,0
Myönnettyjen käteisvaroina maksettavien optiojärjestelyjen kuluvaikutus	0,0	-0,1
Myönnettyjen osakepalkkioiden kuluvaikutus	-0,1	
Yhteensä	-2,6	-2,5

Ylin johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä muusta johtoryhmästä. Vuonna 2009 ei tapahtunut muutoksia hallituksen tai johtoryhmän kokoonpanossa. Vuonna 2008 yksi uusi jäsen nimitettiin johtoryhmään ja yksi jäsen poistui yhtiön palveluksesta.

Hallituksen ja johtoryhmän jäsenten hallussa oli 31.12.2009 suorassa omistuksessa 1 795 319 (31.12.2008: 912 056) yhtiön osaketta ja epäsuorassa omistuksessa määräysvaltaoikeuksien kautta 1 160 000 yhtiön osaketta. Ylin johto omisti 31.12.2009 noin 7,5 % (5,2%) yhtiön osakepääomasta ja osakkeiden tuottamista äänistä.

Vuonna 2009 ja 2008 johdolle ei myönnetty optioita. Johdolla oli 31.12.2009 yhteensä 291 250 optiota, joista 213 750 kpl oli toteutettavissa (427 500 kpl 31.12.2008, joista 272 500 kpl toteutettavissa). Ylimmän johdon optio-oikeuksissa on samanlaiset ehdot kuin muun henkilökunnan optioissa.

Hallitus hyväksyi vuonna 2009 uuden osakeperusteisen palkkiojärjestelmän konsernin 50 avainhenkilölle. Tarkemmat tiedot osakeperusteisista kannustusjärjestelmistä löytyvät liitetiedosta 29 ja osiosta 'Osakkeet ja osakkeenomistajat'. Lisätietoja johdon osakeomistuksesta ja optioista on esitetty sivuilla 84–85.

Konsernin lähipiiritapahtumat ylimmän johdon tai heidän läheisten perheen jäseniensä kanssa on esitetty edellä olevassa taulukossa 'Liiketoimet ja avoimet saldot lähipiiriin kanssa'.

TOIMITUSJOHTAJAN TYÖSUHDE-ETUUKSET

Milj. EUR	2009	2008
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	-0,4	-0,5
Myönnettyjen osakkeina toteutettavien optioiden kuluvaikutus		0,0
Myönnettyjen käteisvaroina maksettavien optiojärjestelyjen kuluvaikutus	0,0	0,0
Myönnettyjen osakepalkkioiden kuluvaikutus	0,0	
Yhteensä	-0,4	-0,5

Toimitusjohtajan kuukausipalkka on 23 542 euroa. Toimitusjohtaja on oikeutettu myös bonuksiin konsernin johdon bonusjärjestelmän periaatteiden mukaisesti. Vuodelta 2009 hänelle kertyi suoriteperusteisesti 109 400 euroa bonusta (2008: 110 000 euroa). Lakisääteisen eläkkeen lisäksi toimitusjohtajalla on oikeus 8 400

euron vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen vuodessa tai muuhun vastaavaan järjestelyyn. Toimitusjohtajan eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Yhtiö voi irtisanoa toimitusjohtajasopimuksen milloin tahansa tai 24 kuukauden pituisella irtisanomisajalla. Toimitusjohtaja voi irtisanoa toimitusjohtajasopimuksen kolmen tai kuuden kuukauden pituisella irtisanomisajalla. Irtisanomisajan pituus on riippuvainen irtisanomisen perusteesta. Toimitusjohtaja on oikeutettu 24 kuukauden palkan suuruiseen erakorvaukseen (pois lukien bonukset), mikäli yhtiö irtisanoa sopimuksen ilman syytä.

MUUN JOHTORYHMÄN TYÖSUHDE-ETUUKSET

Milj. EUR	2009	2008
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	-1,9	-1,7
Myönnettyjen osakkeina toteutettavien optioiden kuluvaikutus		0,0
Myönnettyjen käteisvaroina maksettavien optiojärjestelyjen kuluvaikutus	0,0	0,0
Myönnettyjen osakepalkkioiden kuluvaikutus	-0,1	
Yhteensä	-2,0	-1,8

Kuukausipalkan lisäksi konsernin johtoryhmän jäsenet kuuluvat konsernin johdon bonusjärjestelmään. Allokoitavan bonuksen määrä perustuu hallituksen kyseisen vuoden EBITDA:lle ja kassavirralle asetamiin tavoitteisiin. Jos tavoitetasoa ei saavuteta, bonuksen maksaminen perustuu täysin hallituksen harkintaan. Bonukset maksetaan kahdessa erässä: ensimmäinen erä, kun tilintarkastettu tulos kyseiselle vuodelle on tiedossa ja toinen erä muutaman kuukauden määräajan kuluessa, johdon työsuhteiden pysyvyyden kannustamiseksi.

HALLITUKSEN TYÖSUHDE-ETUUKSET

Milj. EUR	2009	2008
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	-0,2	-0,2
Myönnettyjen osakkeina toteutettavien optioiden kuluvaikutus		0,0
Yhteensä	-0,2	-0,3

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosittain 60 000 euron palkkio ja muille hallituksen jäsenille 30 000 euron palkkio. Palkitsemisvaliokunnan jäsenet eivät ole oikeutettuja muuhun palkkioon. Hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja yhtiön matkustussäännön mukaiseen matkapäivärahaan sekä kulukorvaukseen matkustuskuluista. Tiilikaudella 2009 hallituksen jäsenille maksettiin yhteensä 240 000 euroa heidän työstään hallituksessa ja palkitsemisvaliokunnassa (2008: 240 000 euroa).

29. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Konserni on soveltanut IFRS 2 -standardin (Osakeperusteiset maksut) vaatimuksia kaikkiin sellaisiin osakeperusteisiin kannustusjärjestelmiin, jotka on myönnetty 7.11.2002 jälkeen ja joihin ei ole syntynyt oikeutta ennen 1.1.2005. Konsernilla oli kolme erillistä osakeperusteista kannustusjärjestelmää voimassa 31.12.2009: yksi osakeoptio-ohjelma (2004), yksi rahana maksettava syntettilinen optio-ohjelma (2006) ja yksi osakkeina maksettava osakepalkkio-ohjelma (2009). Osakeperusteiset kannustusjärjestelmät arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajaksi ajalle ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan tai velkoihin. Käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset kannustusjärjestelmät ja osakepalkkiojärjestelmät arvostetaan käypään arvoon jokaisessa tilinpäätöksessä, ja velan käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Osakeperusteisten kannustusjärjestelmien tulosvaikutus esitetään tuloslaskelmassa työsuhte-etuuksista aiheutuissa kuluissa.

Osakeoptio-ohjelman 2004A merkintäaika päättyi 31.3.2009. Konsernin 2004B -osakeoptio-ohjelman seurauksena, ja mikäli kaikki optiot käytetään, konsernin osakepääoma voi nousta enintään 38 970 euroa ja osakemäärä enintään 433 000 osakkeella. Osakeoptio-ohjelmalla merkittävissä olevien osakkeiden määrä vastaa 1,1 % konsernin osakkeista ja äänioikeuksista.

Hallitus hyväksyi vuonna 2009 uuden osakeperusteisen palkkiojärjestelmän konsernin 50 avainhenkilölle. Lisätietoa osakeperusteisista kannustusjärjestelmistä on osiossa 'Osakkeet ja osakkeenomistajat'.

OSAKEPERUSTEISTEN PALKKIOJÄRJESTELMIEN KESKEISET EHDOT

	2004A I (erääntynyt)	2004A II (erääntynyt)	2004B I	2004B II	2006A	2006B	2009
Järjestelyn luonne	Myönnetyt osakeoptiot	Myönnetyt osakeoptiot	Myönnetyt osakeoptiot	Myönnetyt osakeoptiot	Myönnetyt synteettiset optiot	Myönnetyt synteettiset optiot	Osakepalkkiojärjestelmä
Henkilöstö myöntämishetkellä	95	11	95	11	113	116	50
Myönnettyjen optioiden/osakepalkkioiden määrä, kpl	453 750	46 250	453 750	46 250	483 500	495 000	enintään 200 000
Käyttämättömät optiot, kpl	411 250	46 250	390 250	42 750	451 500	459 000	enintään 200 000
Optioiden toteutushinta, EUR ¹⁾	5,96	5,96	6,09	6,09	6,14	5,95	-
Osakehinta myöntämishetkellä, EUR	6,15	6,40	6,15	6,40	5,93	5,93	4,07
Sopimuksen mukainen voimassaoloaika	8.6.2004– 31.3.2009	14.2.2006– 31.3.2009	8.6.2004– 31.3.2010	14.2.2006– 31.3.2010	14.12.2006– 31.3.2011 ³⁾	14.12.2006– 31.3.2012 ³⁾	23.6.2009– 15.3.2011
Oikeuden syntymisajanjakso	8.6.2004– 31.3.2007	14.2.2006– 31.3.2007	8.6.2004– 31.3.2008	14.2.2006– 31.3.2008	14.12.2006– 31.3.2009	14.12.2006– 31.3.2010	23.6.2009– 15.3.2011
Sopimuksen syntymisehdot							
Toteutus	2)	2)	2)	2)	2)	2)	2)
	Osakkeina	Osakkeina	Osakkeina	Osakkeina	Käteisenä ³⁾	Käteisenä ³⁾	Osakkeina ⁴⁾

1) Toteutushintaa on laskettu optio-oikeuden alkamisen ja osakkeiden merkintäajanjakson alkamisen välisenä ajanjaksona jaettujen osinkojen määrällä. Tarkemmat tiedot osingoista löytyvät liitetiedosta 31.

2) Rapalan palveluksessa olo ansaintaperiodilla. Optiot menetetään lähtökohtaisesti mikäli työsuhte loppuu.

3) Osakkeen kurssikehitykseen sidottu käteismaksu määräytyy testauspäivän loppukurssin mukaan tai, kuten voi olla, ylimääräisenä testauspäivänä. Loppukurssi on osakekurssin painotettu keskiarvo, joka lasketaan kymmenen päivän ajanjaksolta ennen testauspäivää. Jos testauspäivänä toteutushinnan ja loppukurssin (sisältäen osinko-oikaisun) erotus on positiivinen, korvaus maksetaan. Jos toteutushinnan ja loppukurssin erotus testauspäivänä on negatiivinen, loppukurssi määritetään uudelleen ylimääräisenä testauspäivänä. Ylimääräiset testauspäivät ovat kuuden, kahdenoista, kahdeksantoista ja kahdenkymmenen kuukauden päästä ensimmäisestä testauspäivästä.

Jos toteutushinnan ja loppukurssin erotus on positiivinen jonain ylimääräisistä testauspäivistä, korvaus maksetaan ja kannustajajärjestelmä raukeaa automaattisesti.

4) Lopullinen osakepalkkio määräytyy vuoden 2010 osakekohtaisen tuloksen perusteella. Lähtökohtaisesti palkkio maksetaan osakkeina.

OPTIOJÄRJESTELYIDEN ARVONMÄÄRITYSMALLISSA KÄYTETYT TEKIJÄT

2009	2004A I (erääntynyt)	2004A II (erääntynyt)	2004B I	2004B II	2006A	2006B
Odotettu volatiliiteetti, %	38	18	38	18	14	30
Odotettu option voimassaoloaika myöntämispäivänä (vuosina)	4,8	3,1	5,8	4,1	4,3	5,3
Riskitön korko, %	3,54	2,99	3,74	3,16	0,58	1,08
Odotetut henkilöstövähennykset myöntämispäivänä, %	7	0	10	5	5	7
Myöntämispäivänä määritetty instrumentin arvo, EUR	2,35	1,33	2,61	1,41	1,09	1,34
Arvonmäärittäminen	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes
2008	2004A I	2004A II	2004B I	2004B II	2006A	2006B
Odotettu volatiliiteetti, %	38	18	38	18	28	24
Odotettu option voimassaoloaika myöntämispäivänä (vuosina)	4,8	3,1	5,8	4,1	4,3	5,3
Riskitön korko, %	3,54	2,99	3,74	3,16	2,15	2,49
Odotetut henkilöstövähennykset myöntämispäivänä, %	7	0	10	5	5	7
Myöntämispäivänä määritetty instrumentin arvo, EUR	2,35	1,33	2,61	1,41	1,09	1,34
Arvonmäärittäminen	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes	Black-Scholes

Odotettavissa oleva volatilitteetti on määritetty käyttämällä perusteena laskettua konsernin osakekurssin historiallista volatilitteettiä. Historiasta on jätetty huomioimatta joulukuussa vuonna 1998 tapahtuneen listautumisannin läheinen ajanjakso, koska sen mukaan lukeminen ei anna oikeaa kuvaa volatilitteetin arvioinnissa. Historiallinen volatilitteetti on laskettu painotettuna keskimääräiselle optioiden voimassaoloajalle. Option odotettu voimassaoloaika perustuu historiatietoihin. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden optioiden määrissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa.

Vuosina 2008 ja 2009 ei toteutettu optioita eikä uusia optioita myönnetty. Tilikauden lopussa ulkona olevien optioiden sopimuksen mukainen jäljellä olevan juoksuaajan painotettu keskiarvo 31.12.2009 oli 1,27 vuotta (2008: 1,76 vuotta). Tilikauden lopussa ulkona olevien optioiden toteuttamishinnan (oikaistuna jaettujen osinkojen määrällä) vaihteluväli 31.12.2009 oli 5,95–6,14 euroa (2008: 5,96–6,14 euroa).

OPTIOIDEN MÄÄRIEN JA PAINOTETUN KESKIMÄÄRÄISEN TOTEUTUSHINNAN MUUTOKSET VUODEN AIKANA

	2009		2008	
	Määrä	Toteutushinta painotettuna keskiarvona EUR/osake	Määrä	Toteutushinta painotettuna keskiarvona EUR/osake
Ulkona olleet 1.1.	1 822 000	6,08	2 318 668	6,15
Tilikaudella menetetyt	-21 000	6,05	-50 500	6,14
Tilikaudella rauenneet	-457 500	5,96	-446 168	6,02
Ulkona olevat 31.12.	1 343 500	6,06	1 822 000	6,08
Toteutettavissa olevat tilikauden lopussa	884 500	6,12	899 500	6,02

OSAKEPERUSTEISTEN MAKSUJEN KIRJAUKSET TULOSLASKELMAAN

Milj. EUR	2009	2008
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut		
Osakkeina toteutettavat ja maksettavat järjestelyt	-0,1	-0,1
Käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	-0,2	0,3
Osakeperusteisten maksujen sosiaalikuluvaraus	0,0	0,1
Laskennalliset verot	0,0	-0,1
Yhteensä	-0,2	0,2

OSAKEPERUSTEISTEN MAKSUJEN KIRJAUKSET TASEESEEN

Milj. EUR	2009	2008
Varat		
Laskennalliset verosaamiset	0,1	0,0
Oma pääoma ja velat		
Oma pääoma	-0,3	-0,1
Käteisvaroina maksettavista optiojärjestelyistä aiheutuneet velat	0,3	0,1
Osakeperusteisten maksujen sosiaalikuluvaraus ⁵⁾	0,1	0,1

5) Sisältyy lyhytaikaisiin muihin korottomiin velkoihin.

Kun osakeoptio-oikeuksia käytetään, osakemerkintöjen perusteella saadut rahasuoritukset (mahdollisilla transaktiokuluilla oikaistuna) kirjataan osakepääomaan (nimellisarvo) ja ylikurssirahastoon. Vuosina 2008 ja 2009 ei käytetty osakeoptio-oikeuksia.

30. OSAKEKOHTAINEN TULOS

	2009	2008
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. euroa	12,1	17,7
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl	39 208	39 403
Optioiden laimennusvaikutus	-	-
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl	39 208	39 403
Osakekohtainen tulos, EUR	0,31	0,45
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	0,31	0,45

Tarkemmat tiedot osakekohtaisen tuloksen laskemisesta löytyvät konsernitiilinpäätöksen laadintaperiaatteista sivulta 42.

31. OSAKEKOHTAINEN OSINKO

Vuodelta 2008 jaettu osinko oli 0,19 euroa osakkeelta, yhteensä 7,5 miljoonaa euroa. Tulevassa yhtiökokouksessa 14.4.2010 esitetään maksettavaksi osinkoa 0,19 euroa osaketta kohden, yhteensä 7,4 miljoonaa euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi vuoden 2009 tilinpäätöksessä.

32. TILINPÄÄTÖKSEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Konsernilla ei ole tiedossa sellaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet olennaisesti vuoden 2009 tilinpäätökseen. Merkittävät tilinpäätöshetken jälkeiset tapahtumat on käsitelty hallituksen toimintakertomuksessa.

33. KONSERNIYRITYKSET

Tytäryhtiöt alueittain	Maa	Konsernin omistus ja ääniosuus %	Toiminnan luonne
Eurooppa			
Rapala Finance N.V.	* Belgia	100	Hallinto
Normark Sport Ltd.	Englanti	100	Hallinto
Normark Spain SA	* Espanja	100	Jakelu
Rapala B.V.	* Hollanti	100	Hallinto
SIA Normark Latvia	Latvia	100	Jakelu
Normark UAB	Liettua	100	Jakelu
Elbe Normark AS	* Norja	100	Jakelu
Remen Slukfabrikk AS	Norja	100	Hallinto
Vangen AS	Norja	100	Hallinto
Normark Portugal SA	Portugali	100	Jakelu
Normark Polska Sp.z.o.o.	* Puola	100	Jakelu
Rapala France SAS	* Ranska	100	Jakelu
VMC Péche SA	* Ranska	100	Tuotanto
SC Normark Sport Romania S.r.l.	¹⁾ Romania	56,6	Jakelu
Normark Scandinavia AB	* Ruotsi	100	Jakelu
Normark Trading AB	Ruotsi	100	Jakelu
KL-Teho Oy	* Suomi	100	Tuotanto
Marttiini Oy	* Suomi	100	Tuotanto
Normark Sport Finland Oy	* Suomi	100	Jakelu
Normark Suomi Oy	Suomi	100	Jakelu
Peltonen Ski Oy	Suomi	90	Tuotanto
Rapala Shimano East Europe Oy	²⁾ Suomi	50	Hallinto
Rapala-Fishco AG	* Sveitsi	100	Jakelu
Normark Denmark A/S	* Tanska	100	Jakelu
Normark S.r.o.	²⁾ Tsekin tasavalta	50	Jakelu
Rapala Eurohold Ltd.	* Unkari	56,6	Jakelu
VMC Waterqueen Ukraine	²⁾ Ukraina	50	Jakelu
OOO Raptch	* Venäjä	100	Tuotanto
ZAO Normark	²⁾ Venäjä	50	Jakelu
Marttiini Oü	Viro	100	Tuotanto
Normark Eesti Oü	Viro	100	Jakelu
Rapala Eesti AS	* Viro	100	Tuotanto

Tytäryhtiöt alueittain	Maa	Konsernin omistus ja ääniosuus %	Toiminnan luonne
Pohjois-Amerikka			
Normark Inc.	Kanada	100	Jakelu
NC Holdings Inc.	* USA	100	Hallinto
Normark Corporation	USA	100	Jakelu
Normark Innovations, Inc.	USA	100	Hankinta/suunnittelu/tuotanto
VMC Inc.	USA	100	Jakelu

Muut maat

Rapala Freetime Australia Pty Ltd.	* Australia	100	Jakelu
Rapala V.M.C. Do Brazil	* Brasilia	100	Jakelu
Rapala VMC South-Africa Distributors Pty Ltd.	* Etelä-Afrikka	70	Jakelu
Rapala VMC Korea Co., Ltd	* Etelä-Korea	100	Jakelu
Willtech Industrial Ltd.	* Hongkong	100	Hallinto/hankinta/suunnittelu
Willtech (PRC) Ltd.	Hongkong	100	Tuotanto
Rapala Japan K.K.	* Japani	100	Jakelu
Rapala VMC China co.	Kiina	100	Jakelu
Rapala VMC (Asia Pacific) Sdn Bhd.	* Malesia	100	Jakelu
Rapala VMC (Thailand) Co.,Ltd.	* Thaimaa	100	Jakelu

Tytäryhtiöt alueittain	Maa	Konsernin omistus ja ääniosuus %	Toiminnan luonne
Lanimo Oü	Viro	33,3	Tuotanto

Ulkomaiset sivuliikkeet

Willtech Industrial Ltd., edustusto Kiinassa
Normark S.r.o., sivuliike Slovakian tasavallassa

¹⁾ Perustettu 2009

²⁾ Määräysvalta Rapalalla

* Emoyhtiön omistamat osakkeet

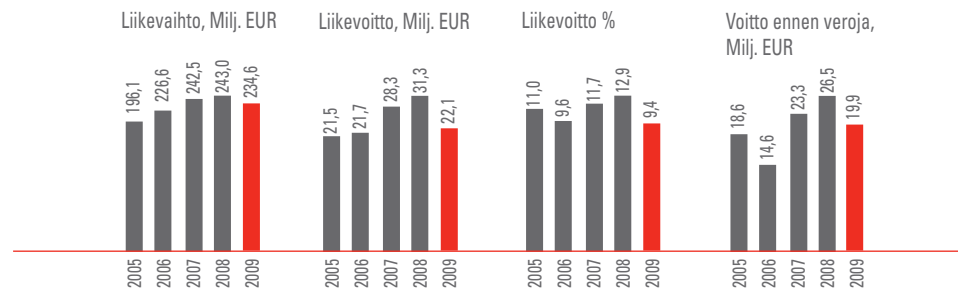
Tammikuussa 2010 perustettiin jakeluyhtiöt Islantiin (kalastustarvikkeet) ja Kiinaan (lahjatavarat).

TALOUELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

TOIMINNAN LAAJUUS JA KANNATTAVUUS

		2005	2006	2007	2008	2009
Liikevaihto	Milj. EUR	196,1	226,6	242,5	243,0	234,6
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia	Milj. EUR	26,3	28,0	33,8	37,5	28,9
suhteessa liikevaihtoon	%	13,4	12,4	13,9	15,5	12,3
Liikevoitto	Milj. EUR	21,5	21,7	28,3	31,3	22,1
suhteessa liikevaihtoon	%	11,0	9,6	11,7	12,9	9,4
Voitto ennen veroja	Milj. EUR	18,6	14,6	23,3	26,5	19,9
suhteessa liikevaihtoon	%	9,5	6,5	9,6	10,9	8,5
Tilikauden voitto	Milj. EUR	14,0	11,0	17,5	19,2	14,3
suhteessa liikevaihtoon	%	7,1	4,9	7,2	7,9	6,1
Jakautuminen						
Emoyhtiön omistajille	Milj. EUR	14,0	10,8	17,3	17,7	12,1
Vähemmistölle	Milj. EUR	0,0	0,2	0,3	1,6	2,2
Investoinnit	Milj. EUR	21,7	13,8	9,3	13,7	7,6
suhteessa liikevaihtoon	%	11,0	6,1	3,8	5,6	3,2
Tutkimus- ja kehityskulut	Milj. EUR	0,7	1,2	1,6	1,8	2,0
suhteessa liikevaihtoon	%	0,4	0,5	0,7	0,7	0,9
Korollinen nettovelka kauden lopussa	Milj. EUR	95,9	99,3	80,2	89,5	79,4
Sijoitettu pääoma kauden lopussa	Milj. EUR	171,3	180,6	177,1	193,2	191,1
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	%	13,8	12,3	15,9	16,9	11,5
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	20,8	14,1	19,7	19,2	13,3
Omavaraisuusaste kauden lopussa	%	33,1	33,4	38,2	38,0	42,8
Velkaantumisaste (netto) kauden lopussa	%	127,1	122,2	82,8	86,4	71,1
Henkilöstö keskimäärin	Henkilöä	3 780	3 987	4 577	4 143	2 259
Henkilöstö kauden lopussa	Henkilöä	3 986	3 921	4 356	3 197	2 271

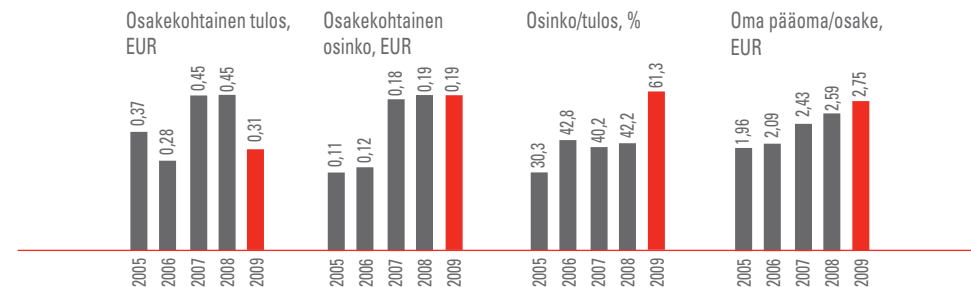
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT ¹⁾

		2005	2006	2007	2008	2009
Osakekohtainen tulos	EUR	0,37	0,28	0,45	0,45	0,31
Osakekohtainen tulos, laimennettu	EUR	0,37	0,28	0,45	0,45	0,31
Oma pääoma/osake	EUR	1,96	2,09	2,43	2,59	2,75
Osakekohtainen osinko	EUR	0,11	0,12	0,18	0,19	0,19
Osinko/tulos	%	30,3	42,8	40,2	42,2	61,3
Efektiiivinen osinkotuotto	%	1,80	1,94	3,24	5,46	3,82
Hinta/voittosuhte		16,5	22,1	12,5	7,8	16,1
Osakkeen viimeinen kurssi kauden lopussa	EUR	6,10	6,19	5,55	3,48	4,97
Osakkeen alin kurssi	EUR	5,50	5,60	5,40	2,95	3,50
Osakkeen ylin kurssi	EUR	6,88	6,75	6,27	5,65	5,16
Tilikauden keski kurssi	EUR	5,91	6,26	5,82	4,21	4,46
Osakkeiden vaihto	kpl	23 027 428	12 468 161	8 684 433	4 144 626	3 138 597
Osuus osakkeiden keskimääräisestä määrästä	%	60,81	32,33	22,51	10,52	8,01
Osakepääoma	Milj. EUR	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6
Osinko tilikaudelta	Milj. EUR	4,2	4,6	6,9	7,5	7,4
Osakekannan markkina-arvo ²⁾	Milj. EUR	234,8	238,8	219,3	136,6	194,5
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ²⁾	1 000 kpl	38 498	38 576	39 468	39 256	39 128
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä ²⁾	1 000 kpl	37 871	38 565	38 781	39 403	39 208
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, laimennettu ²⁾	1 000 kpl	38 516	38 620	39 468	39 256	39 128
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, laimennettu ²⁾	1 000 kpl	37 889	38 609	38 781	39 403	39 208

1) Vuonna 2007 uudet rajoitetut osakkeet (RAP1VN0107) tuottivat samat oikeudet kuin vanhat osakkeet (RAP1V), paitsi etteivät nämä osakkeet tuottaneet oikeutta osinkoon tilikaudelta 2007,

ja niitä koski 12 kuukauden luovutusrajoitus. Osakelajit yhdistettiin 24.10.2008, kun niiden välinen osinko-oikeutta koskeva ero poistui. Tarkemmat tiedot RAP1VN0107 osakkeiden määrästä ja niiden vaikutuksesta vuoden 2007 osakekohtaisiin tunnuslukuihin löytyvät vuoden 2007 vuosikertomuksesta.

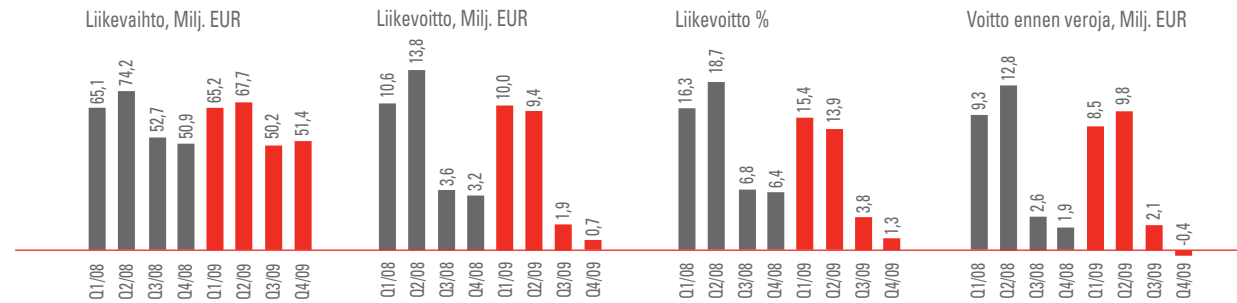
2) Ei sisällä omia osakkeita.

TUNNUSLUVUT NELJÄNNESVUOSITTAIN

		Q1/08	Q2/08	Q3/08	Q4/08	Q1/09	Q2/09	Q3/09	Q4/09
Liikevaihto	Milj. EUR	65,1	74,2	52,7	50,9	65,2	67,7	50,2	51,4
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia	Milj. EUR	12,2	15,4	5,2	4,8	11,6	11,5	3,3	2,5
suhteessa liikevaihtoon	%	18,8	20,7	9,8	9,5	17,7	17,1	6,6	4,8
Liikevoitto	Milj. EUR	10,6	13,8	3,6	3,2	10,0	9,4	1,9	0,7
suhteessa liikevaihtoon	%	16,3	18,7	6,8	6,4	15,4	13,9	3,8	1,3
Voitto ennen veroja	Milj. EUR	9,3	12,8	2,6	1,9	8,5	9,8	2,1	-0,4
suhteessa liikevaihtoon	%	14,3	17,2	4,9	3,7	13,0	14,5	4,1	-0,8
Tilikauden voitto	Milj. EUR	6,8	9,4	2,0	1,0	6,2	7,4	1,5	-0,8
suhteessa liikevaihtoon	%	10,5	12,7	3,7	2,0	9,5	11,0	2,9	-1,5
Jakautuminen									
Emoyhtiön omistajille	Milj. EUR	6,3	8,2	1,2	1,9	6,0	6,2	0,8	-0,9
Vähemmistölle	Milj. EUR	0,5	1,2	0,7	-0,9	0,2	1,3	0,6	0,1
Investoinnit	Milj. EUR	1,8	1,4	8,2	2,3	1,5	1,0	1,7	3,3
Korollinen nettovelka kauden lopussa	Milj. EUR	96,5	98,7	89,0	89,5	112,3	101,0	83,3	79,4
Sijoitettu pääoma kauden lopussa	Milj. EUR	196,3	201,4	195,3	193,2	222,7	211,5	194,0	191,1
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	%	22,8	29,3	7,7	7,0	19,3	18,6	4,0	1,4
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	27,8	37,7	7,8	4,0	23,1	27,8	5,4	-2,9
Omavaraisuusaste kauden lopussa	%	36,3	37,5	39,4	38,0	35,3	37,5	41,4	42,8
Velkaantumisaste (netto) kauden lopussa	%	96,7	96,1	83,7	86,4	101,7	91,4	75,2	71,1
Henkilöstö keskimäärin	Henkilöä	4 398	4 489	4 477	4 259	2 446	2 447	2 356	2 261
Henkilöstö kauden lopussa	Henkilöä	4 692	4 664	3 546	3 197	2 393	2 233	1 976	2 271

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖSLUKUJA, FAS

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

Milj. EUR	2009	2008
Liikevaihto	28,1	28,0
Liiketoiminnan muut tuotot	0,1	0,1
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-0,7	0,8
Valmistus omaan käyttöön	0,1	0,1
Materiaalit ja palvelut	-12,2	-12,9
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-8,8	-9,1
Liiketoiminnan muut kulut	-4,1	-3,9
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia	2,5	3,1
Poistot ja arvonalentumiset	-1,3	-1,1
Liikevoitto	1,2	2,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,6	-2,7
Voitto ennen satunnaisia eriä	0,6	-0,6
Satunnaiset erät	1,5	1,1
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	2,1	0,4
Tilinpäätössiirrot	-0,4	0,0
Tuloverot	-1,1	-1,3
Tilikauden voitto	0,6	-0,8

EMOYHTIÖN TASE

VARAT

Milj. EUR	2009	2008
Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	1,7	1,0
Aineelliset hyödykkeet	5,7	5,1
Sijoitukset	138,5	109,3
Korolliset saamiset	3,2	15,1
Korottomat saamiset	0,9	1,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	150,1	131,5
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	5,4	5,9
Sijoitukset ja saamiset		
Korolliset	7,8	23,1
Korottomat	11,4	20,4
Rahat ja pankkisaamiset	6,1	10,8
Lyhytaikaiset varat yhteensä	30,7	60,3
Varat yhteensä	180,8	191,8

OMA PÄÄOMA JA VELAT

Milj. EUR	2009	2008
Oma pääoma		
Osakepääoma	3,6	3,6
Ylikurssirahasto	16,7	16,7
Arvonmuutosrahasto	-0,5	-0,4
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	4,9	4,9
Omat osakkeet	-1,4	-0,9
Edellisten tilikausien voitto	39,0	47,3
Tilikauden voitto	0,6	-0,8
Oma pääoma yhteensä	62,9	70,3
Tilinpäätössiirtojen kertymä	0,5	0,1
Pitkäaikaiset velat		
Korolliset	35,8	41,9
Korottomat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	35,8	41,9
Lyhytaikaiset velat		
Korolliset	62,5	57,8
Korottomat	19,1	21,7
Lyhytaikaiset velat yhteensä	81,6	79,5
Oma pääoma ja velat yhteensä	180,8	191,8

EMOYHTIÖN OSAKEPÄÄOMA

	2009	2008
Osaketta	39 468 449	39 468 449
EUR	3 552 160	3 552 160

Jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen.

Lisätietoa hallituksen valtuutuksista ja omien osakkeiden hankinnoista on konsernitalinpäätöksen liitetiedossa 19.

LASKELMA EMOYHTIÖN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Milj. EUR	2009	2008
Osakepääoma 1.1.	3,6	3,6
Osakepääoma 31.12.	3,6	3,6
Ylikurssirahasto 1.1.	16,7	16,7
Ylikurssirahasto 31.12.	16,7	16,7
Arvonmuutosrahasto 1.1.	-0,4	0,0
Voitot ja tappiot rahavirran suojauksista	-0,1	-0,4
Arvonmuutosrahasto 31.12.	-0,5	-0,4
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	4,9	4,9
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	4,9	4,9
Omat osakkeet 1.1.	-0,9	
Omien osakkeiden hankinta	-0,6	-0,9
Omat osakkeet 31.12.	-1,4	-0,9
Edellisten tilikausien voitto	46,4	54,2
Maksetut osingot	-7,5	-6,9
Tilikauden tulos	0,6	-0,8
Vapaa pääoma 31.12.	39,6	46,4

JAKOKELPOISET VARAT

Jakokelpoiset voittovarot

Edellisten tilikausien voitto	46,4	54,2
Maksetut osingot	-7,5	-6,9
Omien osakkeiden hankinta	-1,4	-0,9
Arvonmuutosrahasto	-0,5	-0,4
Tilikauden tulos	0,6	-0,8
Jakokelpoiset voittovarot	37,7	45,2
Muut jakokelpoiset varat		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	4,9	4,9
Jakokelpoiset varat yhteensä	42,6	50,1

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA

Milj. EUR	2009	2008
Tilikauden tulos	0,6	-0,8
Oikaisuerät		
Tuloverot	1,1	1,3
Rahoitustuotot ja -kulut	1,3	1,2
Ei-rahamääraisten erien oikaisu		
Poistot ja arvonalentumiset	1,3	1,1
Muut oikaisut	-1,5	1,6
Maksetut korot	-2,8	-4,8
Saadut korot	2,1	2,9
Maksetut verot	-1,2	-1,9
Saadut osingot	0,3	
Muut rahoituserät, netto	0,7	
Tulos oikaisuerien jälkeen	1,9	0,6
Käyttöpääoman muutos		
Saamisten muutos	-3,7	-6,2
Varastojen muutos	0,5	-0,5
Velkojen muutos	-3,2	3,5
Käyttöpääoman muutos yhteensä	-6,4	-3,2
Liiketoiminnan nettorahavirta	-4,4	-2,6
Investointien rahavirta		
Aineettomien hyödykkeiden ostot	-1,1	
Aineellisten hyödykkeiden ostot	-1,4	-0,8
Tytäryhtiöiden hankintameno	-27,8	-1,9
Investointien rahavirta yhteensä	-30,3	-2,7
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot	-7,5	-6,9
Omien osakkeiden hankinta	-0,6	-0,9
Lainojen nostot	46,5	47,0
Lainojen takaisinmaksut	-44,8	-28,2
Korollisten saamisten muutos	36,2	-1,3
Rahoituksen rahavirta yhteensä	29,9	9,7
Rahavarojen muutos	-4,8	4,4
Rahavarat tilikauden alussa	10,8	6,9
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,1	-0,5
Rahavarat tilikauden lopussa	6,1	10,8

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu Suomen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaisesti.
Emoyhtiön täydellinen tilinpäätös on saatavilla konsernin internet-sivuilta www.rapala.com.

Riskienhallinta

Rapala-konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea konsernin strategian toteuttamista ja liiketoiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Riskienhallintaa toteutetaan seuraamalla ja hallitsemalla konsernin toimintaan liittyviä riskejä ja uhkia sekä samanaikaisesti identifioimalla ja hyödyntämällä mahdollisuuksia.

Rapalan lähestymistapa riskienhallintaan

Hallitus seuraa ja arvioi säännöllisesti konsernin taloudellista, toiminnallista ja strategista riskipositiota ja asettaa tähän liittyviä toimintaperiaatteita ja ohjeita konsernijohdon toteutettavaksi ja koordinoitavaksi. Päivittäinen riskienhallintatyö on ensisijaisesti delegoitu kunkin liiketoimintayksikön johdon vastuulle.

Konsernin liiketoiminnan laajentuessa on riskienhallinnan merkitys kasvanut. Riskienhallinta oli edelleen vuonna 2009 konsernijohdon erityisen huomion ja kehityshankkeiden kohteena. Vuonna 2009 konsernitason riskienhallintatyön painopiste oli valuuttakurssi-, luotto-, likviditeetti-, korko- ja vahinkoriskien hallinnassa, konsernilaajuisten vakuutus-

ohjelmien sekä sisäisen valvonnan kehittämisessä.

Seuraavassa on yhteenveto konsernin keskeisistä strategisista, toiminnallisista ja taloudellisista riskeistä sekä riskienhallintatoimenpiteistä.

Strategiset riskit

Urheilukalastus on yksi vapaa-ajan harrastuksen muoto ja konsernin tuotteiden kanssa kilpailee suuri joukko eri harrastusmuotoja. Konserni edistää urheilukalastuksen houkuttelevuutta aktiivisilla myynti- ja markkinoititöillä sekä konsernin tuotemerkkien määrätietoisella kehittämisellä ja vahvistamisella. Ainutlaatuisia tutkimus- ja tuotekehitysprosessejaan ja -resurssejaan hyödyntäen konserni kehittää jatkuvasti uusia tuotteita tyydyttämään kuluttajien kysyntää sekä uutta kulutusksyntää.

Brändiportfolio ja yritysmaine ovat konsernin arvokkaimpien aineettomien omaisuuserien joukossa. Konserni pyrkii aktiivisesti rakentamaan brändejään ja niiden identiteettiä sekä turvaamaan brändien ja yritysmaineen arvon säilymisen. Konsernin tuotemerkit on suojattu myös juridisin keinoin.

Kuluttajat yhdistävät konsernin brändit korkeaan laatuun, ainutla-

tuiseen kalastuskokemukseen ja toiminnallisuuksiin sekä luotettavaan jakelukanavaan. Kuluttajat kykenevät erottamaan konsernin tuotteet laittomista kopiotuotteista, eikä kopiointi muodosta konsernille strategista riskiä. Konserni puolustaa aineettomia oikeuksiaan voimakkaasti ja ryhtyy toimenpiteisiin oikeuksien loukkaajia vastaan.

Urheilukalastus on riippuvaista puhtaiden kalastusvesien olemassaolosta. Ympäristön lisääntynyt likaantuminen on konsernille kasvava huolenaihe. Konserni edistää aktiivisesti ympäristönsuojeluun liittyviä aloitteita ja lisää valmiuksiaan noudattaa jatkuvasti tiukentuvia ympäristömääräyksiä pyrkimällä asteittain pienentämään toimintojensa ympäristövaikutuksia. Konserni on myös eturintamassa kehittämässä tuotteitaan kalaystävällisemmiksi, esimerkkinä pyydystä- ja päästä (catch-and-release) -tuotteet. Lisätietoja ympäristöasioista on esitetty osiossa "Yritysvastuu ja kestävä kehitys".

Konserni kohtaa kilpailua kaikilla markkinoilla, joilla sen tuotteita myydään. Ainutlaatuisen laajasta jakeluverkostostaan johtuen konsernin maantieteellinen riski on jakautunut maailmanlaajuisesti, mikä tasoittaa kausittaista ja paikallista markkinavaihtelua.

Konsernilla on rajallinen määrä maailmanlaajuisia kilpailijoita. Suurimmat kilpailijat ovat kotimarkkinoillaan hyvinkin voimakkaita,

mutta maailmanlaajuisesti toiminta ei ole niin laajaa. Rapala-konsernin maailmanlaajuinen jakeluyhtiöverkosto on tällä teollisuuden alalla ainutlaatuinen ja vaikeasti jäljiteltävissä. Kullakin markkinalla konsernin kilpailijat ovat usein paikallisia kalastustarvikealan yrityksiä, jotka toimivat rajatulla maantieteellisellä alueella ja rajatulla tuotevalikoimalla. Eräissä maissa kilpailua luovat omia kalastustuotemerkkejään myyvät jälleenmyyjät sekä jossain määrin myös internet-myynti. Lisäksi vakiintuneiden kalastustarvikebrändien laajentuminen uusiin tuotekategorioiden on luonut kilpailua joihinkin tuotesegmentteihin. Konsernin vahva tuotekehitys ja brändiportfolio sekä joustavuus palvella eri markkinoita paikallisilla tuotevalikoimilla ovat keskeisessä asemassa tässä kilpailussa menestymisessä.

Konsernin tuotantotoiminta on maantieteellisesti hajautunut usean valtion ja maanosan alueelle. Osassa näistä alueista poliittiset riskit ovat korkeammat, mutta samanaikaisesti ne tarjoavat edullista työvoimaa. Konserni seuraa maariskien ja työvoimakustannuksien kehitystä ja pyrkii löytämään keinoja tuotanto- ja jakelukustannusten hallintaan.

Urheilukalastustuotteiden valmistus ei ole riippuvaista mistään suojatusta valmistusteknologiasta tai patenteista. Konsernin tuotantoyksiköt seuraavat aktiivisesti yleisten valmistusteknologioiden kehitystä ja arvioivat näiden soveltuvuutta omaan tuotantoonsa.

Kolmansien osapuolien kalastus- ja ulkoilutuotteiden jakelu muodostaa merkittävän osan konsernin myynnistä. Johtuen olemassa

olevien ja potentiaalisten toimittajien runsaasta lukumäärästä sekä maantieteellisestä hajautumisesta, konserni ei ole kriittisesti riippuvainen yhdestäkään yksittäisestä raaka-aine- tai lopputuotetoimittajasta. Konsernin strateginen yhteistyö Shimanon (lähinnä vavat ja kelat) sekä Yao I:n (konsernin Suffix-kalastussiimojen valmistaja) kanssa on osoittautunut menestyksekkääksi

Konsernin asiakaskunta on erittäin hajautunut maantieteellisesti ja määrällisesti. Asiakkaat ovat lähtökohtaisesti maakohtaisia eivätkä toimi maailmanlaajuisesti. Konserni ei ole kriittisellä tavalla riippuvainen yhdestäkään yksittäisestä asiakkaasta: suurimmankin yksittäisen asiakkaan osuus jää alle 5% konsernin liikevaihdosta. Konserni ei harjoita merkittävästi suoraa kuluttajamyyntiä. Tämän ei katsota muodostavan riskiä, sillä kuluttajakysyntä on pitkälti sidoksissa brändiuskollisuuteen ja vaihtoehtoisten myyntikanavien avaaminen on tarvittaessa mahdollista.

Konserni on kasvanut huomattavasti sekä orgaanisesti että yrityshankintojen avulla. Huolellinen kohdevalinta, asianmukaiset due diligence -prosessit sekä yrityskaupan jälkeinen integraatiotyö ovat keskeisessä asemassa sen varmistamiseksi, että kasvuhankkeet onnistuvat ja ovat konsernin kannattavaa kasvua tavoittelevan strategian mukaisia.

Hallitus arvioi konsernin strategisia riskejä vuosittain osana strategiaprosessia. Konsernijohto seuraa jatkuvasti liiketoimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Strategisten riskien hallinta kussakin toimintavaltiossa on delegoitu paikallisen liiketoimintayksikön johdon vastuulle.

Toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit

Vaikkakaan yleisessä taloudellisessa ilmapiirissä lisääntyneet epävarmuudet ja laskusuhdanteet eivät perinteisesti ole merkittävästi vaikuttaneet kalastustarvikeliiketoimintaan, näillä saattaa kuitenkin olla ainakin väliaikaista vaikutusta kalastustarvikkeiden myyntiin, kun jälleenmyyjät pienentävät varastojaan ja kohtaavat taloudellisia haasteita. Jatkuessaan nämä epävarmuudet saattavat myös vaikuttaa jälleenmyyjien markkinointi- ja myynninedistämispanostuksiin, millä saattaa olla vaikutusta kuluttajakysyntään ainakin tilapäisesti. Lisäksi elinkustannusten nopea ja voimakas nousu sekä työllisyyteen liittyvät epävarmuudet saattavat vaikuttaa tilapäisesti myös kalastusvälineiden kysyntään, vaikkakin historiallisesti kalastusvälineiden kuluttajakysyntä on osoittautunut melko tasaiseksi.

Vuoden aikana konsernin tuotteiden kulutuskysyntä on perusluonteeltaan kausittaista ja siihen vaikuttaa myös ennalta arvaamattomat tekijät kuten säätilat. Kysynnän kausivaihteluita tasoittaakseen konserni harjoittaa myös talvikalastus- ja talviurheiluvälineiden valmistusta ja jakelua. Konserni on myös laajentanut omaa jakeluyhtiöverkostoaan eteläiselle pallonpuoliskolle pienentääkseen vuodenaikojen vaihtelujen vaikutuksia toiminnalleen.

Kysynnän kausiluonteisuudesta johtuen konsernin tuotteiden toimitushuiput keskittyvät vuosittain verraten lyhyelle ajanjaksolle, jolloin toimitusvaikeudet voivat vaarantaa kauden myyntiä. Vastaavasti

ennakoitua alhaisemmat myyntivolyymit saattavat johtaa ylisuurien varastojen muodostumiseen, sillä tehtyjen tilausten peruuttaminen on lyhyellä aikavälillä vaikeaa.

Konsernin valmistus- ja jakelu-yhtiöt ovat suuresti riippuvaisia toisistaan. Häiriö tuotantoketjun aikaisemmassa vaiheessa saattaa aiheuttaa ketjureaktion läpi koko organisaation. Tilausten ennustamisen ja tuotannosuunnittelun merkitys on myös kasvanut. Näihin liittyviä riskejä hallitaan valmistus- ja jakelu-yhtiöiden tiiviillä yhteistyöllä, varmuusvarastoilla sekä asianmukaisilla vakuutuksilla. Toiminnalliseen tehokkuuteen liittyvien riskien hallintaa parannetaan myös vuonna 2009 aloitettulla konserninlaajuisella toimitusketjun hallintaa ja logistiikkaa kehittäväällä projektilla.

Konsernin tuotteiden myyntihinnat määritellään lähtökohtaisesti kerran tai kahdesti vuodessa, tavallisesti ennen kutakin myyntikautta. Nopeat muutokset raaka-aineiden hinnoissa tai valuuttakursseissa saattavat merkittävästi vaikuttaa joidenkin tuotteiden kustannuksiin. Konserni pyrkii siirtämään kustannuksissa tapahtuneet nousut myyntihintoihin joko välittömästi tai ajan kuluessa. Konsernin markkinariskejä ja niiden hallitsemiseksi tehtyjä toimenpiteitä käsitellään tarkemmin osiossa Taloudelliset riskit.

Valmistustoimintojen osalta konserni ei ole kriittisesti riippuvainen yhdestäkään yksittäisestä tuotantotekijöistä toimittavasta tahosta. Alihankkijoiden lisääntynyt käyttö Kiinassa edellyttää asianmukaista

toimittajien hallintaa, mutta sinänsä konserni ei ole kriittisellä tavalla riippuvainen yhdestäkään näistä alihankkijoista. Osaava tuotantohenkilöstö on konsernille tärkeää ja tämän turvaamiseksi konserni pyrkii ylläpitämään hyvää työnantajamainetta ja henkilöstösuhteita.

Konsernin tuotantoyksiköiden välillä on merkittäviä riippuvuus-suhteita, jotka saattavat johtaa toimitusongelmiin esimerkiksi tulipalon tai muun vastaavan vahingon sattuessa. Vahinko voi kohdistua suoraan aineelliseen omaisuuteen, mutta samalla johtaa liiketoiminnan keskeytyksestä aiheutuviin tappioihin läpi koko toimitusketjun. Tästä johtuen konserni on panostanut vahinkoriskien hallintaan. Konserni on yhdessä vahinkovakuutusyhtiönsä kanssa suunnitellut ja toteuttanut konsernin keskeiset yksiköt kattavan riskienkartoitusohjelman. Konsernijohto on myös jatkanut konserniyksiköiden riskitietoisuuden lisäämistä.

Konserni on vakuutusmeklarinsa avustuksella jatkanut globaalien vakuutusohjelmien kehittämistä. Näiden piiriin kuuluvat miltei kaikki konserniyhtiöt ja ohjelmat ottavat huomioon konserniyhtiöiden väliset riippuvuudet ja ne kattavat omaisuus- ja keskeytysvahingot, kuljetusvahingot sekä vastuuvahingot.

Hallitus arvioi konsernin toiminnallisia riskejä vähintään kerran vuodessa osana liiketoimintasuunnitelmien ja budjettien käsittelyä. Konsernijohto seuraa ja koordinoi päivittäistä operatiivista riskienhallintatyötä, mikä on kunkin liiketoimintayksikön johdon vastuulla.

Taloudelliset riskit

Konsernin taloudelliset riskit muodostuvat markkina-, luotto- ja maksukyvyttömyys- sekä likviditeettiriskeistä. Hallitus arvioi konsernin taloudellisia riskejä usean kerran vuodessa ja konsernijohto seuraa ja hallinnoi niitä jatkuvasti. Taloudellisia riskejä käsitellään tarkemmin IFRS 7:n edellyttämällä tavalla konsernitalinpäätöksen liitetiedossa 22.

Yritysvastuu ja kestävä kehitys

Rapala tuntee vastuunsa niin osakkeenomistajiaan, asiakkaitaan, työntekijöitään ja yhteiskuntaa kuin myös yhteistyökumppaneitaan kohtaan. Rapala on sitoutunut hoitamaan liiketoimintaansa eettisesti hyväksyttävällä tavalla paikallista tai kansainvälistä lainsäädäntöä ja ohjeita noudattaen. Rapalan missio on luoda edellytyksiä positiivisille ja vahvoille elämyksille ja kokemuksille luonnossa ja erityisesti kalastuksen parissa. Tästä johtuen ympäristön puhtauden ja elinvoimaisuuden säilyttäminen ja edistäminen on yhtiölle erittäin tärkeää.

Strategia ja johdon lähestymistapa kestävään kehitykseen
Rapalan strateginen tavoite on kannattava kasvu, jonka mahdollistaa ainutlaatuinen tuotanto-, hankinta- ja tuotekehitysorganisaatio sekä alan johtava maailmanlaajuinen jakeluverkosto ja vahva brändiportfolio, johon kuuluu useita alan johtavia tuotemerkkejä. Konsernin ainutlaa-

tuinen tuotantoinfrastruktuuri ja -organisaatio koostuvat maailman suurimmasta uistintuotantoyksiköstä Kiinassa, Euroopan suurimmasta uistintuotannosta, johon kuuluvat erikoistuneet tuotantolaitokset Suomessa, Virossa ja Venäjällä, kehittyneimmistä kolmihaarakoukkuja valmistavasta tehtaasta Ranskassa ja korkealaatuisesta veitsien valmistuksesta Suomessa. Rapala on kehittänyt myös kattavan hankintaorganisaation sekä laadunvalvontaprosessin varmistaakseen kolmansilla osapuolilla teetetettyjen tuotteiden hyvän hinta-laatusuhteen.

Rapalalla on henkilöstöä noin 30 maassa ja konsernin tuotteita myydään noin 140 maassa. Rapala on toiminut uistinliiketoiminnassa, joka oli yhtiön ensimmäinen tuoteryhmä, noin 70 vuoden ajan. Rapalan vuonna 2000 hankkima VMC:n koukkuliiketoiminta viettää satavuotisjuhlaansa vuonna 2010. Vuonna 2005 hankittu Marttiin veitsitehdas on toiminut jo yli 80 vuoden ajan. Konsernin valikoimassa on yhä monia tuotteita, joiden käyttöikä on useita vuosikymmeniä. Lähes kaikki yhtiön tuotteet liittyvät ulkoiluun ja luonnonläheiseen urheiluun.

Liiketoiminnassaan Rapala ottaa huomioon niin henkilökuntansa, paikalliset yhteisöt ja ympäristön kuin myös terveys- ja turvallisuusasiat. Kaikki konserniyhtiöt maailmanlaajuisesti toimivat avoimesti, rehellisesti

ja vastuuntuntoisesti yhdessä viranomaisten, paikallisten yhteisöjen ja muiden tahojen kanssa useissa talous-, sosiaali- ja ympäristöasioissa.

Taloudellinen vastuu

Rapalan tarkoituksena on luoda lisäarvoa sidosryhmilleen kuten asiakkaille, työntekijöille, tavarantoimittajille ja alihankkijoille kuin myös osakkeenomistajille ja sijoittajille, jotka ovat kiinnostuneita Rapalan taloudellisesta tuloksesta. Taloudellinen menestys mahdollistaa konserniyhtiöiden liiketoiminnan kehittämisen vastuullisesti ja kestävästi kehityksen periaatteiden mukaisesti myös tulevaisuudessa.

Rapala panostaa kannattavaan kasvuun tuottaakseen lisäarvoa osakkeenomistajille. Tämä tavoite saavutetaan tarjoamalla asiakkaille korkealaatuisia tuotteita ja palveluja, luomalla pitkäkestoisia suhteita tavarantoimittajiin, alihankkijoihin ja asiakkaisiin sekä tarjoamalla työntekijöille kilpailukykyiset edut ja hyvät työskentelyolosuhteet. Harjoittaessaan liiketoimintaa noin 30 maassa maailmanlaajuisesti Rapala vaikuttaa ja luo hyvinvointia myös paikallisissa yhteisöissä. Konsernin tuottama lisäarvo jakautuu näille eri sidosryhmille oheisen kaavion mukaisesti.

Maailmanlaajuisen tuote- ja palvelutarjontansa avulla konserni tuottaa lisäarvoa asiakkailleen. Konsernin liikevaihdosta Pohjois-Amerikka muodosti 28 % (26 %), Pohjoismaat 24 % (24 %), muu Eurooppa 35 % (39 %) ja muu maailma 13 % (11 %). Tarkemmat maantieteelliset tiedot löytyvät konsernintilinpäätöksen liitetiedosta 2.

Vuonna 2009 konserni maksoi korkoja rahoittajille 3,4 miljoonaa euroa (6,2) ja tuloveroja veroviranomaisille 5,3 miljoonaa euroa (8,0 miljoonaa euroa) maailmanlaajuisesti. Vuonna 2009 maksettiin osinkoja osakkeenomistajille 7,5 miljoonaa euroa (6,9 miljoonaa euroa) alla olevan kaavion mukaisesti.

Sosiaalinen vastuu

Pätevän ja motivoituneen henkilöstön merkitys

Työllistäänsä noin 2000 henkilöä noin 30 maassa Rapala ymmärtää pätevän ja hyvin motivoituneen henkilöstön tärkeyden. Rapala arvostaa työntekijöidensä jatkuvaa kehittymistä ja tarjoaa mahdollisuuksia sekä työssä oppimiseen että erityiskursseihin tai koulutukseen. Konsernin kannattavan kasvun strategia edellyttää hallintojärjestelmien, maailmanlaajuisen tiedonjakamisen ja jokapäiväisten toimintatapojen järjestelmällistä kehittämistä kaikissa konserniyhtiöissä. Henkilökunnan valmennus ja ohjeistus sekä hyvät työskentelyolosuhteet ja tarkoituksenmukaiset suojavarusteet ovat tärkeitä terveys- ja turvallisuusriskien minimoimiseksi. Henkilöstöhallinnon toimintatavat vaihtelevat toisaalta

eri konserniyhtiöiden välillä niiden erilaisista tuotanto-, jakelu-, tuotekehitys- ja hallintotoiminnoista johtuen, ja toisaalta eri maantieteellisten alueiden välillä niiden paikallisista säännöksistä ja käytännöistä johtuen.

Yksi konsernin yrityskulttuurin tärkeimmistä arvoista on yrittäjyys. Rapala kunnioittaa monimuotoisuutta ja kaikkien työntekijöidensä tasapuolisia mahdollisuuksia ihonväristä, kansallisuudesta, sukupuolesta, iästä tai uskonnosta riippumatta. Rapala työllistää kaikenikäisiä miehiä (49 %) ja naisia (51 %) oheisten kaavioiden mukaisesti. Rapalan henkilöstöön kuuluu kymmeniä eri kansallisuuksia maailmanlaajuisesti. Lapsityövoimaa ei käytetä yhtiön tuotantolaitoksissa eikä muissakaan liiketoimintayksiköissä. Vuoden 2009 lopussa henkilöstöstä 64 % (68 %) työskenteli tuotannossa ja tuotekehityksessä, 14 % (18 %) hallinnossa ja 22 % (14 %) jakelutoiminnoissa.

Konsernin henkilöstökulut olivat 53,8 miljoonaa euroa (57,5 miljoonaa euroa), joka vastaa 23 % (24 %) konsernin liikevaihdosta. Henkilöstökuluihin sisältyy palkat, palkkiot, eläke- ja muut sosiaaliturvakulut sekä muut kannustinpalkkiot. Toimitusjohtaja ja muu ylin johto kuuluvat konsernin johdon bonusjärjestelmään, joka kannustaa tavoitteiden saavuttamiseen ja toiminnan parantamiseen. Lisää tietoa ylimmän johdon palkitsemisesta löytyy sivulta 87.

Konsernin Kiinan-tuotantolaitoksissa ja Euroopan-yksiköissä toteutettujen muutos- ja kehityshankkeiden tavoitteena on konsernin kannattavuuden, tehokkuuden ja laadun parantaminen. Kehittämishankkeiden

yhitydessä tapahtuneet henkilöstövähennykset Rapala pyrki hoitamaan vastuuntuntoisesti paikallista lainsäädäntöä ja käytäntöä sekä hyviä henkilöstöhallinnon periaatteita noudattaen. Henkilöstömäärä väheni Kiinassa 930 työntekijällä vuonna 2009.

Paikallisten yhteisöjen ja ihmisoikeuksien tukeminen

Toimiessaan 30 maassa ja laajentaessaan toimintaansa uusille markkina-alueille, Rapala tukee paikallisten yhteisöjen kestävästä kehitystä ja ihmisoikeuksien kunnioittamista. Konserniyhtiöt maailmanlaajuisesti osallistuvat moniin paikallisyhteisöjen varainhankintakampanjoihin ja esimerkiksi lahjoittavat kalastusvälineitä palkinnoiksi ja kannustimiksi kalastuskilpailuihin sekä osallistuvat yleishyödyllisten yhteisöjen järjestämiin ympäristön puhtaanapitoprojekteihin.

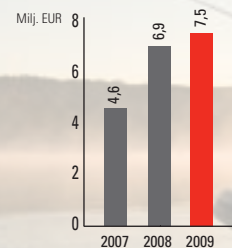
Rapala on perustajajäsen Euroopan kalastusvälinealan etujärjestö EFTTA:ssa (European Fishing Tackle Trade Association), joka perustettiin Lontoossa 1981 toimimaan kansainvälisenä ja itsenäisenä järjestönä eurooppalaisen kalastusvälineiteollisuuden tukijana kampanjoimalla urheilukalastuksen, ympäristöasioiden ja kansainvälisen liiketoiminnan puolesta. Rapalalla on edustaja EFTTA:n hallituksessa. EFTTA tukee vuosittain useita ympäristö- ja koulutushankkeita eri puolilla Eurooppaa.

Jo vuosikymmenen ajan Rapalan Ruotsin-tytärtyhtiö on toiminut pääavustajana ruotsalaiselle Urheilukalastusakatemialle (SFA, Sport Fishing Academy), joka on yksi maailman ammattimaisimmista urheilu-

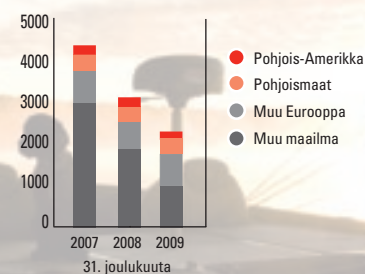
Lisäarvon jakautuminen

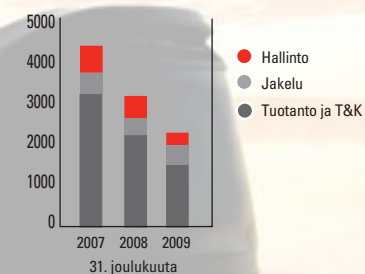
Osingonjako osakkeenomistajille

Henkilöstö maantieteellisten alueiden mukaan

Henkilöstö toimintojen mukaan

kalastuskoulutusinstituutioista. SFA on kouluttanut yli 600 kalastukselle omistautunutta ja edistynyttä opettajaa, opasta, vesialueiden suojeleijaa ja asiantuntijaa kansainvälisille markkinoille. Rapala tarjoaa oppilaille ja opettajille kalastusvälineitä sekä liiketoiminta- ja kalastusasian-tuntemusta. SFA on laajentanut koulutustarjontaansa myös metsästykseen ja joka vuosi Rapala myöntää neljä stipendiä akatemian kalastus- ja metsästysjaostoille.

Rapala on perustanut ja rahoittaa kalankasvatustilaa Luoteis-Tansaniassa yhteistyössä kahden tunnetun paikallisen yleishyödyllisen järjestön kanssa. Projektin tavoitteena on auttaa paikallista väestöä saamaan proteiinipitoista ruokaa, säännöllistä työtä ja pitkäaikainen tulonlähde kaikille toiminnassa mukana oleville. Lisäksi kalankasvatuk-sella vähennetään Victoria-järven liikakalastusta sekä autetaan Victoria-järven ympäristöä ja alueen yleistä hyvinvointia.

Sortavalassa Venäjällä Rapala tukee paikallista päiväkotia ja perus-koulua rohkaisemalla lapsia kouluttautumaan ja kehittämään itseään. Vuonna 2009 konserni toimitti yhteistyössä vakuutusyhtiö IF:n kanssa yhteensä 500 heijastinta suojaamaan lapsia heikosti valaistuilla alueilla pimeään syys- ja talviaikaan.

Korkealaatuiset tuotteet ja palvelut

Tänä päivänä Rapalan jakeluverkosto toimii noin 30 maassa neljällä mantereella, mikä mahdollistaa uusien tuotteiden tehokkaan ja taloudel-

lisen jakelun sekä pitkäaikaisten kumppanuuksien solmimisen paikallisten jälleenmyyjien ja kalastajien kanssa.

Rapalan tutkimus- ja tuotekehitys on saanut maailmanlaajuisia tunnustusta taidoistaan kehittää markkinoille jatkuvasti uusia ja laadukkaita, kalastajien tarpeet ja odotukset täyttäviä kalastusvälineitä. Kattava jakeluverkosto toimii myös palautekanavana konsernin tuote-kehitykselle.

Kansainvälisen kalastusjärjestön IGFA:n (International Game Fishing Association) tilastojen mukaan Rapala pitää hallussaan ensimmäistä sijaa maailmanennätysten haltijoista yli 840 maailmanennätys-saaliillaan, mikä on todiste konsernin tuotteiden laadusta ja jatkuvasta kehityksestä. Lisää tietoa maailmanennätyksistä on sivulla 28.

Vuonna 2009 Rapalan tutkimus- ja tuotekehityksen menot olivat 2,0 miljoonaa euroa (1,8 miljoonaa euroa), mikä vastaa 14 % (9 %) konsernin tilikauden tuloksesta.

Ympäristö

Rapalan näkökulma ympäristöasioihin

Terve ja elinkelpoinen ympäristö on Rapalalle tärkeä asia jo siitäkin syystä, että yhtiön kalastus-, metsästys- ja ulkoilu liiketoiminta perus-tuvat luonnon ja ihmisen vuorovaikutukseen. Teollinen ja kaupallinen toiminta aiheuttavat väistämättä ympäristövaikutuksia, joita konserni pyrkii minimoimaan niin, että nykyisillä ja tulevilla sukupolvilla on

mahdollisuus kokea luonnossa elämyksiä Rapalan tuotteilla. Oman liike-toimintansa ympäristövaikutusten huomioon ottamisen lisäksi konserni tukee myös muita ympäristöhankkeita.

Konsernin liiketoiminnasta aiheutuvista ympäristövaikutuksista merkittävimpiä ovat raaka-aineiden käyttö, päästöt ilmaan ja toiminnasta aiheutuvat jätteet. Konsernin toimintatapoja kehitetään jatkuvasti ympäristönäkökohdat ja kestävä kehityksen periaatteet huomioon ottaen, lisäämällä ympäristötietoutta ja kehittämällä aktiivisesti tuotanto-prosesseja haitallisten materiaalien käytön minimoimiseksi, energian käytön vähentämiseksi ja raaka-aineiden käytön tehostamiseksi. Konserni pyrkii kehittämään tuotteitaan, valmistusprosessejaan ja toimintamene-telmiään niiden ympäristövaikutuksen minimoimiseksi tuotteiden koko elinkaaren ajalta. Kehitystyö ei tapahdu nopeasti, ja muutokset tuotanto-volyymeissa ja tuotesortimentissa voivat lyhyellä tähtäimellä aiheuttaa suurempia muutoksia kuin itse toimintojen kehittäminen.

Konsernin tuotannolliset yksiköt kehittävät ympäristötoimintojansa paikallisten lakien ja säädösten mukaisesti.

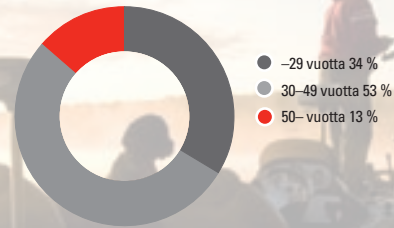
Turvallisuusriskeistä merkittävimmät muodostuvat tuotantoprosesseissa käsiteltävien raaka-aineiden helposta syttyvyydestä ja myrkyllisyydestä.

Yli kolmasosa Rapalan liikevaihdosta muodostuu konsernin ulkopuo-lisilta tahoilta ostetuista tuotteista. Näiden osalta suurimmat ympäristö-vaikutukset aiheutuvat tuotteiden kuljetuksesta ja varastoinnista niiden ollessa konsernin omistuksessa.

Miesten ja naisten osuus

Henkilöstön ikäjakauma

Konserni ja sen liiketoimintayksiköt noudattavat toiminnassaan paikallisia ympäristölakeja ja -säännöksiä. Tapaa harjoittaa liiketoimintaa kehitetään jatkuvasti niin ulkoisten kuin sisäisten prosessien osalta pitäen mielessä ympäristönäkökohdat ja kestävä kehityksen periaatteet.

Konsernin yksiköistä useat osallistuvat kansallisesti ja paikallisesti toimivien ympäristöjärjestöjen toimintaan rahoittamalla niiden toimintaa, kouluttamalla ja informoimalla kalastuksen harrastajia ja koululaisia vesistöjen puhtaudesta ja muista ympäristöasioista sekä osallistumalla vesistöjen ja rantojen puhdistukseen.

Alla on esitetty yhteenveto käytännön toimenpiteistä, joihin konserni on ryhtynyt minimoidakseen liiketoimintansa aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja kehittääkseen ympäristöasioita toiminta-alueellaan.

Tuotantoprosessit

Alle puolet konsernin myymistä tuotteista on valmistettu omilla tehtaissa. Maalauksessa syntyvän jätteen minimoimiseksi uistimiin luodaan tuotantoprosessissa sähköinen varaus, jonka avulla maali tarttuu tuotteen pintaan paremmin ja maalin ohiruiskutus vähenee. Kehittyneen maalaustekniikan ansiosta myös lakan käyttö ja hukka on saatu minimoitua.

Tuotantoprosesseissa syntyvät jätteet lajitellaan kierrätystä varten energia-, muovi-, bio-, metalli-, pahvi- ja paperijätteisiin sekä vaarallisiin aineisiin. Lisäksi tuotantotilojen lämmityksessä tarvittavan energian

ympäristöystävällisyyttä on parannettu siirtymällä osassa tehtaista öljystä ympäristöystävällisemmän maakaasun käyttöön. Suomen ja osin myös Kiinan tehtailla käytettävät maalit on osin vaihdettu liuotinhenteisistä vesiohenteisiin VOC-päästöjen vähentämiseksi. Tavoitteena on kehittää maalien laatuominaisuuksia niin, että maalauksessa voitaisiin käyttää vain vesiohenteisiä maaleja.

Raaka-aineet

Konsernin valmistamien vaappujen päämateriaalit ovat balsa, abachi ja muovi. Huomattava osa puuraaka-aineesta hankitaan sitä vastuullisesti ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti viljeleviltä tiloilta. Konsernin tuotekehitysosasto etsii jatkuvasti mahdollisuuksia korvata tuotteissa käytettäviä ympäristölle haitallisia raaka-aineita vaihtoehtoisilla ympäristöystävällisillä raaka-aineilla, jotka eivät heikentäisi tuotteiden käyttöominaisuuksia. Konserni tekee yhteistyötä myös kolmansien osapuolien kanssa löytääkseen entistä ympäristöystävällisempiä raaka-aineita.

Tuotteet

Useimmat konsernin tuotteista ovat pitkäikäisiä pysyen kuluttajan käytössä vuosia tai jopa vuosikymmeniä. Lähes kaikki konsernin tuotteiden puuosat ovat biohajoavia ja useimmat tuotteissa käytetyt metalliosat voidaan kierrättää. Konsernin valmistamista tuotteista muovituotteet

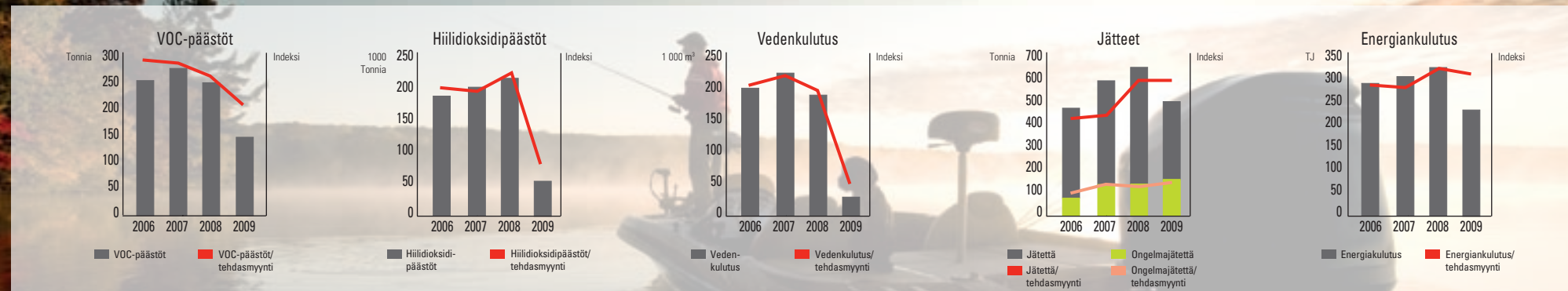
ovat olleet suurin ympäristöhaaste, mutta kehitystyö biohajoavan muovin kehittämiseksi on edennyt tuloksellisesti. Vaikka yksittäisiä tuotteita saattaakin hävitä veteen tai luontoon kalastuksen yhteydessä, niin ympäristön kannalta tärkeä haaste on saada kuluttajat kierrättämään käyttämättömät tai rikkoontuneet tuotteet.

Kuljetus ja varastointi

Kuljetusten aiheuttamien ympäristövaikutusten vähentämiseksi konserni pyrkii maksimoimaan merikuljetusten osuuden ja minimoimaan lentokuljetukset toimitettaessa tuotteita tehtailla jakelu-yhtiöihin maanosasta toiseen. Lähetykset pyritään yhdistämään niin, ettei pieniä toimituseriä lähetetä erikseen. Tuotteiden varastoinnin ympäristövaikutukset rajoittuvat varastointitilojen lämmitykseen ja valaistukseen. Tuotannon optimoinnilla pyritään tehtaiden ja jakelu-yhtiöiden välisten kuljetusmäärien minimoimiseen. Varastotasojen optimointi puolestaan vähentää säilytettävien tuotteiden määriä.

Erityisiä asioita ja toimenpiteitä vuonna 2009

Vuoden 2009 aikana konserni kehitti edelleen ja lisäsi ympäristöasioiden seuranta- ja raportointia. Mittareiden kehittäminen ja mittaamisen standardisointi jatkuvat. Lisää työtä tarvitaan myös uusien työskentelytapojen käyttöönottoon, millä varmistetaan positiiviset pitkäaikaiset vaikutukset ympäristöasioiden kehitykseen.

Rapala uistintehdas Suomessa korvasi vanhan maalaustyökalujen kemiikaalipohjaisen pesuprosessin vesipohjaisella suljetulla järjestelmällä.

Ympäristöasioihin liittyvä tutkimus- ja tuotekehitystyö erityisesti biohajoavien muovituotteiden kehittämiseksi jatkui. Vuonna 2008 Trigger X tuotemerkillä myydyt ensimmäiset biohajoavista materiaaleista tehdyt tuotteet on otettu markkinoilla hyvin vastaan ja uusien mallien tuotekehitystyö jatkuu.

Vuonna 2009 Rapala on osallistunut paikallisten tytäryhtiöidensä kautta useissa maissa kalastukseen käytettyjen alueiden kunnostukseen sekä vapaa-ajan kalastusta edistäviin hankkeisiin. Seuraavissa kappaleissa kuvataan muutamia näistä hankkeista.

USA:ssa Rapala osallistui Northwest Sportfishing Industry Association:n (NSIA) järjestämään hankkeeseen kalastusalueiden kunnostamiseksi. NSIA:n toimien ansiosta alueet, joissa kalastaminen on ollut kiellettyä kymmeniä vuosia, ovat taas avoinna - kiitos kalojen merkitsemiskampanjan. NSIA on myös vakuuttanut Columbia-joen sähkölaitosten omistajat veden patojen yli juoksuttamisen tarpeellisuudesta alajuoksun lohi- ja kirjolohikantojen vahvistamiseksi. Tämä on elvyttänyt kalakantoja merkittävästi.

Norjassa Rapala osallistui useisiin hankkeisiin, joiden tavoitteena oli kalastukseen käytettyjen alueiden ja tiettyjen kalalajien elinvoimaisuuden lisääminen sekä vapaa-ajan kalastusharrastuksen tukeminen. Suomessa osallistuttiin Pro Vantaanjoki -yhdistyksen Radiokala-

projektiin, jonka tavoitteena on lohien ja taimenten nousun ja kutureitien tutkiminen sekä tietouden nostaminen Vantaanjoen vesistön tilasta ja kalastusmahdollisuuksista. Lisäksi konserni tuki useita vesistöjen ja rantojen puhdistushankkeita sekä ympäristöön ja kalastukseen liittyvää koulutusta useissa maissa mm. Etelä-Afrikassa.

Vuonna 2009 ei sattunut merkittäviä ympäristövahinkoja tai -onnettomuuksia.

Ympäristömittarit

Rapala valvoo kaikkien omien tuotantolaitostensa päästöjä ilmaan. Vuonna 2009 Rapalan Kiinan tuotantoyksiköiden toimintatapa muutettiin hajautetuksi, osin tuotannon ulkoistukseen perustuvaksi tuotannoksi. Konsernin Kiinan tuotantotoiminnot koostuvat nyt neljästä omasta tehtaasta ja kymmenistä alihankkijoista. Toimintatavan muutoksen seurauksena konsernin tehtailla valmistettavien tuotteiden määrät ovat laskeneet huomattavasti verrattuna vuoteen 2008.

Päästöistä merkittävimmät ovat VOC- ja hiilidioksidipäästöt (CO₂). Rapalan VOC-päästöt lasketaan tuotannossa käytettyjen raaka-aineiden pitoisuuksien perusteella ja hiilidioksidipäästöt ostetun energian tuottamismenetelmien ja käytettyjen polttoaineiden hiilipitoisuuksien perusteella. Vuonna 2009 Rapalan VOC-päästöt olivat 134 (246) tonnia ja hiilidioksidipäästöt 52 (219) tuhatta tonnia. VOC-päästöt ovat peräisin pääosin maaleissa käytetyistä ohenteista. Pääosa CO₂-päästöistä on

epäsuoraa, sillä käytetty energia ei ole konsernin tuottamaa.

Rapalan tuotantoprosesseista syntyy mm. metalli-, puu-, muovi-, pahvi- ja yleisjätettä. Merkittävä osa jätteestä on luonnossa hajoavaa, kuten puujäte, tai kierrätettävää, kuten metallijätteet. Jätteet kierrätetään paikallisten käytäntöjen ja lainsäädännön mukaan. Vuonna 2009 jätettä syntyi 485 (641) tonnia, josta haitallisia jätteitä oli 108 (113) tonnia. Haitallinen jäte toimitettiin käsiteltäväksi siihen erikoistuneisiin laitoksiin.

Rapalan tuotanto ei ole energiavaltaista, mutta yhtiö seuraa energian kulutusta yhtenä ympäristökijänä. Pääosa kulutetusta energiasta on sähköä, kaasua ja kaukolämpöä. Joissakin yksiköissä polttoöljyä käytetään lisä- ja varavoimanlähteenä. Vuonna 2009 Rapalan kokonaisenergian kulutus oli 229 (331) TJ, josta pääosa sähköä. Summa ei sisällä kuljetuksiin ja ajoneuvoissa käytettyä polttoainetta.

Rapalan tuotantoprosesseissa ei käytetä paljon vettä, vaan suurin osa käytetystä vedestä on talousvettä. Vuonna 2009 veden kulutus oli 31 000 (184 000) m³.

Vuonna 2009 konsernin ympäristökulut olivat noin 0.3 milj. euroa (0.2 milj. euroa) ja ympäristöinvestoinnit noin 0.1 milj. euroa (0.2 milj. euroa).

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Rapalan osakkeella on käyty kauppaa NASDAQ OMX Helsingissä vuodesta 1998. Vuonna 2009 osakkeen kurssi vaihteli EUR 5,16 ja 3,50 välillä keskimurssin ollessa EUR 4,46.

Osakkeet ja äänioikeudet

Yhtiön maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2009 oli 3,6 milj. euroa ja osakemäärä 39 468 449 (2008: 39 468 449). Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,09 euroa. Jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen.

Hallituksen valtuutukset

Huhtikuussa 2007 pidetyn yhtiökokouksen antaman valtuutuksen mukaisesti hallitus voi päättää osakkeiden antamisesta osakeannilla tai antamalla optioita tai osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Annettavien uusien osakkeiden määrä, mukaan lukien optioiden tai erityisten oikeuksien perusteella saatavat osakkeet, voi olla enintään 10 000 000 osaketta. Tämä valtuutus sisältää hallitukselle oikeuden määrätä kaikista osakeannin sekä optioiden ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista, mukaan lukien oikeuden osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poikkeamiseen. Tämä valtuutus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus on myös valtuutettu päättämään enintään 2 000 000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaaseen pääomaan kuuluvilla varoilla. Osakemäärä on alle 10 % yhtiön kaikista osakkeista. Osakkeet voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Osakkeet hankitaan NASDAQ OMX Helsingin järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä hankintahetken markkinahintaan. Osakkeet hankitaan ja maksetaan NASDAQ OMX Helsingin sääntöjen ja kulloinkin soveltuvien osakekaupan maksuaikaa ja muita maksuehtoja koskevien sääntöjen mukaisesti. Tämä valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka.

Omat osakkeet

Hallitus päätti kokouksessaan 6.2.2009 yhtiökokouksen 3.4.2008 antaman valtuutuksen perusteella jatkaa omien osakkeiden hankintaa. Osakkeiden takaisinosto päättyi 30.3.2009, jolloin Rapalan hallussa oli 221 936 kappaletta omia osakkeita. Yhtiökokouksen 7.4.2009 antaman valtuutuksen ja hallituksen 24.7.2009 tekemän päätöksen nojalla omien osakkeiden hankinta jatkui 18.9.2009 saakka ja syyskuun lopussa Rapalan hallussa oli 321 867 omaa osaketta. Hallituksen 23.10.2009 tekemän päätöksen nojalla omien osakkeiden hankinta jatkui 30.12.2009 saakka. Joulukuun lopussa Rapalan hallussa oli 340 344 omaa osaketta, joiden osuus yhtiön koko osake- ja äänimäärästä oli 0,9 %. Vuonna 2009 takaisinostettujen osakkeiden keskihinta oli 4,31 euroa. Kaikkien takaisinostettujen ja yhtiön hallussa olevien osakkeiden keskihinta oli 4,12 euroa.

Osakepääoman muutokset

Osakepääomassa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2009.

Osakerekisteri

Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään. Osakkeenomistajien tulee ilmoittaa omalle arvo-osuusrekisterilleen osinkojen maksamiseksi ja mahdollisten muiden osakeomistukseen liittyvien asioiden hoitamiseksi osoitteen tai pankkitilin muutoksista.

Osakassopimus

Viellard Migeon & Cie (VM&C) ja Utavia S.à.r.l (Utavia) solmivat 29.6.2006 Rapalan osakkeita koskevan osakassopimuksen, jota myös Utavian osakkeenomistajat ovat sitoutuneet noudattamaan. Utavian suurin osakkeenomistaja on Rapalan toimitusjohtaja Jorma Kasslin, joka omistaa noin 43 % osakkeista. Muut osakkeenomistajat ovat Rapalan hallituksen jäseniä tai johtohenkilöitä. Yhteensä Utavialla on noin 40 osakkeenomistajaa. Utavia osti 29.6.2006 De Pruines Industriesiltä (DPI)

1 610 000 Rapalan osaketta, jotka edustavat noin 4,08 % Rapalan osakepääomasta ja osakkeiden tuottamista äänistä. DPI on VM&C:n tytäryhtiö. 31.12.2009 VM&C omisti suoraan tai tytäryhtiöidensä kautta noin 28,1 % Rapalan osakepääomasta ja osakkeiden tuottamista äänistä.

Osakassopimuksessa Utavia on sopinut äänestävänsä Rapalan yhtiökokouksissa VM&C:n hyväksymien ja/tai ehdottamien esitysten puolesta sekä valtuuttanut VM&C:n käyttämään omistamiensa osakkeiden äänivaltaa. VM&C:llä on etuosto-oikeus Utavian myymiin osakkeisiin. Osakassopimuksen osapuolet ovat sopineet äänestävänsä Rapalan yhtiökokouksissa siten, että Rapalan hallitukseen valitaan kaksi VM&C:n ehdottamaa henkilöä ja yksi Utavian ehdottama henkilö (siten, että ensimmäinen Utavian ehdottama henkilö on Jorma Kasslin).

Osakeperusteiset kannustusjärjestelmät

Konsernilla oli kolme erillistä osakeperusteista kannustusjärjestelmää voimassa 31.12.2009: yksi osakeoptio-ohjelma, yksi rahana maksettava synteettinen optio-ohjelma ja yksi osakkeina maksettava osakepalkkio-ohjelma. Yhtiön seuraavat osakeperusteiset kannustusjärjestelmät on pääasiassa suunnattu johdolle (vuoden 2004 ohjelmaan kuuluvat myös konsernin hallituksen ulkopuoliset asiantuntijajäsenet):

- Vuoden 2004 osakeoptio-ohjelma: 106 avainhenkilölle suunnattiin enintään 1 000 000 optio-oikeutta, joista 500 000 on merkittävässä 31.3.2007–31.3.2009 välisenä aikana merkintähintaan 6,16 euroa per osake (2004A) ja 500 000 on merkittävässä 31.3.2008–31.3.2010 välisenä aikana merkintähintaan 6,41 euroa per osake (2004B). Maaliskuun lopussa 2009 erääntyi osakeoptio-ohjelman 2004A merkintäaika. 2004B-ohjelman merkintähinta on osakekurssin painotettu keskiarvo maaliskuussa 2006. Toteutushintaa tullaan laskemaan laskettu optio-oikeuden alkamisen ja osakkeiden merkintäajanjakson alkamisen välisenä ajanjaksona jaettujen osinkojen määrällä. Osakeoptio-ohjelman 2004B merkitsemättömät optiot olisivat voineet nostaa yhtiön osakemäärää noin 1,1 % 31.12.2009.

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2009 *

Osakkeenomistajat	Osakkeita, kpl	%
Viellard Migeon & Cie	10 992 661	27,9
Sofina S.A.	7 500 000	19,0
So Wai Hang	1 770 843	4,5
Odin Finland I-II	1 665 754	4,2
Odin Norden I-II c/o Odin Forvaltnings AS	1 619 372	4,1
Utavia S.a.r.l	1 610 000	4,1
Valtion eläkerahasto	1 200 000	3,0
Shimano Singapore Private Limited	889 680	2,3
Etera Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	600 000	1,5
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	486 958	1,2
Hallintarekisteröidyt	4 807 785	12,2
Muut osakkeenomistajat yhteensä	6 325 396	16,0
Yhteensä	39 468 449	100

OSAKKEENOMISTAJAT OMISTAJARYHMITÄIN 31.12.2009 *

Omistajaryhmä	Osakkeita, kpl	%
Yritykset	1 022 388	2,6
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 893 944	7,3
Julkisyhteisöt	3 099 716	7,9
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	121 229	0,3
Kotitaloudet	1 358 667	3,4
Ulkomaat	24 554 720	62,2
Hallintarekisteröidyt ¹⁾	6 417 785	16,3
Yhteensä	39 468 449	100

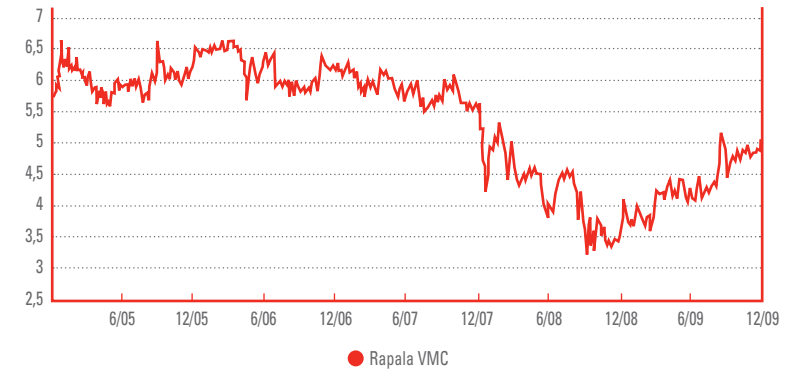
1) Sisältää Utavia S.a.r.l:n omistamat osakkeet (1 610 000 osaketta).

OMISTUSJAKAUMA OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄN MUKAAN 31.12.2009 *

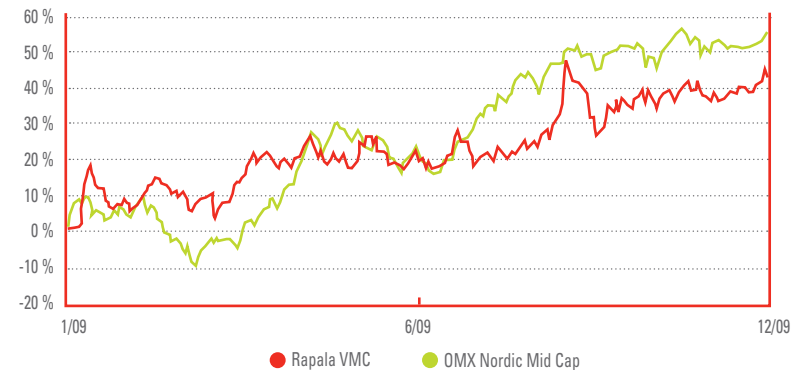
Osakkeiden lukumäärä	Osakkeenomistajia kpl	%	Osakemäärä, kpl	%
1 - 100	584	30,0	43 379	0,1
101 - 500	780	40,0	223 269	0,6
501 - 1 000	274	14,1	230 462	0,6
1 001 - 10 000	246	12,6	704 502	1,8
10 001 - 1 000 000	55	2,8	7 250 693	18,4
1 000 001 -	9	0,5	31 016 144	78,6
Yhteensä	1 948	100	39 468 449	100

* Osakemäärät sisältävät emoyhtiön hallussa olevat 340.344 omaa osaketta.

OSAKKEEN HINNAN KEHITYS 2005–2009, EUR

OSAKKEEN HINTA VUONNA 2009, %

- Vuoden 2006 synteettinen optio-ohjelma (osakeperusteinen kannustinohjelma): 116 avainhenkilölle suunnattiin enintään 1 000 000 optio-oikeutta, joista 500 000 on merkittävissä 31.3.2009–31.3.2011 välisenä aikana merkintähintaan 6,44 euroa per osake (2006A) ja 500 000 on merkittävissä 31.3.2010–31.3.2012 välisenä aikana merkintähintaan 6,44 euroa per osake (2006B). Merkintähinta on osakekurssin painotettu keskiarvo ajalta 1.1.–31.3.2006. Osakkeen kurssi-kehitykseen sidottu käteismaksu määräytyy testauspäivän loppukurssin mukaan tai, kuten voi olla, ylimääräisenä testauspäivänä. Loppukurssi on osakekurssin painotettu keskiarvo, joka lasketaan 10 päivän ajanjaksoilta ennen testauspäivää. Jos testauspäivänä toteutushinnan ja loppukurssin (sisältäen osinko-oikaisun) erotus on positiivinen, korvaus maksetaan. Jos toteutushinnan ja loppukurssin erotus testauspäivänä on negatiivinen, loppukurssi määritetään uudelleen ylimääräisenä testauspäivänä. Ylimääräiset testauspäivät ovat 6, 12, 18 ja 24 kuukauden päästä ensimmäisestä testauspäivästä. Jos toteutushinnan ja loppu-kurssin erotus on positiivinen jonain ylimääräisistä testauspäivistä, korvaus maksetaan ja kannustejärjestelmä raukeaa automaattisesti. Merkintähintaa tullaan laskemaan optio-oikeuden alkamisen ja osakkeiden merkintäajanjakson alkamisen välisenä ajanjaksona jaettujen osinkojen määrällä.

- Vuoden 2009 osakepalkkio-ohjelma: Hallitus hyväksyi vuonna 2009 uuden osakeperusteisen palkkiojärjestelmän konsernin 50 avainhenkilölle. Järjestelmän ansaintajakso alkoi 1.1.2009 ja päättyi 31.12.2010. Mahdollinen palkkio perustuu konsernin vuoden 2010 osakekohtaiseen tulokseen ja se maksetaan yhtiön osakkeina vuonna 2011. Järjestelmän perusteella maksettavat bruttopalkkiot vastaavat yhteensä enintään 200 000 Rapalan osakkeen arvoa.

Tarkemmat tiedot osakeperusteisista maksuista löytyvät konsernitiilin-päätöksen liitetiedosta 29.

Johdon osakkeenomistus

Hallituksen ja johtoryhmän jäsenten hallussa oli 31.12.2009 suorassa omistuksessa 1 795 319 yhtiön osaketta ja epäsuorassa omistuksessa määräysvalta-yhteisön kautta 1 160 000 yhtiön osaketta, mikä vastaa yhteensä 7,5 % kaikista osakkeista ja äänimäärästä. Mikäli osake-optio-ohjelman 2004B merkintäoikeudet käytetään kokonaan, yhtiön hallituksen ja johtoryhmän osake- ja äänimäärä nousisi 7,8 prosenttiin. Lisätietoja johdon osakeomistuksesta on esitetty sivuilla 84–85.

Osakkeen noteeraus ja kaupankäynti

Yhtiön osake (RAP1V) on noteerattu NASDAQ OMX Helsingissä. Vuoden 2009 viimeinen noteeraus oli 4,97 euroa. Ylin kurssinoteeraus vuonna 2009 oli 5,16 euroa ja alin 3,50 euroa, keskiarvo ollessa 4,46 euroa. Osakkeen hinta nousi 42,8 % vuonna 2009. OMX Nordic Mid Cap -indeksi nousi 55,5 % vuonna 2009. Kaikkiaan 3 138 597 yhtiön osaketta vaihdettiin vuonna 2009, mikä edustaa 7,95 % osakkeiden kokonaisuudesta 31.12.2009.

Koko osakekannan markkina-arvo ilman omia osakkeita 31.12.2009 oli 194,5 milj. euroa. Osakekohtainen tulos (laimentamaton) oli 0,31 euroa. (0,45 euroa vuonna 2008). Osakekohtaiset tunnusluvut löytyvät sivulta 69.

Osinko

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että vuodelta 2009 osinkoa jaetaan 0,19 euroa osakkeelle.

Hallitus ja johto

HALLITUKSEN JÄSENET

Emmanuel Viellard

Hallituksen puheenjohtaja

Rapalan hallituksen puheenjohtaja
2005 lähtien

Viellard Migeon & Cie, toimitusjohtaja
Lisi Industries, hallituksen varapuheenjohtaja ja varatoimitusjohtaja
B.A. ja CPA

Syntymävuosi: 1963

Osakeomistus*: -

Epäsuora omistusosuus määräysvalta-
yhteisön kautta*: 100 000
Optioita*: 10 000

Jorma Kasslin

Toimitusjohtaja

Rapalan hallituksen jäsen
1998 lähtien

Diplomi-insinööri
Syntymävuosi: 1953

Osakeomistus*: -

Epäsuora omistusosuus määräysvalta-
yhteisön kautta*: 680 000
Optioita*: 57 000

Eero Makkonen

Rapalan hallituksen jäsen
1998 lähtien

Rapalan hallituksen puheenjohtaja
1999-2005

Insinööri

Syntymävuosi: 1946

Osakeomistus*: -

Epäsuora omistusosuus määräysvalta-
yhteisön kautta*: 100 000
Optioita*: 10 000

Jan-Henrik Schauman

Rapalan hallituksen jäsen
1999 lähtien

KTM ja MBA

Syntymävuosi: 1945

Osakeomistus*: -

Optioita*: 10 000

Christophe Viellard

Rapalan hallituksen jäsen
2000 lähtien

Viellard Migeon & Cie, hallituksen
puheenjohtaja

Diplomiekonomi (ESCP)

Syntymävuosi: 1942

Osakeomistus*: -

Epäsuora omistusosuus määräysvalta-
yhteisön kautta*: 100 000
Optioita*: 10 000

King Ming (William) Ng

*Kiinan-tuotantolaitosten ja
Hongkongin-toimiston johtaja*

Rapalan hallituksen jäsen
2001 lähtien

Diplomi-insinööri

Syntymävuosi: 1962

Osakeomistus*: 1 770 843

Optioita*: 15 000

Marc Speeckaert

Rapalan hallituksen jäsen
2005 lähtien

MBA

Syntymävuosi: 1951

Sofina NV, johtaja

Osakeomistus ja optiot*: -

*Osakeomistus ja optiot 31.12.2009. Optiomäärät sisältävät myös ns. synteettiset optiot.

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

Jorma Kasslin
Toimitusjohtaja
Rapalan johtoryhmän jäsen
1998 lähtien
Lisätietoja kohdassa
"Hallituksen jäsenet"

Jouni Grönroos
Talous- ja rahoitusjohtaja
Rapalan johtoryhmän jäsen
2005 lähtien
Osakeomistus*: 19 001
Epäsuora omistusosuus määräys-
valtaoikeuden kautta*: 30 000
Optioita*: 33 250

King Ming (William) Ng
*Kiinan-tuotantolaitosten ja
Hongkongin-toimiston johtaja*
Rapalan johtoryhmän jäsen
2001 lähtien
Lisätietoja kohdassa
"Hallituksen jäsenet"

Olli Aho
*Lakimies, hallituksen sihteeri,
sijoittajasuhteet*
Rapalan johtoryhmän jäsen
1998 lähtien
Osakeomistus*: -
Epäsuora omistusosuus määräys-
valtaoikeuden kautta*: 70 000
Optioita*: 32 000

Juhani Pehkonen
Uistinliiketoiminnan johtaja
Rapalan johtoryhmän jäsen
1998 lähtien
Osakeomistus*: -
Epäsuora omistusosuus määräys-
valtaoikeuden kautta*: 30 000
Optioita*: 32 000

Stanislas de Castelneau
Koukkuuiliiketoiminnan johtaja
Rapalan johtoryhmän jäsen
2002 lähtien
Osakeomistus*: -
Epäsuora omistusosuus määräys-
valtaoikeuden kautta*: 10 000
Optioita*: 29 500

Tom Mackin
Rapala USA:n toimitusjohtaja
Rapalan johtoryhmän jäsen
2007 lähtien
Osakeomistus*: 3 000
Epäsuora omistusosuus määräys-
valtaoikeuden kautta*: 10 000
Optioita*: 32 000

Lars Ollberg
*Siima- ja tarvikeliiketoiminnan
johtaja*
Rapalan johtoryhmän jäsen
2008 lähtien
Osakeomistus*: 2 475
Epäsuora omistusosuus määräys-
valtaoikeuden kautta*: 30 000
Optioita*: 20 500

*Osakeomistus ja optiot 31.12.2009. Optiomäärät sisältävät myös ns. synteettiset optiot.

KONSERNIN MUUT KESKEISET JOHTAJAT

UISTIMET

Jari Kokkonen, myynti ja markkinointi
Teemu Mäkelä, markkinointi (uistimet, siimat ja
tarvikkeet)
Jukka Sairanen, tutkimus- ja tuotekehitys - Rapala
Arto Nygren, Vääksyn-tehdas
Rauno Rantanen, Pärnun-tehdas
Marina Sharapova, Sortavalan-tehdas
DQ Yung, Willtechin tehdas
Kevin Au, Willtechin uistimet

KOUKUT

Christian Victor, myynti ja markkinointi (Eurooppa)
Cyrille Mathieu, myynti ja markkinointi (USA)
Rodolphe Jacques, myynti ja markkinointi (muu maailma)

TARVIKKEET

Päivi Ohvo, Marttiini-veitset
Brian Wong, Willtechin kalastustarvikkeet
Peter Nordlander, hankinta sekä jakelu Kiinassa ja
Etelä-Koreassa

MUUT TUOTTEET

Juhani Eskelinen, Peltonen-murtomaasukset
Cynthia Foong, Willtechin lahjatavaratuotteet
Tapio Nirkkonen, KL-Teho-muoviosat ja -tuotteet

HALLINTO

Mikko Häikiö, taloussuunnittelu ja -ohjaus
Esko Jääntti, rahoitus
Kati Näätänen, konsernilaskenta ja -raportointi
Jussi Ristimäki, verotus ja riskienhallinta

JAKELUYHTIÖT

Gregg Wollner, USA
Nancy Adelman, USA
John Newton, Kanada
Philippe Guigo, Ranska
Jean-Philippe Nicolle, Ranska ja VMC
Janne Paukkunen, Espanja, Portugali ja Etelä-
Amerikka

Saku Kulmala, Suomi ja Itä-Eurooppa

Matts Baum, Ruotsi
Nils Larsen, Tanska
Hasse Coucheron-Aamot, Norja
Thomas Brumann, Sveitsi
Victor Skvortsov, Venäjä
Mirek Adamski, Puola
Roman Sereda, Ukraina
Remigijus Zubavicius, Liettua
Vitas Miskinis, Itä-Eurooppa ja Latvia
Daniel Sirucka, Tsekin tasavalta
Mati Banhard, Viro
Karoly Agh jr., Unkari

Dorel Tomescu, Romania

Manabu Kimoto, Japani
Leong Loke, Malesia ja Thaimaa
Jay Choi, Etelä-Korea
Aku Valta, Australia
Grant Pledger, Etelä-Afrikka
Mark Pledger, Etelä-Afrikka

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Rapalan päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia, julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä, Rapalan yhtiöjärjestystä ja NASDAQ OMX Helsingin sääntöjä ja ohjeita. Lisäksi Rapala noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, joka on yleisesti saatavilla esimerkiksi Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internet-sivuilta (www.arvopaperimarkkinayhdistys.fi). Rapalan hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän periaatteita kokonaisuudessaan kuvaava asiakirja on saatavilla Rapalan kotisivuilta www.rapala.com. Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä esitetään erillään hallituksen toimintakertomuksesta, joka löytyy sivuilta 30–32.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekolin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja Rapalan yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista tehtävistä.

Toimitusjohtajan, hallituksen puheenjohtajan ja riittävän määrän hallituksen jäseniä on oltava läsnä yhtiökokouksessa. Hallituksen jäseneksi ensimmäistä kertaa ehdolla olevan henkilön on osallistuttava valinnasta päättävään yhtiökokoukseen, ellei hänen poissaolollaan ole painavia syitä.

Varsinainen yhtiökokous pidetään kerran vuodessa. Yhtiöjärjestyksen

mukaan yhtiökokous tulee pitää ennen kesäkuun loppua. Tarvittaessa järjestetään ylimääräinen yhtiökokous. Osakkeenomistajat käyttävät yhtiökokouksissa puhe- ja äänioikeuttaan. Yhtiökokouksessa jokaisella osakkeella on yksi ääni.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön osakkeenomistajat kutsutaan yhtiökokoukseen julkaisemalla kutsu ja esityslista hallituksen päättämässä laajalevikkisessä päivälehdessä sekä Yhtiön kotisivuilla. Kokouskutsussa ilmoitetaan yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat. Yhtiökokouksen pöytäkirja julkistetaan Rapalan internet-sivuilla osoitteessa www.rapala.com.

Tarkempaa tietoa yhtiökokouksesta on osiossa ”Tietoa osakkeenomistajille” ja Rapalan internet-sivuilla.

Hallitus

Hallituksen jäsenet valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa. Hallituksen jäsenen toimikausi jatkuu seuraavaan yhtiökokoukseen saakka. Hallitus valitsee puheenjohtajan kaudeksi, joka päättyy seuraavassa varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Hallituksen tehtävät ja vastuu määräytyvät ensisijaisesti Suomen osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen määräysten pohjalta. Kaikki konsernin toiminnan kannalta merkittävät asiat käsitellään yhtiön hallituksessa. Tällaisia asioita ovat muun muassa yhtiön toimitusjohtajan nimittäminen ja erottaminen, strategisten linjausten vahvistaminen, tilinpäätöksen ja osavuositarkastusten hyväksyminen ja liiketoimintasuunnitelmista, vuosibudjetista ja pörssitiedotteista sekä merkittävistä investoinneista ja omaisuuden myynteistä päättäminen.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kymmenen jäsentä. Hallituksen jäseneksi valittavalla on

oltava tehtävän edellyttämä pätevyys sekä mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Nykyinen hallitus koostuu seitsemästä jäsenestä: Rapalan toimitusjohtajasta, Rapalan Kiinan-tuotantolaitosten ja Hongkongin-toimiston johtajasta sekä viidestä konsernin ulkopuolisesta asiantuntijajäsenestä: Emmanuel Viellard, Eero Makkonen, Jan-Henrik Schauman, Marc Speeckaert ja Christophe Viellard. Hallituksen kaikki jäsenet, paitsi Emmanuel Viellard, Christophe Viellard ja Marc Speeckaert, ovat riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Rapala poikkeaa suosituksista listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä siltä osin, että yhtiön toimitusjohtaja sekä Kiinan-tuotantolaitosten ja Hongkongin-toimiston johtaja toimivat oman johtotehtävänsä ohella myös hallituksen jäseninä. Kummankin hallituksen jäsenyys perustuu heidän huomattavaan osakeomistukseensa sekä heidän kalastusväline-teollisuuden laaja-alaiseen osaamiseensa ja pitkään kokemukseensa. Hallituksella ei ole varajäseniä.

Tiilikauden 2009 aikana hallitus kokoontui 14 kertaa. Keskimääräinen osallistumisprosentti oli 93,9 %.

Tarkemmat tiedot hallituksen jäsenistä löytyvät sivulta 84.

Hallituksen valiokunnat 2009

Vuonna 2009 Rapalalla oli voimassa ainoastaan yksi valiokunta, palkitsemisvaliokunta. Palkitsemisvaliokunta toimii työjärjestyksensä mukaisesti ja valiokunnan pääasiallisena tehtävänä on valmistella hallituksen päätökset koskien konsernin avainhenkilöiden palkkioita. Valiokunnan muihin tehtäviin kuuluu toimitusjohtajan työsuhteen ehtojen sekä konsernin johtoryhmän ja muutamien muiden ylimpien johtajien palkitsemisjärjestelmien tarkastaminen.

Palkitsemisvaliokuntaa johtaa hallituksen puheenjohtaja Emmanuel

Viellard. Palkitsemisvaliokuntaan kuuluvat lisäksi konsernin ulkopuolista ja riippumattomista asiantuntijajäsenistä Eero Makkonen ja Jan-Henrik Schauman. Valiokunnan jäsenten toimikausi on sama kuin hallituksen jäsenten toimikausi. Vuonna 2009 palkitsemisvaliokunta kokoontui kaksi kertaa. Osallistumisprosentti oli 100 %.

Koska yhtiöllä ei ole erillistä tarkastusvaliokuntaa, hallitus vastaa tarkastusvaliokunnan tehtävistä valvoen yhtiön taloudellista raportointia, ulkoista tilintarkastusta, sisäisiä kontroleja ja riskienhallintaa koskevia asioita ja toimintoja yhtiössä. Hallituksen seitsemästä jäsenestä vähintään kolmella on tähän tehtävään riittävä taloudellinen asiantuntemus. Hallitus pitää säännöllisesti yhteyttä yhtiön tilintarkastajiin.

Hallitus ei ole nimennyt nimitysvaliokuntaa konsernin koon ja hallituksen nykyisten jäsenten edustaman merkittävän osakeomistuksen vuoksi. Hallitus hoitaa nimityksiin liittyvät asiat.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan nimittää hallitus. Jorma Kasslin on toiminut toimitusjohtajana sekä hallituksen jäsenenä vuodesta 1998.

Toimitusjohtaja toimii myös konsernihoitajana. Toimitusjohtajan tehtävät ja vastuut on määrätty osakeyhtiölaissa. Toimitusjohtaja hoitaa konsernin juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka yhtiön toiminnan laajuuden ja laadun huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, mikäli hallitus on hänet siihen valtuuttanut. Toimitusjohtajalla on oikeus edustaa yhtiötä sellaisessa asiassa, joka kuuluu hänen tehtäviinsä. Toimitusjohtaja johtaa konsernin johtoryhmää. Toimitusjohtajan toimitusjohtajan ehdot on määriteltävä kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa, jonka hallitus on hyväksynyt.

Konsernin johtoryhmä

Toimitusjohtajan apuna konsernin toiminnan suunnittelussa ja johtamisessa on johtoryhmä, jonka jäsenet raportoivat toimitusjohtajalle. Johtoryhmä kokoontuu toimitusjohtajan johdolla käsiteltävästä asiasta riippuen eri kokoonpanoissa.

Tarkemmat tiedot konsernin johtoryhmän jäsenistä löytyvät sivulta 85.

Liiketoimintaorganisaatio ja vastuu

Konserni koostuu emoyhtiöstä sekä valmistus- ja jakelutoimintaa harjoittavista tytäryhtiöistä. Konsernin pääkonttorit sijaitsevat Helsingissä ja Brysselissä. Yhtiön osakkeet on noteerattu NASDAQ OMX Helsingissä.

Tytäryhtiöiden johtamis- ja ohjauksella ja ohjauksella, joka yleensä koostuu konsernin toimitusjohtajasta, konsernin talous- ja rahoitusjohtajasta, lakimiehestä ja tytäryhtiön toimitusjohtajasta. Jokaisella yhtiöllä on lisäksi oma johtoryhmänsä. Konsernin liiketoimintaorganisaatio muodostuu kolmesta liiketoimintasegmentistä: Konsernin kalastustuotteet, Konsernin muut tuotteet ja Kolmansien osapuolien tuotteet.

Palkitseminen

Vuonna 2009 hallituksen puheenjohtajan palkkio oli 60 000 euroa ja muiden jäsenten 30 000 euroa. Palkitsemisvaliokunnan jäsenet eivät ole oikeutettuja muuhun palkkioon. Hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja yhtiön matkustussäännön mukaiseen matkapäivärahaan sekä kulkukorvaukseen matkustuskuluista.

Toimitusjohtajan kuukausipalkka on 23 542 euroa. Toimitusjohtaja on oikeutettu myös bonuksiin konsernin johdon bonusjärjestelmän periaatteiden mukaisesti. Vuodelta 2009 hänelle kertyi suoriteperusteisesti

109 400 euroa bonusta. Lakisääteisen eläkkeen lisäksi toimitusjohtajalla on oikeus 8 400 euron vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen vuodessa tai muuhun vastaavaan järjestelyyn. Toimitusjohtajan eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Yhtiö voi irtisanoa toimitusjohtajasopimuksen milloin tahansa tai 24 kuukauden pituisella irtisanomisajalla. Toimitusjohtaja voi irtisanoa toimitusjohtajasopimuksen kolmen tai kuuden kuukauden pituisella irtisanomisajalla. Irtisanomisajan pituus on riippuvainen irtisanomisen perusteesta. Toimitusjohtaja on oikeutettu 24 kuukauden palkan suuruiseen erokorvaukseen (pois sulkien bonukset), mikäli yhtiö irtisanoa sopimuksen ilman syytä.

Toimitusjohtaja ja muu ylin johto kuuluvat konsernin johdon bonusjärjestelmään. Bonusjärjestelmä asetetaan joka vuosi seuraavan vuoden ajaksi. Allokoitavan bonuksen määrä perustuu hallituksen kyseisen vuoden EBITDA:lle ja kassavirralle asetettiin tavoitteisiin. Jollei tavoitetasoa saavuteta, bonuksen maksaminen perustuu täysin hallituksen harkintaan. Bonukset maksetaan kahdessa erässä, ensimmäinen erä kun tilintarkastettu tulos kyseiselle vuodelle on tiedossa ja toinen erä muutama kuukauden määräajan kuluttua, johdon työsuhteiden pysyvyyden kannustamiseksi.

Hallituksen, toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkkiot löytyvät konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 28. Hallituksen, toimitusjohtajan ja johtoryhmän omistukset ja optiot löytyvät sivuilta 84–85.

Riskienhallinta, sisäinen valvonta ja sisäinen tarkastus

Rapala-konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea konsernin strategian ja liiketoiminnan tavoitteiden toteuttamista. Riskienhallintaa toteutetaan seuraamalla ja hallitsemalla liiketoimintaan liittyviä uhkia ja riskejä sekä samanaikaisesti identifioimalla ja hyödyntämällä liiketoiminnan

mahdollisuuksia. Hallitus arvioi konsernin taloudellisia, toiminnallisia ja strategisia riskejä säännöllisesti ja vahvistaa näihin liittyviä periaatteita ja ohjeita konsernin johdon toteutettavaksi ja koordinoitavaksi. Hallitus valvoo yhtiön liiketoimintaa ja on vastuussa siitä, että kirjanpito, raportointi ja varojen hoito on tarkoituksenmukaisesti järjestetty.

Toimitusjohtaja ja konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraavat jatkuvasti liiketoimintaympäristön kehittymistä ja koordinoivat konsernin strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten riskien hallintaa. Konsernin riskienhallintaorganisaation muodostavat konsernin talous- ja rahoitusjohtaja, konsernin rahoitusjohtaja sekä konsernin riskienhallintojohtaja. Konsernin riskienhallintaorganisaatio kokoontuu säännöllisesti. Jokapäiväinen riskienhallintatyö on lähtökohtaisesti allokoitu kunkin liiketoimintayksikön johdolle, joka vastaa paikallisten strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten riskien hallinnasta.

Jokainen tytäryhtiö raportoi tuloskehityksestään ja taloudellisesta asemastaan vähintään kuukausittain konsernin talousjohdolle, joka laatii johdon analyysyjä ja raportteja hallitukselle ja johtoryhmälle. Liiketoiminnan kehittymistä ja sisäistä valvontaa koskevia asioita käsitellään myös johdon kokouksissa, joita järjestetään maailmanlaajuisesti ja paikallisesti muutamia kertoja vuodessa. Lisäksi konsernin talousjohto tekee liiketoimintatarkastuksia ja vierailuja liiketoimintayksiköihin vuoden aikana.

Konsernilla ei ole erillistä sisäisen tarkastuksen organisaatiota konsernin liiketoiminnan koon vuoksi. Konsernin talous- ja rahoitusjohtajan johtamana konsernin taloushallinto vastaa konserniyhtiöiden taloudellisen tilanteen ja sisäistä valvontaa koskevien menettelytapojen säännöllisestä tarkastelusta raportoiden merkittävistä havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle. Konsernin johto tekee tai teettää

ajoittain kohdennettuja sisäisiä erikoistarkastuksia käyttäen tarvittaessa apunaan ulkopuolisia palveluita. Vuonna 2009 tehtiin yksi tällainen sisäinen tarkastus. Erillisen sisäisen tarkastuksen organisaation puuttuminen otetaan huomioon myös tilintarkastuksessa.

Jokaisen tytäryhtiön toimitusjohtaja ja talousjohtaja tapaavat paikallisen tilintarkastajan vähintään kerran vuodessa keskustellakseen sisäisestä tarkastuksesta ja lakisääteisten vaatimusten noudattamisesta. Jokaisen tytäryhtiön tilintarkastajat antavat tilintarkastajien lausunnon emoyhtiön tilintarkastajille vuosittaisen tarkastuksen lopputuloksena. Vuosittaisen tilintarkastuksen yhteydessä saatetaan laatia yhtiön johdolle raportti, jossa esitetään tilintarkastushavainnot tarkemmin ja suositellaan mahdollisia parannuksia sisäiseen valvontaan. Konsernin tilintarkastajat tapaavat konsernin talousjohdon kanssa säännöllisesti keskustellakseen ja arvioidakseen liiketoimintaan, sen taloudelliseen tulokseen ja asemaan, taloushallintoon, sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyviä asioita.

Sisäpiirihallinto

Konsernin sisäpiiriohje noudattaa NASDAQ OMX Helsingin antamaa sisäpiiriohjetta. Konsernin sisäpiiriohjeen mukaan sekä pysyvät että hankekohtaiset sisäpiiriläiset ovat yhtiön arvopapereita koskevien kaupan- ja rahoitusjärjestelyjen piirissä. Pysyvät sisäpiiriläiset, heidän holhottavansa ja määräysvalta-yhteisönsä eivät saa käydä kauppaa yhtiön arvopapereilla kolme viikkoa ennen yhtiön tilinpäätöksen tai osavuositarkastuksen julkistamista. Hankekohtainen sisäpiiriläinen ei saa käydä kauppaa yhtiön arvopapereilla niin kauan kuin hän on hankkeeseen liittynyt sisäpiiriläinen. Yhtiö järjestää sisäpiiriasioista sisäistä tiedottamista ja koulutusta sekä huolehtii sisäpiiriasioiden valvonnasta.

Julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvien tiedot ovat nähtävillä yhtiön internet-sivuilla.

Tilintarkastus

Konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tilintarkastuksesta vastaa maailmanlaajuisesti pääosin Ernst & Young. Emoyhtiön tilintarkastaja, Ernst & Young Oy, vastaa kaikkien konserniyhtiöiden tilintarkastuksen ohjeistamisesta ja koordinoinnista. Vastuullisena tarkastajana toimii KHT Mikko Järventausta. Tilintarkastuksen laajuudessa ja sisällössä on otettu huomioon konsernin oman sisäisen tarkastuksen organisaation puuttuminen.

Tietoa osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Rapala VMC Oyj:n yhtiökokous pidetään 14.4.2010 klo 12.00 alkaen Rapalan pääkonttorissa, Arabiankatu 12, Helsinki.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon 31.3.2010. Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajien tulee merkitä tilapäisesti omistuksensa yhtiön osakasluetteloon viimeistään 9.4.2010 klo 10, mikäli haluavat osallistua yhtiökokoukseen. Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa kehoitetaan pyytämään hyvissä ajoin omaisuudenhoitajaltaan tarvittavat ohjeet koskien rekisteröitymistä osakasluetteloon, valtakirjojen antamista ja ilmoittautumista yhtiökokoukseen.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava yhtiölle viimeistään 9.4.2010 klo 16.00 mennessä. Ilmoittautumishjeet ja lisätietoja yhtiökokouksesta saa yhtiön kotisivulta www.rapala.com.

Talustiedottaminen vuonna 2010

Vuonna 2010 Rapala julkaisee talustiedotteita seuraavasti:

Ensimmäisen vuosineljänneksen osavuositiedot	27.4.2010
Toisen vuosineljänneksen osavuositiedot	22.7.2010
Kolmannen vuosineljänneksen osavuositiedot	21.10.2010

Yhteystiedot

Mikäli haluatte lisätietoja Rapala-konsernista, voit olla yhteydessä seuraaviin henkilöihin:

Jouni Grönroos

Talous- ja rahoitusjohtaja
Puh: + 358 9 7562 5417
Fax: + 358 9 7562 5440
E-mail: jouni.gronroos@rapala.fi

Olli Aho

Lakiasiat ja sijoittajasuhteet
Puh: + 32 2 6260 430
Fax: + 32 2 6260 439
E-mail: olli.aho@rapala.fi

Rapalaa seuraavat analyytikot

Seuraavat analyytikot tekevät analyyseja ja antavat sijoitussuosituksia Rapalasta. He seuraavat yhtiötä omasta aloitteestaan.

Evli Bank	Mika Karppinen
Nordea	Rauli Juva
SEB Enskilda	Jutta Rahikainen
Swedbank	Tomi Tiilola
Ålandsbanken	Martin Sundman

Vuosikooste 2009

Rapala julkaisi 29.1.2010 seuraavan vuosikoosteen vuoden 2009 aikana julkaistuista pörssitiedotteista ja -ilmoituksista.

16.12.

Rapala hankkii Ultrabite-feromonibrändin

23.10.

Q3-osavuositiedot

23.10.

Talustiedottaminen vuonna 2010

23.10.

Rapala jatkaa omien osakkeiden hankintaa

24.7.

Q2-osavuositiedot

24.7.

Rapala jatkaa omien osakkeiden hankintaa

28.4.

Q1-osavuositiedot

7.5.

Yhtiökokouksen päätökset

16.3.

Rapalan vuosikertomus 2008

13.3.

Avainhenkilöiden kannustusjärjestelmä

13.3.

Yhtiökokouksen koolle kutuminen

6.2.

Tilinpäätös 2008

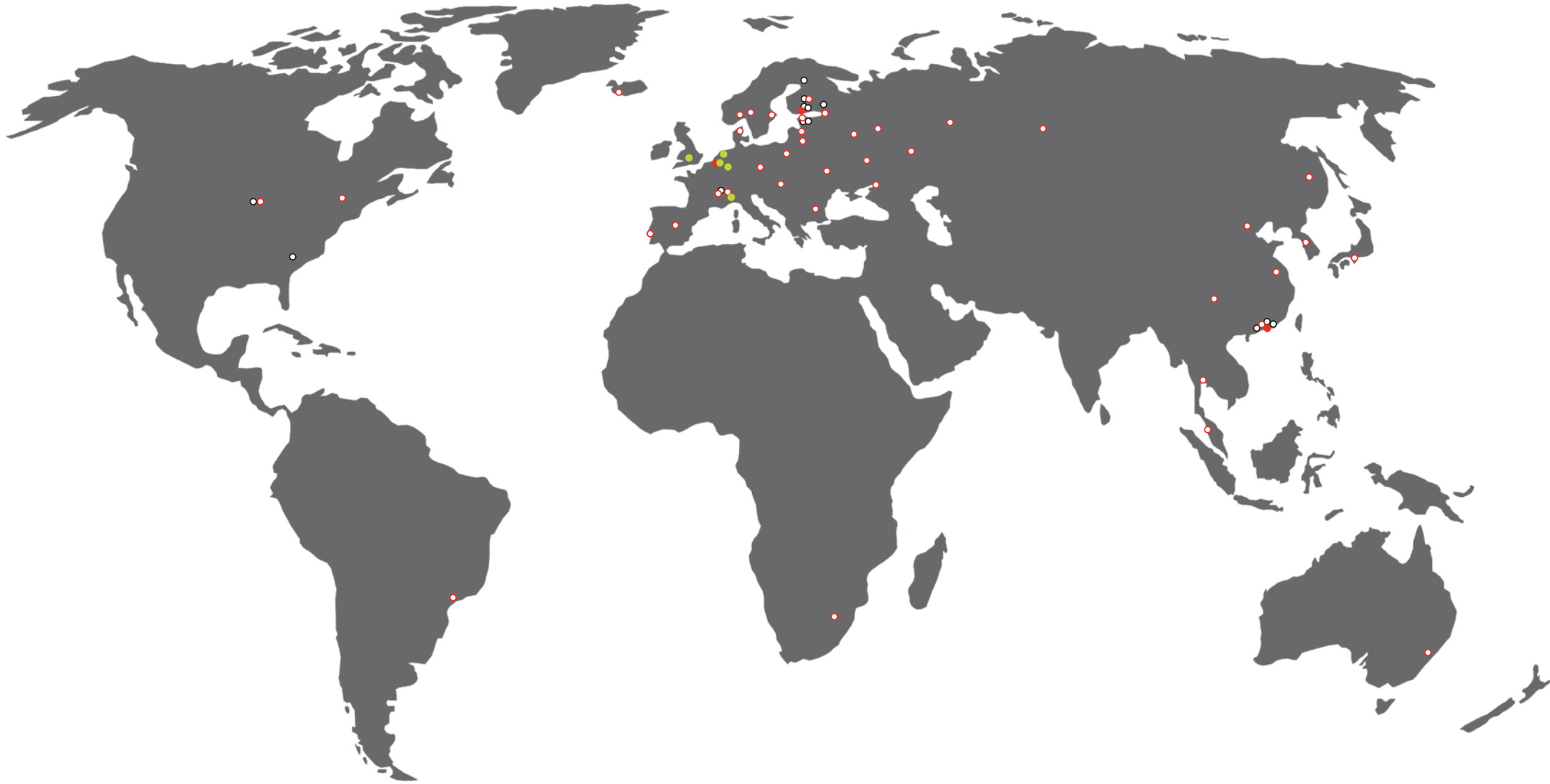
6.2.

Rapala jatkaa omien osakkeiden hankintaa

Tiedotteet löytyvät kokonaisuudessaan yhtiön kotisivuilta www.rapala.com. Rapala tiedotti omien osakkeiden hankinnan jatkamisesta 6.2.2009, 24.7.2009 ja 23.10.2009. Yhtiö on valtuuttanut pankkiriikkeen tiedottamaan ostoista. Tiedotteet ovat luettavissa yhtiön kotisivuilta www.rapala.com.

Liiketoimintayksiköiden sijainti

- Konsernin tuotanto- ja sourcing-yksiköt
- Konsernin hallintoyksiköt
- Konsernin jakeluyksiköt
- Shimanon jakeluyksiköt

Esimerkkejä Rapalan tuotevalikoimasta

Konsernin kalastustuotteet - Uistimet

Rapala Flat Rap

Rapala Troll-To-Minnov

Storm Live Kickin' Shad

Storm ThunderBeast

Williamson Live Goggle Eye

Williamson Live Ballyhoo Hybrid

Luhr-Jensen Shoehorn Spoon

Luhr-Jensen Kwikfish

Luhr-Jensen Flash Fly

Trigger X Rejuvenator Spray

Trigger X Creature Bait

Konsernin kalastustuotteet - Koukut

VMC Bass Series

VMC Treble Hooks Series

VMC Duo Lock Snap

VMC Live Bait Series

Konsernin kalastustuotteet - Siimat

Sufix
Performance
Fuse

Sufix
Performance
Stretch Braid

Sufix
Tru-Braid

Sufix Performance Braid

Sufix
Duraflex

Sufix
Castable 100%
Fluorocarbon

Rapala
Long Cast
Line ja
Fluorocarbon
Line

Konsernin kalastustuotteet - Tarvikkeet

Rapala Flotation Long
Shallow's Vest

Rapala
Folding
Fishing
Knife

Rapala
Vision Gear
Titanium
Collection

Rapala Hip Pack

Rapala
Deluxe
Neoprene
Waders

Konsernin muut tuotteet

Peltonen
Infra Tiger
ja Astra

Kooky-kynä

Marttiini-
metsästyspuukkoja

Kolmansien osapuolien tuotteet - Kalastus

Humminbird 955

Shimano Solstace 400

Cannon
Magellan 20DT

Minnkota
Maxxum 55

Shimano Catana BX

Kolmansien osapuolien tuotteet - Metsästys, talviurheilu ja ulkoilu

Bushnell
Backtrack

Tasco
10x25

Alpina TCS Skating

Remington
770 Camo

Escort
Waterfowl
Combo

Rapala VMC Oyj on julkinen osakeyhtiö,
joka on noteerattu NASDAQ OMX Helsingissä.

© 2010 Rapala VMC Oyj

www.rapala.com